Nedėlinis Laikrasztis
„LIETUVA“
Iszeina kas Petnyczia Chicago, Ill.

Prenumerata ant metų:
Amerikoje $2.00
I Užmarį $3.00

"Lietuva" spandina Knigas, Konstituciją ir kitokius drukus lietuviszkai, lenkiszkai ir angliszkai.

Užsiraszant "Lietuvą" reikia draugia ir prenumeratą prikiusti. Prisiusdami pinigus adresuokite tein:

A. OLSZEWSKIS,
924 33rd St., Chicago, Ill.
Sub-Station No. 60.

LIETUVA

The Lithuanian Weekly
"LIETUVA"
Published every Friday, at Chicago, Ill.

Executes all kind of Job Printing and translating in Lithuanian, Polish and Russian languages.

Subscription $2.00 per year.

All communications must be addressed.

A. OLSZEWSKI,
924 33rd St., Chicago, Ill.
Sub-Station No. 60.

Nr. 26 CHICAGO, ILL., PETNYCZIA, 28 Berželio (June) 1901 m. Metas IX

ENTERED AT THE CHICAGO, ILL. POST OFFICE AS SECOND CLASS MATTER.

Politiszkos žinios.

—o—

Amerika.

Dar rinkimai prezidento toli, bet politiszkos partijos pradeda organizuotiesi. Republikonai ne žino ką rinkti, buvo užmanę ant treczio termino statyti ant prezidento McKinleyą, kadangi toks žmogus be energijos ir be savo norų politikieriams geriausiai tinka, bet jis pats pagarsino, kad ant treczio termino ne priims kandidaturos. McKinley mat pats gerai nųmanò, kad per 8 metus jo prezidentavimo jo ponai tiek pridirbs szposų, kad jų įnagis, dabartinis prezidentas, bus visų doresnių amerikonų ne kencziamas ir nėra vilties, kad jį dar galėtų iszrinkti. Demokratiszka partija susivienyjo su populistais ir tvers vieną partiją.

Per ilgos tąsynės, veidmainiavimai su kubiecziais, laužymai pirma jiems duotų pažadėjimų teiposgi ne patinka daugeliui amerikonų. Tuom tarpu po dabartine amerikonų administracija kubiecziai kenczia dar didesnį vargą negu kentė prie iszpanijonų valdžios. Nekrutanti savastis apsunkinta nepakeliamoms skoloms.

Portorikonys teiposgi ne gali džiaugtiesi, patekę po amerikonų sparnu. Nors sala priguli Amerikai, bet prekystoj jos randas laiko už svetimą krasztą, ima muitus nuo tavorų atgabenamų isz Portorico į Suvienytas Valstijas ir tuom užkerta kelią gabenimui produktų. Portorikonėms ne pripažįsta ukėsų tiesų Suvienytose Valstijose.

Nepatinka jau ir daugeliui kapitalistų susierzinimas su Maskolija, per ką Amerika žudo daugiau negu Maskolija, kadangi ji mažiau savo tavorų atgabena į Ameriką negu parsigabena amerikoniszkų. Dabar Amerikos iždo ministeris jieszko vien, ant kokių maskoliszkų tavorų pakelti muitus. Vos speja tą padaryti, Maskolija tuojaus atlygina, pakeldama dvigubai muitus ant amerikoniszkų tavorų. Jeigu Maskolijos paveikslą sektų ir kitī krasztai, imanti daugiau amerikoniszkų tavorų, tą ir republikoniszki politikieriai tuojaus pajustų, nes visa Amerikos užrubežinė prekysta taptų apstabdyta ir Amerikai atseitų nusilenkti ir jieszkoti kelių ant susitaikymo. Užkirsti kelią Amerikos prekystai ne butų sunku, jeigu tik Europos vieszpatystės terp savęs galėtų geriau susitaikyti.

Sugrįžęs isz Chinų jenerolas Chaffe liekasi paskirtas kareiviszku salų Filipinų gubernatorium; apart jo bus dar civiliszkas gubernatorius. Nėra mat Amerikoj vietų daugeliui politikierių, reikia todėl jiems tverti nors ir ne reikalingus urėdus užkariautuose krasztuose. Penėti armijas politikierių reiks nelaimingiems gyventojams. Tokiose sanlygose tvarkos ant ilgo laiko ne galima laukti ant Filipinų.

Vienas isz svarbiausių pasikelėlių vadovų, jenerolas Cailles pasidavė amerikonams su 650 karėivių. Už pasidavimą szito jenerolo amerikonai paliuosavo visus filipinieczius, buvusius nelaisvėj ant salos Luzon. Pulkauninkas Caballas buvo su savo kareiviais pasitraukęs į kalnus ir nenorėjo pasiduoti, bet Cailles ir jį prikalbėjo sugrįžti ir pasiduoti.

Chinai.

Svetimi pasiuntiniai Chinuose veda tolesnes tarybas, laikraszcziai garsina, jog tarybos žengia pryszakin užganėdinancziai, bet isztikro turbut iki sziol dar vis ne toli nužengė, kadangi visgi ne daug ką nutarė. Iki sziol dar vis galutinai ne nutarta, kokio atlyginimo pareikalauti nuo Chinų ir isz kokio szaltinio Chinų randas turi užmokėti atlyginimą. Tiek žinia, kad Vokietija dabar ant 20 milijonų doliarų reikalauja daugiau negu reikalavo isz pradžių: dabar ji reikalauja 80 milijonų doliarų. Gal but, kad ir kiti krasztai ne norės apsileisti Vokietijai ir teiposgi padidįs savo reikalavimus, nors ir pirmiaus pagarsintus ne lengva buvo Chinams iszmokėti, ypacz kad Anglija prieszinasi pakėlimui muitų ant angliszkų tavorų. Maskoliszki vėl laikraszcziai tvirtina, jog besitariant dabar Chinuose ėsantiems ambasadoriams, jie niekada ne sueis į susipratimą; norint kokiu nors budu užbaigti chiniszką maiszatį, reikia į Chinus atsiųsti naujus ambasadorius, naujiejie greicziaus susitaikys negu senųjie.

Angliszki laikraszcziai persergsti svetimas vieszpatystes priesz isztraukimą isz Chinų kariaunų, kadangi, girdi, to kraszto ciecorienė laukia vien pasitraukimo svetimų kariaunų, o paskui, girdi, prasidės dar smarkesnės krikszczionių ir svetimtaučių skerdynės, suvaldyti chinieczius bus daug sunkiau negu dabar. Isz to matyt, kad Anglija ne nori pasitraukti isz Chinų, ji jieszko vien priekabių ant palaikymo tokių Chinų krasztų, kokius Anglijai, pagal pirma padarytą sutartį, paveda Maskolija. Anglija mat dabar vien Maskolijos bijosi, kadangi vien ji gali su žemės kariauna įveikti Angliją Indijose; laivynių Anglija tuom tarpu nesibijo, kadangi angliszkoji yra drutesnė už susijungusias kitų vieszpatyszių. Kadangi vienok tuose krasztuose, kuriuos anglijonai nori ant visada pasilikti, apart Maskolijos, kiti krasztai turi savo kariaunas ir kol czia anglijonai pasiliks, ne nori pasitraukti, tas tai ir pykina anglijonus.

Angliszki laikraszcziai pagarsino, buk laike paskutinio atsilankymo Peterburge Prancuzijos užrubežinių dalykų ministerio Delcasse lįkosi padaryta terp Prancuzijos ir Maskolijos sutartis, pagal kurią Moskolija prižada paremti savo sandraugę pietiniuose Chinuose ant iszderėjimo nuo Chinų rando tiesos laikyti prancuziszką kariauną ant apgynimo prancuzų dirbamų geležinkelių. Taigi tokiu budu prancuzai valdytų turtingiausią pietinių Chinų provinciją Yunan teip jau, kaip Maskolija suvaldė Mandžuriją, laikydama joje savo kariauną neva ant apgynimo jos dirbamo geležinkelio. Apart to, Maskolija pasižada paremti Prancuziją, jeigu tojė panorės užimti prigulinczią Chinams didelę salą Hainan.

Pietinė Afrika.

Pietinėj Afrikoj, juo toliau, juo labiaus pradeda anglijonams nesisekti. Kitchener net priverstas tapo persikelti isz Transvaaliaus į Oranijos republiką į miestą Bloemfontein. Burų pulkai stovėjo aplinkinėse Johanisburgo isz visų jo pusių teip, kad czia stovincziai angliszkai kariaunai ne retai pritrukdavo maisto, nes burai laike kelius ir sunkindavo privežimą maisto. Jeigu Kitchener su savo sztabu priverstas tapo persikelt į Bloemfontein, netoli rubežių angliszkų valdybų, tai turbut Transvaaliuje ne galėjo užsilaikyti. Gal ateiti laikas, kad anglijonams ir Oranijos republikoj ne galima bus užsilaikyti ir reiks grįžti atgal į savo valdybas, kurių sziaurvakarinę dalį, įsiveržę czia burai pagarsino kaipo anektuotą, taigi kaipo priskirtą prie burų republikų.

Angliszkose jau valdybose į burų rankas pateko vėl net keli mažesni angliszkos kariaunos pulkeliai, bet burai, atėmę nuo jų ginklus, vėl paleido. Pateko į burų rankas keli trukiai ir transportai gabenanti maisto produktus angliszkai kariaunai. Atkakusi dabar į Europą moteris burų vadovo Bothos patvirtina, jog geriausias angliszkas vadovas, jenerolas French, net du kartu pateko į burų nelaisvę. Pirmą kartą, paėmę jį burai, pasiremdami ant jo pažadėjimo, duoto po prisiega, kad daugiau ne kariaus priesz burus szioje karėje, paleido. French vienok duoto žodžio ne iszlaikė ir vėl stojo į karę. Pateko jis antru kartu į burų rankas. Burai rengėsi, už sulaužymą duoto po prisiega žodžio, suszaudyti angliszką jenerolą, ką daryti turėjo tiesą pagal terptautiszkas tiesas, bet dažinojęs apie tai Kitchener, atsiuntė tuojaus pasiuntinius su praszymu ne bausti Frenchą, už jo paleidimą žadėjo isz nelaisvės paleisti 1000 burų. Ant to burų vadovai sutiko ir vėl paleido Frenchą.

Angliszki laikraszcziai, norėdami patarnauti randui, nuolatai garsina melagingas žinias apie karę Afrikoj, bet laikraszczių žinias tankiai pacziam randui paskui reikia atszaukti. Neseniai jie pagarsino, buk Botha rengiasi pasiduoti ir buk jau užmezgė tarybas. Tą paskalą pats randas užgynė ir pagarsino kaipo negalimą, kadangi Botha ne jauczia reikalo pasiduoti. Dabar skaitlių burų, kariaujanczių priesz anglijonus angliszkose valdybose pats angliszki laikraszcziai paduoda ant 10000 vyrų. Tie burai tankiai visai perkerta privežimą maisto ir valgio produktų angliszkai kariaugai ėsancziai burų republikose. Dėlto tai Kitchener priverstas tapo pasitraukti isz Transvaaliaus ir sutraukė savo pajiegas į Bloemfontein; gal prireiks jam trauktiesi ir visai per rubežių.

Moteris Bothos ne dėl tarybų apie pasidavimą burų atkako į Europą, bet ji atkako praneszti Kruegeriui apie tikrą dalykų stovį. Dalykai gi tie toki, kad burai ne reikalauja skubintiesi su pasidavimu, sziądien jie stovi net geriaus negu anglijonai.

Ilgai besitraukianti karė jau isz tikro pradeda nusibosti patiems anglijonams. Neseniai vadovai liberaliszkos partijos parengė Londone susirinkimą, ant kurio nutarė reikalauti, idant randas pripažintų neprigulmystę burų republikoms. Rods dėl to užgyrimo liberaliszka partija pasidalino į dvi dali, bet tas dar ne rodo, kad skaitlius reikalaujanczių užbaigimo karės ant kokių nors iszlygų butų labai mažas. Juo ilgiaus trauksis karė, juo daugiau ji reikalaus aukų, juo daugiau atsiras jos prieszininkų.

Ant parlamento susirinkimo buvo pakeltas klausymas laikomų nelaisvėj burų moterų ir vaikų. Karės ministeris turėjo prisipažinti, kad tokių nelaisvių yra isz viso 67000, o tame skaitliuje 34-000 vaikų, taigi ne galinczių juk kariauti. Mat anglijonai daugiau moterų ir vaikų laiko nelaisvėj negu kariaujanczių, kadangi mat paskutinių ne daug gali paimti.

Prancuzija.

Pasiuntiniai Morokko sultano, kurie pirmiausiai atkako į Angliją, grįždami namon, atlankė ir Prancuziją. Tas rodo, kad nesutikimuose su Prancuzija Anglija ne žadėjo pagelbėti. Prancuzijoj pasiuntinius priėmė teipjau iszkilmingai kaip ir Anglijoj.

Vokietija gerinasi, kaip galėdama, prancuzams, kad tik jie užmirsztų nepasekmingą karę 1871 m. ir paveržtas dvi provincijas. Paremia Prancuzijos mierius, jeigu ji nori kitur užimti po savo globa kokius žemės krasztus, kadangi gerai žino, kad užėmusi kitur naujus žemės plotus, dalį pajiegų turės apversti ant dabojimo naujų valdybų, mažiau pajiegų liks namiejie ant karės su kaimynais. Laikraszcziai pranesza, buk dabar pats ciecorius Wilhelmas ant kariszko laivo nori atsilankyti į Prancuzijos portą Cherbourgą. Czia atplauktų ir grįžtantis isz Chinų vokiszkas jenerolas Waldersee. Kaip girdėt, prancuziszkas randas pritaria atsilankymui Wilhelmo.

Maskolija.

Nors dabar nėra didelės meilės terp vokieczių ir maskolių, bet Vokietijos ciecorius stengiasi visokiais budais suszildyti atszalusią kaimyniszką meilę. Maskoliszkas iždo ministeris sunkina Vokietijai gabenimą tavorų į Maskoliją, o ciecorius Wilhelmas užpraszė carą ant sziųmetinių vokiszkos kariaunos manevrų aplinkinėse Dancigo. Caras užpraszymą priėmė ir be abejonės užpraszys Wilhelmą ant manevrų maskoliszkos kariaunos.

Maisztai darbininkų plieno dirbtuvių Maskolijoj nenusimalszina. Valdžios tikėjosi, kad per užmuszimą kelių deszimczių darbininkų viskas pasibaigė. Tuom tarpu Londono laikraszcziai dabar garsina, kad liejinycziose aplinkinėse Peterburgo vėl užgimė dar smarkesni darbininkų maisztai. Ant suvaldymo darbininkų iszsiuntė net porą regimentų kareivių ir kazokų.

Iszpanija.

Iszpanijoj isz naujo apsireiszkė nekentimas per ilgas amžių eiles iszsivieszpatavusios dvasiszkijos. Miestuose Madride, Barcelionoj, Kadikse pereitą sanvaitę buvo vėl demonstracijos priesz dvasiszkiją. Isz tikro ilgai savo globoj turėjusi net valdonus ir visą randą katalikiszka dvasiszkija daug blogo padarė Iszpanijai. Dėl dvasiszkijos fanatizmo, kurį brukte bruko valdžioms, Iszpanija nužudė visą pietinę, vidurinę Ameriką ir Meksiką; ne dėl ko kito, bet dėl despotiszkos įtekmės kunigijos užgimė ir maisztai ant Filipinų salų, kurie pasibaigė nužudymu ir tų likuczių senovės didelių Iszpanijos valdybų. Net per smarkus nekentimas dvasiszkijos apsireiszkia ne tik Iszpanijoj bet visur, kur tik kunigija per didelę įtekmę turėjo ant žmonių ir ant rando ir matomai tą savo įtekmę ne ant labo žmonių sunaudojo.

Isz Lietuvos.

—o—

Isz Vilniaus.

27 d. gegužio likosi apvogts gyvenanti ant Szopeno ulyczios maskalka Aleksandrova. Pavogė jai visokių auksinių daiktų už szeszis szimtus rublių. Po vagystai tuojaus prapuolė maskalkos tarnaitė Witkeviczitutė; ant jos todėl ir puolė nužiurėjimas. Į porą dienų suėmė ją ant geležinkelio stacijos Vileikoj. Pasirodė, kad tai yra žinoma vagilka, pabėgusi isz kalėjimo, kur už pirma papildytas vagystas likosi nuspręsta. Tikra jos pravardė – Karczmarževska. Pastodama ant tarnystos pas Aleksandrovienę, ji parodė svetimą paspartą, ne žinia kur gautą. Visus pavogtus daigtus rado kiszeniuose.

Maskoliszkuose laikraszcziuose pakeltas klausymas uždėjimo universiteto Vilniuje. Laikraszcziai "Novoje Vremia" ir 'Graždanin" sako, jog Vilniuje neatbutinai reikalingas universitetas. Kad jis reikalingas—tą visi žinome, bet seniaus czia buvusį, vieną isz geriausių visoj Europoj universitetą, maskoliszkas randas uždarė ir visus jo daiktus perkėlė į Kijevą. Universitetas yra tai specijaliszka augszcziausių mokslų įtaisa, į ji pastoja vyrai su iszlavintu protu ir pažiuroms. Nors jis bus ir maskoliszkas, ne atgabęs tiek blogo, kiek atgabena pradinės maskoliszkos mokyklos, į kokias steina maži vaikai ne galinti dar atskirti blogo nuo gero, neturinti iszdirbtų pažiurų. Uždėjimui universiteto Vilniuje kiekvienas lietuvys, mums rodosi, gali pritarti.

Vilniaus miestas isz savo pinigų paskyrė 1000 rub. ant suszelpimo neseniai iszdėgusios Lietuviszko Brasto dalies padegėlių.

Neregių užveizda parengė neseniai Vilniuje akims sergantiems ambuliatorijį, kur serganti gali gaut gerų daktarų specijalistų pagelbą ir vaistus be jokio užmokesnio.

Isz Vilniaus gub.

Per sanvaitę nuo 27 d. balandžio iki 3 d. gegužio Vilniaus gubernijoj buvo apsirgimų visokioms limpanczioms ligoms: Vilniuje: szlakuotoms sziltinėms 7, pilvinėms 4, rauplėms 2, plauczių uždegimsis 11, rože 4, kitokioms 16, arba isz viso 44. Paviecziuose apsirgimų buvo: Vilniaus pav., kaime Dailidžiuose szlakuotoms sziltinėms apsirgo 2, buvo serganczių 6, iszgijo 3, pasimirė 1; kitokioms sziltinėms kaime Juchneliuose apsirgo 17. Rauplėms apsirgo kaime Mediukuose 1, dvare Gaduline 2. Disnos pavietyj, kaime Pakki rauplėms apsirgo 4, kaime Zaczistki 3, dvare Vianaže 5, kaime Luczaiki 19; dvarelyj Pajaucziuose 3.

Pirmoje puseje gegužio mėnesio Vilniaus gubernijoj buvo 31 gaisras. Gaisrai tie užgimė: nuo neatsargumo 3, nuo negerai įtaisytų kaminų 5, nuo padegimo 2, nuo nežinomų priežasczių 20, Visuose tuose atsitikimuose ugnelė pridirbo blėdies ant 43752 rub. Didžiausias gaisras buvo Smorgonėj, kur sudegė 35 triobos. Netikėtų mirczių buvo 3. Žmogžudystė 1. Negyvėlių rado 7. Vagystų papyldyta 17, daiktų pavogė už 1140 rub. Arklių pavogė: Vilniaus pav. 3, Trakų 7, Lydos 2, Disnos 2, Vileikos 2, iszviso 16 arklių.

Pavasaris Lietuvoj.

Pavasaris Lietuvoj szį metą buvo gana vėlybas. Vilniuje 15 d. gegužio buvo audra. 17 d. gegužio pražydo slyvos, kasztanai ir vaisiniai sodų medžiai. Kaune 16 d. gegužio pražydo slyvos, 22 gi dieną pražydo szermukszniai ir vaisiniai sodų medžiai. Žiedų buvo labai daug, todėl galima laukti gero uždėrėjimo sodų vaisių. Grodne 17 d. gegužio pražydo slyvos ir vaisiniai medžiai. Žiedų buvo teiposgi daug. Dinaburge, Lepelyj (Vitebsko gub.) 13 d. gegužio prožydo slyvos, obelys ir kiti vaisiniai medžiai. Žiurint ant žiedų, visur Lietuvoj reiktų laukti szį metą gero uždėrėjimo sodų vaisių, žinoma, jeigu vėlesnės szalnos ne pagadys žiedų ir užsimezgusių jau vaisių.

Nuo stacijos Luninec, pagirinių geležinkelių.

Neseniai, atkakus czia geležinkelio trukiui, vienas pasažierius pasiskundė, kad jam vagone pavogė daiktus ir apraszė nužiuretą ypatą, kuri galėjo papyldyti vagystą. Žandarai padarė kratą trukyj, bet nė pavogtų daiktų, nė vagiliaus ne rado. Vienas isz žandarų sėdo į kitą trukį, bėgantį į Lietuviszkų Brastą, norėdamas jame jieszkoti vagiliaus ir pavogtų daiktų. Vos trukis nuėjo kiek nuo stacijos, žandaras patėmyjo, jog isz vieno vagono iszmetė kokį ten daiktą ir tuojaus potam ant kelio nuo platformos nuszoko žmogus, bet teip nelaimingai, kad pateko po ratais prieszai bėganczio tavorino trukio, kurio ratai nupjovė jam abidvi rankas ir kojas. Buvo tai isztikro vagilius; iszmestas pundas—buvo tai daiktai pavogti pirma paminėto pasažieriaus.

Isz Vileikos, Vilniaus gub.

Aplinkinėse Vileikos po kaimus siauczia visokios limpanczios ligos, kaip antai: tymai, sziltinės, kraujinė. Ypacz daug žmonių serga kaime Mickunuose. Svarbiausiu platintoju ligų yra nesveikas, sutersztas vanduo. Ant Vileikos kapinių kas dieną laidoja po kelis žmonis, o pirma ne budavo numirėlio ir per sanvaitę.

Vagystos isz geležinkelių trukių nesiliauja ant czianykszczios stacijos. Neseniai vagiliai paszlavė net paduszkas isz vagonų ir prietaisas apsaugojanczias vagonus nu susimuszimo.

Isz Tilžės.

Likosi suaresztuotas vienas isz geriausių Tilžes advokatų, Medem. Buvo jis teiposgi ir notariju. Jis mat iszleido daug pas jį sudėtų, kaipo pas notarijų, svetimų pinigų. Buvo jau iszkeliavęs isz Tilžės, bet paskui pats sugrįžo ant geležinkelio stacijos Pamletų ir pareikalavo, kad jį suaresztuotų. Reikalavimą tą iszpildė.

Isž Gumbinės, Prusų Lietuvoj.

Kaime Judszuose, netoli Gumbinės, užgimė gaisras. Ugnis isznaikino namus, daržines ir tvartus kalvio Volkmano. Sudegusiame arklių tvarte miegojo 21 metų bernas Raczkauskas. Kada užsidegė lova, arklys, spardydamas į lovą, prikėlė mieganti berną. Jis rods spėjo iszbėgti laukan, bet teip sunkiai apdegė, kad nuo apdegimo pasimirė.

Isz Insruczio, (Insterburgo.)

Į czianykszti kalėjimą atgabeno isz Stalupienų tris muzikantus dragunų regimento, kurie, grįždami nuo koncerto, užpuolė ant Radziuno ir teip sunkiai su durtuvais subadė, kad tas nuo to pasimirė.

Neseniai sudegė czia trys krautuvės alaus ledinyczių. Ugnis, kaip susekė, užgimė uuo padegimo. Savininkai leidinyczių pagarsino, kad jie iszmokės 500 markių tam, kas palengvis suradimą padegėjų.

Isz Grodno.

5 d. berželio, netoli stacijos Linewo, ant Brasto–Maskwos geležinkelio linijos, pacztinis trukis užbėgo ant skersai kelio važiuojanczių dviejų vežimų. Prie to vežimai likosi sudaužyti, trys arkliai užmuszti ir du žmonės sunkiai apkulti. Apkultus nugabeno į Lietuviszko Brasto geležinkelio gydinyczią.

Isz Slucko, Minsko gub.

Pabaigoj pereitų metų czianykszties ponų uždėtas ir užlaikomas kliubas gavo nuo Minsko gubernatoriaus, iki kurio daėjo skundai, persergėjimą, jog jejgu Kliube ne pasiliaus hazardiniai kazyravimai isz didelių pinigų, jis turės but uždarytas. Loszimai toki matomai nesiliovė, kadangi dabar gubernatorius prisakė Kliubą ant visados uždaryti. Tokiais mat gražiais darbais atsižymi nesziotojai maskoliszkos civilizacijos. Į Kliubą prigulėjo beveik vien maskoliai.

Žemdarbystės kursai.

Maskoliszka žemdarbystės ministerija rengia visokiuose Maskolijos krasztuose specijaliszkus kursus žemdarbystės ir sodauninkystės, kur norinti pasimokinti, ypacz mokyklų mokintojai, galės lankyti kursus; už mokslą ne reiks nieko mokėti. Lietuvoj toki kursai bus vien Minsko gubernijoj: prie Marino Gorkos žemdarbystės mokyklos. Apart to parengs dar trumpus kursus aplinkiniems ukininkams: prie Mariniszkos žemdarbystės mokyklas Vitebsko gub. ir prie Bobruisko, Minsko gub., sodauninkystės mokyklos.

Uždėrėjimas Listuvoj.

Angliszkas randas pagarsino žinias, angliszkų konsulių atsiųstas, apie sziųmetinį uždėrėjimą visokiuose Europos krasztuose. Isz tų žinių matyt, jog szį metą geriausio uždėrėjimo galima laukti Iszpanijoj, Italijoj ir Pietinėj Austrijoj, o prascziausio krasztuose prie Baltiszkų jurių, taigi teiposgi Prusų Lietuvoj, Latvijoj; isz dalies Maskoliszkoj Lietuvoj uždėrėjimas ne bus szį metą geriausias. Pietinėj Iszpanijoj pradejo jau pjauti kvieczius.

Nuo Prusų parabėžių.

Maskoliszkos valdžios vėl daleido Prusų pavaldiniams, ne iszskiriant žydų, ateiti su puspasiais į parubežinius Maskolijos miestus. Taigi dabar yra teip, kaip ir pirma buvo. Nežinia tik, ar ilgai teip bus; Maskolijos randas ne duoda Prusams nė jokio pažadėjimo, kad tas naujas palengvinimas bus užlaikytas per ilgesnį laiką.

Balsas isz Užrubežės.

Už rubėžių Didžiosios Lietuvos yra jau gana apszciai lietuvių iszisklaidžiusių, kaip kur pavieniais, kaip kur kuopelėms. Paryžiuj, Fribourge, Londone lietuviai susitelkę į formaliszkas draugystes, kurios mažiaus ar daugiaus darbuojasi ant gero tėvynės. Ar nebut gerai, kad visos tos kuopos ir kuopelės, susidedanczios nors isz mažo skaitliaus, sykį ant metų susivažiuotų draugė ant susipažinimo ir susitarimo darbuotis isz vien, kaip pvz. lenkai, kurie kas mets ant Kalėdų susivažiuoja Szveicarijon ant teip vadinamo seimo "Lenkiszkos Jaunuomės užrubežyje", kur peržiuri atliktus darbus pereitų metų ir iszskiria programą ant ateinanczių.

Toks susivažiavimas, ant kurio but reprezentuojamos per tam tyczia iszrinktus delegatus visos kuopos ir draugystės užrubežyje, butų naudingas szimteriopai: ne tik supažindintų tarp savęs yvairių szalių tėvynainius, tacziaus galėtų iszdirbt jiems sziokį tokį programą, pagal kurį darbuotusi su daug didesne nauda negu dabar, kada kiekvienas veikia ant savo rankų ir pagal savo paties nuomonę, neretai klaidingą.

Kalbant apie naudą užmanymo, turiu paminėt dar didelį suspaudimą Didžiojoje Lietuvoje, kur dėlei politiszkų sanlygų negal atsibuti joks didesnis susivažiavimas arba seimas lietuviszkosios inteligencijos. K. V.M.

Isz Londono.

Antrą dieną Sekminių parapijos Dėdės Szv. Petro kėlė balių ant parapijos naudos. Kasztų buvo 120 svarų; £60 paimta isz kasos, o resztą apsiėmė duot V. Lemaitis ir V. Batulis. Kada pakvietimai pasirodė po žmonės, tai kun. Szlamas per pamokslą 19 d. gegužio prakeikė mus visus ir musų draugystę ir gazdino žmonės, kad kuris drįsęs eiti ant baliaus, tai numiręs ne buseę priimtas nė ant kapinių. Žmonės juokėsi isz kun. pamokslo, nės visi žino, kad Anglijoj kuningai ne turi valios ant kapinių.

16 d. gegužio p. Szulca ateina į salę ir klausia gaspadinės, ar bus czia balius; ta atsako: "jog bus". P. Szulca klausia: "ar turi tiesas pardavinėti visokius gėrymus?" Tada szeimininkė namo užklausia p. Sz.: "ar jis priguli į tą draugystę?" Tas atsakė: "ne". –"Tai asz su tamista ne turiu jokio reikalo", atkirto gaspadinė. Potam p. Sz. nuėjo į policją ir apskundė mus draugystę. Atėjęs isz policijos szeržantas pas salės savininką ir persistato, kad ėsąs atsiųstas pažiurėti, kas czia laiko svaiginanczius gėrymus. Nepasisekus uždaryti salę, Szulca paleido paskalą, kad ateisę kun. sėbrai ant baliaus ir pakelsę vaidus ir viską iszmuszę. Subatoje priesz balių kuningas po stubas vaikszcziojo ir žmonėms įkalbinėjo, kad niekas tikietų ne pirktų. Mes tai žinodami, praneszėm policijai visą reikalą ir pats buvome atsargus visame, dabojome tvarką.

Balius tapo atidarytas po 2 valandą po pietų su prakalba. Pamatę, kad daugelis prieszų yra salėj, mes dar stipriau sutarėme laikyti prakalbą apie 5 val., paaiszkinti svarbius dalykus ir atkreipti atidą visų susirinkusių ant musų kankintinių bei apszvietimo reikalų. Perstatė kalbėtoją p. Pilėną; kaip tas pradėjo kalbėti, baliaus prieszai szaukė ir siuto teip, kad tas turėjo pertraukti kalbą; jau daugiau negalima buvo nė mislyti apie prakalbas, pradėjo maiszatis, buntas kilti ir palicmonas į vidų tapo paszauktas. Vieną iszgabeno laukan, bet prižadėjo buti malszum, tai vėl paleidom. Musų smarkuoliai persigando ir viens kitą kalbino užsilaikyti ramiai. Isz tikro paskui užsilaikė visi gražiai. Sveczių buvo ant baliaus, iszskiriant mažus vaikus, 163 ypatos. Pelnas buvo labai geras, mes to nė nesitikėjome. Surinkome £22.00; iszskyrus visą iszdavimą, lieka gryno pelno £10.00. Matyt, kad žmonės pradeda atszalt nuo kunigo. Net tie, kurie jam moka kolektas, sako, kad kuningas butų daręs balių, tai kuris butų neėjęs ant baliaus, tai tas ne gautų iszriszimo. Kaip ir tyczia isz Silvertono su visoms savo szeimynoms lietuviai buvo ant baliaus. Ką niekados nebudavo nė ant balių, nė ant jokių susirinkimų, o ant musų baliaus buvo. Dabar galime stoti drąsiai į kovą su prieszais. Dabar girdėt, kitoki jau skamba balsai, kožnas džiaugiasi, kad balius gerai nusisekė ir kad buvo tvarka, ypatingai kontrolę gerai vedema, kožnas užganėdintas. Buvo paskirta knigutė suraszymui sveczių, kad žinotume, kiek jų buvo. Pinigai padėti į banką; kasierius yra po kaucija. Paduosime atskaitą į laikraszczius apie visą stovį kasos.

Nuo parapijos Sz. Petro
Londone. V. B.

Isz Amerikos.

Kontraktai turi but suprantami abiem pusem.

New Jersey augszcziausias sudas perkratinėjo ne seniai provą, kurios iszrisztimas apeina visus ne mokanczius angliszkai. Vienas ne mokantis angliszkai darbininkas, dirbtuvėse Duncan Woolen Co. likosi sužeistas. Kompanija, pasiremdama ant padaryto kontrakto, atsisakė mokėti kokį nors atlyginimą, kadangi kontrakte, po kurinom darbininkas pasirasze, buvo pasakyta, jog atsitikus nelaimei, ne jieszkos atligynimo. Sude pasirodė, kad darbininkas angliszkai ne supranta, nieks jam ne iszaiszkino, kas kontrakte yra. Sudas todėl atmetė kontraktą ir iszreiszkė, jog padaryti kontraktai turi but suprantami abiem pusėm, taigi ne mokantiems angliszkai, turi but suraszyti tokioj kalboj, kokią jie geriausiai supranta. Kitaip kontraktai ne turi vertės priesz sudą. Teip bent nusprendė augszcziausias szteto New Jersey sudas.

Geologo skundas.

St. Paul, Min. Czianyksztis distrikto sudas perkratinėja skundą geologo Pearsono, kuris reikalauja nuo Great Northern geležinkelio 1½ milijono doliarų. Pearson mat buvo pasamdytas minėto geležinkelio jieszkoti anglių Montanoj ir Washingtono sztete. Apart algos po 200 dol. ant mėnesio, geležinkelio kompanija žadėjo jam atsakantį procentą nuo vertės jo surastų anglių. To procento vienok kompanija ne nori dabar mokėti, to ir pajieszko per sudą Pearson.

Muszis terp amerikonu ir meksikonu.

St. Antonio, Tex. Pietvakariniuose krasztuose szteto Texas, ant meksikoniszko rubežiaus, užgimė smarkus muszis terp perėjusių rubežių meksikoniszkų plėszikų ir Suvienytų Valstijų rubežiaus sargų. Muszyje trys amerikoniszki policistai ir trys meksikonai likosi užmuszti; szeszi meksikonai paszauti, devyni paimti į nelaisvę.

Geležinkelius nori randas nupirkti.

Laikrasztis "New York Times' pranesza, buk neužilgio, į kokius metus, privatiszkos kompanijos parduos joms prigulinczius geležinkelius randui, kuris užmokės kompanijoms 10 milijardų doliarų. Jeigu tas atsitiktų, gyventojai ne galėtų rugoti, žinoma, jeigu priežiura geležinkelių ne patektų kokiems niekiausios vertės politikieriams.

Pavoge už 18000 dol. galviju.

St. Paul, Min. Billingse likosi suaresztuotas turtingas farmeris Gywen, pas kurį rado už 18000 dol. galvijų pavogtų Creek indijonams. Galvijus vogė koksai Lee, o nuo vagiliaus pirko juos farmerys Gywen. Dabar lygiai vagilius, kaip ir pirkėjas vogtų galvijų sėdi jau kalinyj.

Lynczavones.

Shrempport, La. 200 žmonių susirinko priesz czianyksztį kalėjimą ir įsiveržę į vidurį, iszvedė du negru nužiurėtu, buk jie dalyvavo užmuszime baltveidžio Fostero. Nors iszvesti negrai teisinosi, buk prie užmuszimo ne buvo, abudu be sudo likosi minių pakarti.

La Grange. N. C. Negrų pastorius Jones, kuris buvo apkaltintas, buk jis su piktu mieriu užpuolė ant moteries Dovisienės, likosi paveržtas isz czianykszczio kalėjimo ir lynczuotas.

Rado kerosino szaltinius.

Niles, Mich. Netoli nuo czia, ant Stevenso farmos, grėždami artezijaniszką szulinį, užtiko kerosino szaltinius. Shirly isz South Bend, Ind. tuojaus pasamdė 600 akrų žemės, o tame ir visą Stevenso farmą ir jieszko daugiaus kerosino szaltinių. Jeigu jieszkojimas iszduos gerus vaisius, bus czia parengtos sėmimo įtaisos.

Nusirito lavina nuo kalno.

Kuper, W. Va. Netoli Hopeville, Grant pavietyj, nuskilo nuo kalno uolos szmotas ir nusirito į upės Potomac klonį, užbėrė klonį ant dviejų mylių. Prie to farmerio Ourso vaikas likosi ant vietos užmusztas, o jo motina mirtinai sužeista.

Važinejimas po 3 c.

Cleveland, Oh. Ulyczinių karų kompanija Loraine ir Elyzioj nusprendė numažinti prekes važinėjimo karais iki 3 c. Dabar pervažiavimas isz Lorain į Elizia kasztuoja tik 3 c.

Atidarymas indijonu rezervacijos.

Oklahoma City, O. T. Indijonų Kiova, Commanchų ir Apachų rezervacijos bus atidarytos baltveidžių kolionizacijai, kurių daug jau susirinko ant rubežiaus rezervacijos, norėdami gauti kuo geriausius plotus. Minėtos rezervacijos užima 3 milijonus akrų geros žemės. Rezervacijos kalnuose yra varis, geležis ir szvinas.

Užsimusze sunus užrubežiniu dalyku ministerio.

Sugrįžęs isz Pietinės Afrikos, kur buvo Amerikos konsuliumi Transvaliaus sostapilėj Pretorijoj, sunus Suvienytų Valstijų užrubežinių dalykų ministerio Hay, iszpuolė per langą savo kambario viename hotelyj ir užsimuszė ant vietos.

Szaude in darbininkus.

Williamson, W. Ta. Sztraikuojanti prigulinti į uniją Maratime anglių kastynių darbininkai atėjo prie kastynių, norėdami perkalbėti scabsus mesti darbą. Ginkluoti vienok kastynių sargai pradėjo tuojaus szaudyti į pulkus darbininkų. Trys darbininkai paszauti mirtinai. Darbininkai buvo be ginklų ir jie ant szuvių ne atsiliepė.

Lijo varlems.

Knovles, N. Y. Pereitos nedėlios dieną, laike smarkios audros, puolė szitose aplinkinėse smarkus varlių lytus: vietoj vandens, isz debesų puolė daugybė varlių. Tasai varlinis lytus labai iszgazdino ypacz farmerius, kurie kiekviename nepaprastame atsitikime jieszko stebuklų.

Gaisrai.

Buffalo, N. Y. Siautė didelis gaisras ant Lenard Island, A part daugelio triobų, sudegė dar keli naftiniai laivai. Blėdį ugnies padarytą paduoda ant 300000dol

Patzerson, N. Y. Feierwerkų krautuvėse Abrahomo Rittenbergo užgimė gaisras. Prisigriebus ugnei prie feierwerkų, atsitiko baisi expliozija, kuri sugriovė triobą. Kiek iki sziol žinia, mažiausiai 14 ypatų prie to likosi užmusztų ir penki sunkiai apkulti; lengviau apkultų yra daugiau žmonių.

Houston, Tex. Sudegė czia Nolens & Co. medvilnės presavimo įtaisos. Blėdį skaito ant 150000 dol. Sudegė ir 2300 balių medvilnės.

Mattoon, Ill. Arcoloj, laike smarkios audros trenkė perkunas į Lyonso krautuves ir jas uždegė. Daug darbininkų prie to likosi apsvaigintų, bet jie visi atsigavo. Blėdį ugnies padarytą skaito ant 100000 dol. Terp kitko sudegė 700 tonų szluotoms sziaudų.

St. Louis, Mo. Sudegė czia įtaisos Sickles Soddlery Co., ant 21 ir Washington ave. Blėdį ugnies padarytą paduoda ant 200 000 dol.

Duluth, Min. Sudegė didelės medžių krautuvės Tower Lumber Co. Blėdį ugnies padarytą skaito ant 200000 dol.

Benton harbor, Mich. Sudegė czia medžių krautuvės ir oblinyczios Peter Lumber&Stingle Co. Blėdį ugnies padarytą skaito ant 150000 dol.

Audros.

20 d. berželio sztete Indijanoj siautė smarki audra, laike kurios 3 ypatos likosi perkuno užmusztos, sužeistų ir apsvaigintų yra daug. Mieste Marion perkunas trenkė į presbiterijonų bažnyczią. Homatowne vėjas isz szaknų iszrovė daug medžių, ledai iszmuszė 700 langų ir labai daug blėdies pridirbo laukams. Perkunas isz dėgino daug farmų. Dėlaware pavietyj, teiposgi aplinkinėse Lafayette ledai iszmaikino didelius javais užsėtų laukų plotus.

Aplinkinesė Pittsburgo pereitos nedelios dieną siautė baisi audra ir vėtra, laike kurios pražuvo keturi žmonės. Blėdį audros padarytą skaito ant $200000.

Audros siautė ir aplinkinėse Lincoln, Ill. Blėdį czia jų padarytą skaito ant 100000 dol.

Bluefield, W. Va. Szitose aplinkinėse siautė pereitos nedelios dieną baisi audra su debesų praplyszimais, kuri neisz pasakytai daug blėdies ir nelaimių pridirbo. Laike andros mažiausiai 200 žmonių pražuvo. Geležinkeliai, telegrafai iszardyti užgimusių tvanų ant labai didelių plotų. Blėdį padarytą skaito dabar ant 2 milijonų doliarų, bet be abejonės ji pasirodys didesni. Daugybę farmų, net czielų mies telių vanduo suvisu nuplovė.

Richmond, Va. Aplinkinėse Big Stone Cap, 18d. berželio siautė smarki audra su debesų praplyszimais, kurie labai daug blėdies pridirbo. Netoli Buchanan prigėrė daug besiganančių ant pievos arklių ir dideli kviecziais užsėtų dirvų plotai likosi nuplauti. Harrisonburge vanduo nuneszė ir pagadino daug triobų; czia, kiek iki sziol žino, keturi žmonės prigėrė.

Nelaimes ant geležinkelių.

Hamlet, N. C. Netoli Rockingham, bėgantis naktyj pasažierinis trukis nupuolė nuo tilto į prudą. Vagonai prisipildė vandens teip, kad pasažieriams siekė iki pažastų. Trukyj buvo 38 pasažierių ir jie visi likosi sužeisti, nors rodosi, kad pavojingai sužeistų nėra.

Tazewell, Va. Netoli nuo czia susidaužė darbininkiszkas trukis ir 9 vagonai sudegė. Prie to du žmonės likosi užmuszti, o penki sunkiai apkulti.

Hendricks, W. Va. Netoli nuo czia, ant Forks geležinkelio, užbėgus darbininkiszkam trukiui ant tilto, tiltas įlužo ir trukis nupuolė žemyn. Prie to trys žmonės likosi ant vietos užmuszti; sunkiai sužeistų yra 12 žmonių.

Manaca, Pa. Netoli nuo czia iszszoko isz rėlių Cleveland Flyer trukis ir isz dalies susidaužė. Prie to du žmonės likosi užmuszti, sužeistų yra 40 žmonių.

Sukuriai.

Naper, Nebr. Paupiuose Kaya Pana siautė smarkus sukurys, kuris ne mažai blėdies pridirbo. Sugriovė ne mažai triobų. Vienoj szeimynoj 7 žmonės likosi užmuszti, kitoj du, 6 gi mirtinai apkulti. Yra ir daugiaus užmusztų ir apkultų, bet tikro skaitliaus dar nežino.

Colubus, Oh. Sziaurrytinėj dalyj Delavare pavieczio netikėtai užkilęs sukurys labai daug blėdies pridirbo. Sukurys traukėse ant 500 jardų placziu diržu ir ant szeszių mylių ilgio viską ant savo kelio isznaikino, sugriovė farmas, isklaužė vaisinius medžius, o katrie ir iszliko, nuo jų vaisius nupartė teip, kad nieko ne liko. Iszrovė net kvieczius ir kito kius javus ant dirvų.

Szaudynes važiuojant ant pikninko.

St. Louis, Mo. Važiuojant negrams ant piknyko, viename vago ne užgimė musztynės terp pikninkininkų, o paskui vienas negras pradėjo szaudyti isz revolverio. Szuvių viena moteriszkė, negre, likosi ant vietos užmuszta, o trukio konduktorius mirtinai sužeistas.

Expliozijos.

Kansas City, Mo. Ant pasažierinio trukio Chicago Alton geležinkelio, prieszais Blue Cut, expliodavo garinis lokomotyvos katilas. Prie to trukio vedėjas likosi ant vietos užmusztas, o 1 pasažierius mirtinai užgautas.

Kalama, Wash. Netoli nuo czia esancziose akmenų skaldinyczіose per aukstі expliodavo pritaisyti dinamito patronai. Prie to du darbininkai likosi ant vietos užmuszti, o 7 sunkiai sužeisti.

Isz darbo lauko.

¶ New York. New Yorko ir kitų rytinių sztetų kriaucziai reikalauja pripažinimo jų unijos, trumpesnio darbo laiko ir geresnių ir sveikesnių darbo sanlygų. Jeigu reikalavimai ne bus iszpildyti, nutarta didelį straiką pakelti, kuriame imtų dalyvumą 500000 kriauczių.

¶ Stromerville, Pa. Darbai eina czia gerai. Szaftoj dirba kiekvieną dieną, bet isz kitur atkakusiems ne galima darbo gauti, kadangi visi darbininkai turi prigulėti į uniją, be unios ženklo ne leidžia nė darbo pažiurėti. Uždarbiai teiposgi ne praszcziausi.

¶ San Francisco, Cal. Darbai czia eina gerai, bet isz kitur atkakusiems sunku gauti darbą, nes visi darbininkai susiorganizavę; įstojimas i uniją kasztuoja 25 dol. Kriauczių darbai eina czia gerai, geras kriauczius gali uždirbti nuo $.20–30 ant sanvaitės.

¶ Seattle, Wash. Darbai eina czia gerai. Neužilgio Mairan laivų dirbtuvėse pradės dirbti didelį kariszką laivą Nebrasca, prie ko apie 3000 darbininkų ras darbą. Prigulinti vienok prie unijos darbininkai sztraikuoja.

¶ St. Louis, Mo. Darbininkai czianykszczių slaus leidinyczių pareikalavo ant 2 dol. ant sanvaitės didesnio užmokesnio. Jeigu tas iki ateinanciam utarninkui ne bus iszpildyta, 400 darbininkų pakels sztraiką.

¶ Seatfle, Wash. Unija budavojimo darbininkų iszderėjo nu medžių budavonėms fabrikų sutrumpinimą darbo laiko ant 9 val. ant dienos, be numažinimo už darbą užmokesnio.

¶ Sharon, Pa. Pargabenti į czianykszczias plieno dirbtuves ne prigulinti pri unijos masznistai, užėmę vietas straikuojančių, pats prasiszalino. Jie sako, jog kompanija jiems ne pasakė, kad czia yra straikai.

¶ LaCrosse, Wis. Mechanikai American Can Co. paliovė dirbę ir per tai dirbtuves atsėjo suvisu uždaryti. Ketina jas isz czia perkelti į Kansas City, Mo.

¶ Montreal, Kanada. 3500 linijos darbininkų Kanada Pacific geležinkelio pakėlė sztraiką. Jie reikalauja didesnio už savo darbą užmokesnio.

¶ Wilkesbarre, Pa. 1000 darbininkų Broderick anglių kastynių pakėlė sztraiką todėl, kad kompanija nesutinka praszalinti nuo darbo ne prigulinczius į uniją darbininkus.

¶ Seattle, Wash. Metal Trades Association nusprendė atidaryti po jos globa ėsanczias dirbtuves. Darbininkai sutiko grįžti prie darbo ant senų iszlygų.

¶ Kansas City, Mo. Szteto Kansas kvieczių augintojai reikalauja ant nuvalymo javų 5000 darbininkų, kurie gali turėti darbą ant 90–100 dienų. Uždarbis po $1.50–2.50 ant dienos.

¶ Reading, Pa. Vagonų ir garinių katilų dirbėjai varstotuose Reading geležinkelio kompanijos pakėlė sztraiką. Jie reikalauja trumpesnio darbo laiko ir geresnio užmokesnio.

¶ Tacoma, Wash. Sztraikas garinių katilų dirbėjų pasibaigė. Darbininkai iszkovojo 9 valandų darbo laiką ir pripažinimą unijos.

¶ Benwood, Pa. Pradėjo czia statyti naują plieninių dudų dirbtuvę, kurioje ras darbą keli szimtai darbininkų.

¶ Terre Haute, Ind. Sztraikas czianykszczių maszinistų pasibaigė. Darbininkai iszkovojo 9 val. darbo laiką prie to užmokesnio, kokį gaudavo dirbdami 10 valandų.

¶ Honolulu, Havai salos. Czia greitai galėtų gaut darbą stahoriai ir kalviai. Moka po 4 dol. ant dienos ir darbą ne sunku gauti.

¶ Joliet, Ill. Sztraikai elektriszkų dratų jungėjų Telefonų Co. pasibaigė. Darbininkai iszkovojo trumpesnį darbo laiką.

¶ Dayton, Oh. Sztraikas darbininkų National Cash Register Co. dirbtuvėse pasibaigė ir prasidėjo jau vėl darbai.

¶ Toledo, Oh. Dėl sztraiko maszinistų, laivų varstotai Craigo likosi suvisu uždaryti.

¶ Sharon, Pa. Pittsburgo kapitalistai pastatys czia naują plieno dirbtuvę.

¶ Connellsvile, Pa. Pereitą sanvaitę degė szitame apskrityj 19797 kokso pecziai.

¶ Williamsport, Pa. Czianykszcziai kalnakasiai straikuoja.

ISZ Lietuviszku diryu.

Susivienyjimo reikaluose.

Musų Susivienyjimas, kuris ir pirma, budamas po duszių ganytojų globa, nesziojo vardą taut szko, nors jame labai mažai buvo tautiszkumo, tautystė buvo aprubežiuota tikėjimiszkais vystiklais, ant galo pasidalino į dvi su prieszingais mieriais dalis. Priesz seimą abidvi pusės varė smarkią agitaciją: viena pusė su teisybe, kita su intrigoms ir su pinigais, su papirkimais menkos doros ypatų. Bet visi žino, kad sziuose laikuose, ypacz Amerikoj, su teisybe ne toli nueisi, toliaus nuvažiuoja tie, kurie turi kuom patepti — teip atsitiko ir musų tautiszkoj organizacijoj: katrie turėjo lengvai surinktų pinigų, tie pasisamdė daugiaus pritarėjų. Girdime, jog už laiszkus kitiems raszytus, mokėjo 25 dol. ir dar pirkę laiszkus negi sėdi tokiais darbais girtiesi; kaip sako, yra delegatai gavę po 50 dol. ir kelionę dykai. Taigi ta pusė, kuri nesigailėjo pinigų, persvėrė nenorinczią popirkimais viršų paimti. Kas vienok dar isz to iszeis – tą vėliaus pamatysime ir apie vaisius dabartinio persvėrimo negalima nieko kalbėti. Kada, keliolikas metų atgal, teipjau persiskyrė į dvi dalis lenkiszka organizacija, nenorinti laižyti kunigų czėbatų pusė buvo teiposgi silpna; sziandien gi ne kunigiais "Związkas", nors gal ir ne geriausiai rėdomas, jau persvėrė kuniginą pusę, kurioje antai dabar terp paczių kunigų užgimė pjovynės.

Nėra reikalo iszrodinėti nuolatai nusidėjimus pergalėjusios pusės, kadangi ji, ne turėdama gėdos ir supratimo doriszkų principų, savo nusidėjimų ne supras, ji breda vis toliaus į dublyną, aiszkiai parodo, kuom yra ir už ką kovoja. Sztai ir dabar, kaip girdėt, kunigai, vietoj jieszkoti tinkamesnių, atidavė "Tėvynę", teiposgi spaudinimą iszleidžiamų už visuomenės pinigus Valancziaus rasztų p. Stagarui. Na, tik szitam vyrui, už jo spangą tarnavimą kunigams su laužymu etiszkų principų prigulėjo užmokėti. Jeigu szitas lietuviszkas patrijotas ne butų saviszkai suraszęs Elizabetho seimo nutarimus, dar ir szimet kunigams ne butų pasisekę iszardyti Susivienyjimą.

Ko geidėme, tą turime, mokėkime tik isz to naudotiesi. Didziuma kuopų pasilieka prie senos konstitucijos ir prie seno czarterio. Kunigai sutvėrė sau naują kuniginą, katalikiszką Susiv. Tegul ji sau valdo; mums nėra ką ant jų labai paisyti. Dabar turime tautiszką Susivienyjimą be kunigų, todėl dirbkime, kaip galėdami, ant jo sudrutinimo, kad jis daugiau reikalų įstengtų nuveikti. Tverkime naujas kuopas, pertikrinkime musų brolius, stengkimės jiems parodyti, kad mes geidžiame vien gero savo tautai ir kad mes norime rėdyti Susiv. ne pagal centraliszką virszininkų fantazijas bet pagal visuomenės ir brolių sanarių norus. Ateina czvertmetinė mokestis. Žinokime, kur reikia už-imokėti. Centraliszkam komitetui priderėtų patalpinti laikraszcziuose adresus virszininkų. Ne vienas gal norėtų ar prisiraszyti prie iszliuosuoto nuo kunigų vystiklų tautiszko Susiv. arba užsimokėti mokestį, o ne turėdamas adresų, ne žino kur atsiszaukti ir kur pinigus siųsti. Geistina butų, kad Centr. virszininkai pagarsintų laikraszcziuose ir nutarimus paskutinio seimo. Iki sziol mes ne žinome, kas ant seimo nutarta, o tą visi nori žinoti. Kadangi dar Liuosas Susiv. ne gali turėti tuom tarpu savo organo, tai Centr. virszininkų pridėrystė viską garsinti per kitus laikraszczius. Reikia parodyti, kad mes dirbame be pavydėjimo, vienybėj, o tąsyk ir pritarėjų atrasime daugiau. Juk Susiv. yra viena isz pigiausių asekuracijos organacijų: už 3–5c. ant sanvaitės sanariai gauna 150dol. posmertinės. Mažai yra tokių organizacijų, kurios už teip mažą mokestį už mokėtų tokius pinigus pasimirusių sanarių szeimynoms. Be kunigų globos Susivienyjime visi broliai turi lygias tiesas, no teip kaip buvo pirma, kada kunigai, terp savęs susitarę, despotiszkai valdė "Susiv"., be-tikrų priežasczių metė laukan jiems ne patinkanczias ypatas. Užteko nupeikti peiktinus kunigo darbus, arba nors jo gaspadinės, o kunigai, su savo draugais susitarę, iszmetė tokį drasuolių isz Susiv., įmokėti pinigai pražuvo ir dagi pagarsino už bedievį. Ne valia buvo nieko pasakyti priesz szventas asabas, nors jos ir daugiausiai pikto butų pridirbusios, nors bjauriausiai skriaustų žmonis. Iszliuosuotame nuo kunigų despotizmo ir savvalios Susiv. toki atsitikimai ne gali pasitaikyti. Mums rodosi, kad daugiau žmonių prigulės prie lidosojo negu prie neszanczio kunigų neteisingą jungą Susiv.

Biznierius.

Antras Seimas "Susivienyjimo Lietuvių Laisvamanių."

(Užbaiga).

"Garbingi Delegatai"!

"Ne galiu pributi ant Seimo S. L. L. dėl tulų reikalų, užtad ir suvėlinau laiszką. Meldžiu manęs nerinkkitė į jokį urėdą, nes nebegalėsiu atlikti. Atsiunczu czia visas rokundas, Įeigą ir Iszeigą, nuo 3 berželio sulyg 2 berželio.

ĮEIGA.

Sanariai įmokėjo	$.74.34.
D-ras Szliupas pardavė knigų už	27.95.
Sziaip parduota knigelių už	4.10.
Visu labu	$.106,39.

ISZEIGA.

A. Olszevskiui už spaudą 3 No knigelių	87.00.
A. Olszevskis palaikė po 100 ex. isz visų N-rių. knig. už	17.00.
Liekam skolingi A. Olszevskiui	34.10.
Pas kasierių lieka	11.78.
Tapo atspausta knigelių 9000	
3000 egzempliorių N-io 1. Kasztuoja	30.00.
3000 ,, No 2	46 50.
3000 ,, No 3	58.50.
Visoki expreso kasztai	3.10.
Visos sumos	$.138.10.
Visos Įeigos	106.39.
Iszmokėta skolų	87.00.
A. Olszevskis už knigeles	17.00.
Visokios iszmokestys	7.00.
Isz viso	$.111.00.
Pas Kasierių lieka	11.78.

Knigas atsiusiu Centraliszkam Sekretoriui kaip iszrinksit. Viso labo linkiu. M. Ambrozevicze, S. L. L. Sekretorius".

Kitos gromatos, mažesnės svarbos, tapo atidėtos szalyn. Telegramai su linkėjimais gero ir laisvės atėjo nuo K. Draugelio isz Minersvilles. Pa. ir M. Ambrozevicziaus N, J.

Toliaus perėjo svarstymas, ar "posmertinę" rengti ar ne? Diskussijoje ėmė dalyvumą p. Mikolainis, kurs užtarė platinimą laisvų nuomonių. D-re Želvienė, p. Alinskas, d-ras Szliupas; galiaus ant p. Balcziuno įneszimo, kad ne daryt posmertinės, bet varyt darbą laisvamanystos, Seimas nutarė klausymą apie posmertinę atidėti ant toliaus, ir jei bus galima, tame dalyke susilieti su S. L. A. atsiskyrusiu nuo kunigų.

Ant tolesnio meto tapo aprinktas komitetas: Kaz. Balcziunas isz Brooklyno—prezidentu; Kun. Dembskis—rasztininku. D-ras J. Szliupas,—iždininku.

Apsvarstymas apie Czarterį tapo atidėtas iki kitam seimui, ypatingai dėlto, kad ant visų valstijų imant daug kasztuotų, iszimant vien Pannsylvanijoje, neduoda didesnės gvarantijos, kaip ir kad ėsame be czarterio, kuopoms esancziems už rybų tos valstijos. Laisvamaniai ir be czarterio neskriaus, kaip ne skriaudė Susivienyjimo.

Į literariszką komitetą paskyrė p. Naujoką, o prie jo centraliszkas komitetas parinks dar du at sakancziu sanariu.

Seimas nutarė spaudinti "Pajiegą ir Medegą" Buechnerio, jeigu kuopos sanariai užmokės po $1,50; žinoma, paszalinės aukos taip pat ant to reikalo taps sunaudotos.

Laikrasztį leisti naują nenutarta, nes lietuviszki laikraszcziai atlieka reikalingą darbą; jeigu jau naują tverti reikalas butų, tai mėnesinį, ar dvimėnesinį, paszvęstą vien mokslui ir literaturai, bet tas dalykas tapo atidėtas iki kitam Seimui. Remti "Ateitį", kokia ji buvo, teip-gi nenutarta.

Vieta dėl kito Seimo tapo aprinkta New-Yorke.

Dėl "Freedom" Seimas nieko nepaukavo dėl stokos pinigų išdo.

Seimas nutarė isztarti pabarimą buvusiam Komitetui S. L. L. už netvarką vedimą rokundų ir už ne prisiuntimą knigų ant Seimo. Seimo mieriai su pataisymu taps naujai atspaudinti ir kuopoms prisiųsti.

Seimas pasibaigė ant 6 valandos vakare. Potam draugai ir seiminiukai susirinko pas d-rą Szliupą, kur visi tapo vardan Scrantono kuopos smagiai pavaiszinti.

Vakare ant 8 valandos buvo suszauktas vieszas susirinkimas Lietuvių. Sveczių, dėl smarkaus lytaus tądien ne per daug susirinko, nes į 150, svetainėje "Auditorium". D-ras Szliupas atidarė susirinkimą su trumpa prakalba. Matilda Rugieniukė ant piano loszė A. Pieczonkos "Polish Chivalry" ir L. Fischerio "Robins departure". Jonukas Teleiszių dailiai deklamavo Jono isz Pagirių eiles, "Į Kovą". Kaz. Balcziunas darodinėjo, kad darbinįkai tiktai per mokslą gali isz panczių ekonomiszkų ir tikėjimiszkų iszsikivinklioti. Kieistutis Szliupas ant piano losze: "Tarp debesių" ir "Svajonė iszgujos". V. Pukas kalbėjo apie moterių apszvietimo svarbą ir jų įtekmę draugijoje. Jadvygutė Teleiszių gražiai deklamavo S. M....skio "Szaulėleidis". P. Paseckas darodinėjo, kad pagerinimai draugijoje ne isz religijos iszėjo ir ragino laisvamanius stvirai stoti į kovą su prietarais, o ne slapstytiesi. Aldona Szliupiutė ant piano atloszė "Grand Polka de Concert. P. Mikolainis ragino Lietuvius organizuotiesi, per ką įgytumėm ir daugiaus mokintų žmonių savo tarpe. Matilda Rugėniutė ant piano atloszė W. E. Burkės "Chocolate Creams" ir R. Goerderlės "Chimes of the Deep". Kun. Dembskis ragino rengti draugystes ir muzikai, nes per muziką ir dainavimą pasikelia dvasia žmonijos. Galiaus d-ras Szliupas, keletu žodžiu ragindamas nusikratyti nuo kukalių musų draugijoje, nuo szaszų užterszianczių kuną ir gaivumą tautos, kuomi yra luoma kunigijos, už darė susirinkimą. Žmonės apsiėjo dailiai ir tykiai, ir delnų plojimai, turbut, ženklu buvo užganėdinimo. Ypatingai susirinkusiems patiko dekliamacijos ir loszos ant piano.

Seimo rasztininkas:

J. Szliupas.

Atsiszaukimas Dr. Szv. Kazimiero, Cincinnaty, Oh.

Draugystė Szv. Kazimierio laikė savo mėnesinį susirinkimą, ant kurio nutarė praszalinti nuo vietos prezidentą p. Jasulį už patilpusią nr. 19 "Lietuvos" jo korespodenciją, kurioje be pamato, melagingai užgavo lietuvį kun. Szimkeviczių, lenkų kunigą, teipgi draugystės sanarius perstatė veidmainiais anų akyse.

Toj korespodencijoj paraszyta, buk kun. Szimkeviczius atvažiavo ne tiek rupintiesi apie lietuvių dvasios iszganymą, kiek į pagelbą lenkų kunigui ir surinkt į kiszenių lietuviszkus daliarus. Tas yra melas. Toliaus Szv. Kazimiėrio exprezidentas raszė, juog tuli naujai pribuvę ir seni ne turėjo pinigų, tai buk tie ne galėjo atlikti užpažinties. Tas teiposgi ne tiesa: visi atliko, kas tik atlikti norėjo.

Kaip kitais metais, teip ir szimet reikaluose velykinės iszpažinties lenkų kunigas suszaukė lietuvių mitingą ir pasakė, kad dėl mažo skaitliaus lietuvių mokanczių už sėdynes ne gali jiems pakviest lietuvį kunigą; ne turinti sėdynių, turį už jas užmokėti nors ant trijų mėnesių po $1.25. Ant to lietuviai pristojo ir praszė kunigo duoti kviteles, bet kunigas atsakė, kad tą lietuviai gali padaryti, kada lietuvys kunigas atvažiuos, kadangi pats tuom užsimti dabar jau ne turys laiko ir turys iszvažiuoti. Atvažiavęs kun. Szimkeviczius, suszaukė komitetą, kuris atsakė jog gali dalinti kviteles ir už jas paimti po $1.25. Visi ėmė kviteles ir už jas užmokėjo, iszėmus tik vieno buvusio prezidento. Kada tas prisiartino prie spaviednyczios be kvitelės, kunigas ne priėmė. Tokia tai buvo visa istorija tusztinimo lietuvių kiszenių. Atstatytas prezidentas, isz piktumo, persistatęs komitetu, tuojaus paraszė savo įžeidžianczią korespondenciją, ne paremtą ant teisybės. Todėl mes, Draugystės Szv. Kazimierio Komitetas, isztariame didžiausią panieką už jo melagingą korespodenciją ir pasinaudojimą isz Draugystės vardo ant iszliejimo tulžies.

Prez.—Jonas Dubauskas.

Sekr.—F. Lapinskas

W. Trekauskas.

Isz Riverton, Ill.

Darbai czianykszcziose anglių kastynėse eina gerai. Szafta No1 dirba kiekvieną dieną, o szafta No2 visai sustojo ir dabar ne dirba. Isz kitur atkakusiems sunku gaut darbą, kadangi czia kalnakasiai turi prigulėti į uniją. Prisiraszymas kasztuoja 75 dol.

Lietuvių yra czia gana didelis skaitlius, bus apie 15 szeimynų, tik gaila, kad terp to gana didelio skaitliaus gerų, mylinczių savo tautą, tikrai besirupinanczių apie jos pakėlimą yra labai mažai. Užtai per daug didelis skaitlius myli saliunus ir stiklelį.

16d. berželio pas lietuvį Joną Juką buvo krikszty nos, ant kurių susirinko apie 30 sveczių. Visi užsilaikė gražiai, ne buvo nė jokių susipykimų. Yra tait, urbut, pirmos lietuviszkos krikszty nos, kurios pasibaigė be susipykimo ir be musztynių. Musztynes mat czianykszcziai musų broliai myli labiau negu reikia. Gal neužilgio ir jie įgaus daugiau proto ir iszmoks žmoniszkai elgtiesi ant visokių susirinkimų. Jeigu jie skaitytų geresnius laikraszczius, apsitaszytų greicziau.

Rv.

Isz Pittston, Pa.

10 d. berželio vietinė teatraliszka kuopa, salėj po bažnyczia, loszė dramą "Ponas ir mužikai". Perstatymas nusidavė ne blogai; ant atsakanczios scenos drama butų padariusi gana gerą įspudį ant susirinkusios publikos. Žmonių susirinko apie 150 t.y. labai mažai ant skaitliaus Pittstono lietuvių. Terp susirinkusių buvo ir keli anglijonai; perstatymas jiems labai patiko, fie gailisi, kad ne gali suprasti lietuviszkos kalbos ir stebėsi, kad lietuviai visi darbininkai, teatrus atloszdami tik retkarczais, ir teip gerai naturaliszkai atlieka savo roles. Turiu užtėmyti, jog terp susirinkusių ne buvo nė jokios tvarkos, susirinkę ne mokėjo pridera nczіai užsilaikyti, kėlė liarumą ir plojo rankoms, kada reikėjo tyliai užsilaikyti, o nusileidus uždangai, visi tylėjo. Pirm prasidėjimo teatro, viens isz lietuvių papraszė moteris ir merginas nusiimti skrybėles, kad ne uždengtų scenos užpakalyje sėdintiems, bet tulos musų mėlynakės, rodosi, tyczia susėdo ant pirmų sėdynių su specialiszkai dideliais bryliais, kad tik daugiau uždengti sceną, kad jos užpakaliniai ne matytų. Matyt, kad Pittstono lietuviai, ypatingai moterys ir tulos merginos, ne supranta, ar nenor suprasti teatro ir vertės gražaus užsilaikymo ant teatro.

J.

Isz kitų laikraszczių.

Kun. Juodiszius, kuris pirma savo atsiliepimams vartojo vien "Saulę", dabar pastojo sandarbininku kunigų "Žvaigždės". Nr. 19 "Žvaigždės" kun. Juodiszius, raszydamas apie lenkų užmanytą kongresą, pabaigoj sziteip sako: "Kas czia puola į akis, kas apsireiszkia prieszkongresiniame subruzdėjime lenkų? Sztai susiartinimas dviejų prieszingų partijų—liberaliszkos ir grynai katalikiszkos. Tos dvi partijos per ilgus metus kruvinsi pjovėsi, o dabar, pakilus abelniems klausymams, matomai, abi pusės apsimalszino. Liberalai apsidaužė ragus į nepajudinamus stulpus katalikiszkos bažnyczios ir atkando dantis (drauge su kunigu Juodiszium, tarnavusiu pirma vyskupui Kozlowskiui. R.) begrsuždami szventą tikėjimą ir savo kunigus (darė tą kun. Juodiszius gana smarkiai lenkų neprigulmingose bažnyczіose ant S. Morgan ir ant Auburn ave. Chicagoj. R.), kuriuos ant galo pripažino už savo prietelius (visai teip, kaip ir kun. Juodiszius. R) ir paramą. O klerikalai, eidami pagal dvasią Vieszpaties, pripažino aniems tiesas vadintiesi žmonėms, pradėjo su jais apsieiti szvelniaus, suprasdami, kad tiktai tikra krikszczioniszka meilė galima paklydėlius atvesti ant teisybės kelio. Tas pats atsitiks ir su atskaloms musų tautos, kada ir musų bedieviai ir liberalai paragaus karczių savo svajonių vaisių ir nusidaužys nosis tamsybėse savo paklydimų (kaip nusidaužė Juodiszius tamsybėse neprigulmingų lenkų mokslo, o kun. Kaupas budamas teiposgi liberalu, nrba kun. Szedvydis, besigirdamas, esąs socialistu. R.), į kuriuos veda szios dienos vadovai. Juo greicziaus tas atsitiks, juo geriaus bus mums visiems. Tik isz kitos pusės reikia daugiau vienybės, tolerancijos ir tikros artymo meilės!!" Mes pridursime nuo savęs Amen.

Tas viskas teisybė, bet ir terp lenkų ne viskas teip puikiai iszrodo, kaip kun. Juodiszius kalba. Ne tik terp liberalų ir klerikalų ne matyt didesnės tolerancijos, bet pats lenkiszki kunigai pradeda terp savęs estiesi. Rods tokio ėdimosi, varžymosi geresnių parapijų turbut ir terp musų kunigų ne truksta. Sztai ir musų rankose yra laiszkelis, kuriame vienas meilės propagatorius užtikrina Chicagos lietuvius, kad galės jiems patarnauti, klausia vien, ar ilgai dar "bibnosis" galės czia užsibuti? Kasliuk musų partiszkų vaidų, ne liberalai juos sukėlė bet kun. Juodiszius partijs. Ne liberalai griauja tikėjimą, bet tuli kunigai, kuriems visoki kiti dalykai labiau rupi negu tikėjimas. Gal tokių kunigų kun. Juodiszius ne pažįsta?

Preké pinigų.

Ruskas rublis po.....	53c
Prusiszkos markės po.....	24½c

Prie kiekwieno pinigų siuntinio reikia pridėti 30c. ant paczto kasz.

Bailumas laukinių žvėrių.

Mes visi žinome, kad musų krasztuosė laukiniai žvėrys ir paukszcziai bijosi žmogaus ir neprisileidžia, bėga nuo jo isztolo. Ar tas bailumas laukinių žvėrių yra prigimtas, ar žvėrys visada slėpėsi nuo žmogaus, ar tas iszsidirbo ir ar visi laukiniai žvėrys ir paukszcziai bijosi žmogaus?

Mes matome musų tėvynėj, kad visi laukiniai žvėrys bijosi žmogaus, užtai naminiai elgiasi visai prieszingai, jie ne tik nesibijo, bet duodasi iszmokyti visokių darbų. Iz laukinių žvėrių, laukinių triuszių ne galima nieko iszmokyti, užtai su naminiais duodasi padaryti tas labai lengvai. Tą patį galima sakyti ir apie namines ir laukines antis. Jeigu, paėmus kiauszinius laukinių ir naminių anczių, padėti drauge ant iszperinimo, tai vos iszsiperėję isz laukinių kiauszinių ancziukai isz pirmos dienos slepiasi nuo žmogaus, ancziukai gi isz naminių anczių kiauszinių visai jo nesibijo. Szitas paveikslas rodo, kad laukiniai ancziukai baimę žmogaus kaipo palaikus gauna nuo savo tėvų, bet ta baimė gali isznykti, jeigu per eiles gentkarczių laukinės antys bus žmogaus draugystėj. Juk ant galo ir naminės antys paeina nuo laukinių. Kad bailumas ir bėgimas nuo žmogaus laukinių žvėrių ir paukszczių ne yra nuo pats pradžių, nuo atsiradimo jų ant žemės, matyt iszto, kad laukiniai žvėrys ir paukszcziai, žinoma vietiniai, ne atlėkę isz kitur, krasztuose, kur nėra visai žmonių, ne turi nė jokios baimės teip, kad žmogus gali vaikszczioti po pulką laukinių paukszczių, o jie jo visai nesibijo. Kada 1835 m. garsus Darwin atsilankė ant Galapagos salų, tai pulkai gyvenanczių czia laukinių paukszczių teip arti prieidavo prie žmonių, kad juos su kepure galima buvo lengvai užmuszti arba pagauti. Ant medžionės karabino visai ne reikėjo, kiek norint paukszczių galima buvo užmuszti su lazda. Pirma ant tų salų laukiniai paukszcziai buvo dar ne bailesni. Atlankęs Galapagos salas 1684 m. Cowley apraszė, kad pulkai laukinių paukszczių, iszlipus žmonėms ant kranto, tupė tiesiog ant galvų ir ant peczių, ko ne daro nė musų naminiai paukszcziai, paukszczių, kiek norint, galima buvo gyvų prisigaudyti. Ant salos Chatam, prigulinczios prie salų Galapagos, 1879 m. atkako kolionistai ir pradėjo rengti cukrinių lendrių, kavos ir citrinų pliantacijas; czia atsikdavo ir prekėjų laivai. Nors sala buvo apgyventa nuo 10 metų, bet 1889 m. atkakęs czia Dras Bauer rado laukinius paukszczius teipjau ne bailius kaip buvo ir laike atsilankymo Darwino, kada czia žmonių visai ne buvo. Dras Bauer sako, jog paukszcziai tupė jam ant galvos ir ant peczių, jeigu jis sustojo ir ne krutėjo; tą darė ir laukinės antys, kurios kitur yra labai baugios. Bauer szovė kelis kartus į pulką anczių; po szuviui jos rods pakilo, bet greitai vėl nutupė į tą paczią vietą, kur pirma tupėjo. Bauer todėl prisilaiko nuomonės, kad bailumas paukszczių ne yra prigimtas, bet iszsidirbęs ir tai ne iszsyk, bet per eiles gentkarczių. Ne tik paukszcziai, bet ir kiti gyvunai, kaip antai driežai, ant Galapagos salų teip buvo ne baugus, kad kiekvieną galima buvo už uodegos nutverti; ne galima buvo jų į vandenį įvyti, net įmesti į vandenį, tuojaus grįžo ant kranto; tuom tarpu lygiai driežai, kaip ir varlės anta Europoj bėga nuo žmogaus į vandenį. Tokį jau ne bailumų ne tik mažų bet ir didelių paukszczių patėmyjo Darwin ir ant Falkland salų, pietinėj Amerikoj. Ant Falkland salų ne tik paukszcziai, bet ir draskanti žvėrys, kaip antai didelės lapės, teiposgi visai nesibijo žmogaus. Iszlipę pirmą kartą nuo laivų jurininkai ir pamatę, kad draskanti žvėrys nesiszalina nuo žmogaus, persigandę, grįžo atgal ant laivų. Kaip ant Galapagos salų teip ir ant Falkland žvėrys ir paukszcziai pirma buvo dar ne bailesni. Partenys, atlankęs tas salas 1763 m. paliko apraszymą savo kelionės, kuriame sako, kad paukszcziai tupė jam tiesiog ant pirsztų isztiestos rankos. Tas pats buvo pirma ant salos Bourbon, rytinėj Afrikoj. Prancuzas Du Bois, atlankęs 1670 m. tą salą, sako, kad czia laukiniai paukszcziai buvo teip ne baugus, kad, iszėmus vieu flamingų, kitus su rankoms galima buvo gaudyti.

Taigi czia aiszku, kad laukiniai žvėrys ir paukszcziai pastojo bailiais tik kada paskutiniuose laikuose žmonės pradėjo, dėl reikalo ir bereikalo, juos naikyti. Ant neseniai apgyventų salų arba retai apgyventuose krasztuose, kaip antai Siberijoj, jie dar ir dabar nesibijo žmogaus. Krasztuose tirsztai apgyventuose žvėrys nuo viens kito mokinasi kaip nuo priesztų apsisaugoti. Sziądien visi žino, kad lygiai žiurkės, kaip ir pelės ne ilgai duodasi pagauti į teip jau sutaisytus slastus, užtai isz syk lenda į nepažįstamus slastus be jokios baimės. Žvėrys mat teipjau mokinasi kaip ir žmonės. Medėjai gerai žino, kad lygiai paukszcziai, kaip ir žvėrys gerai numano, kaip toli medėjo szuvis gali pasiekti. Vienas yra nesiduodantis iszaiszkinti dalykas: tuli smulkus paukszteliai ne apgyventuose, lediniuose sziaurinės Amerikos krasztuose, kur jų žmogus ne persekioja, kadangi į tuos krasztus medėjai neina, yra labai bailus ir isztolo ne prisileidžia, o tų paczių veislių paukszcziai, ant žiemos persikėlę į apgyventus krasztus Suvienytų Valstyjų ne per pusę nėra teip bailus negu gyvenantį ledu uždengtuose ne apgyventuose sziaurinės Amerikos krasztuose.

Isz visur.

‖ Sugrįžęs į Londoną angliszko rando komisorius Ugandoj, Harry Johnston, pasakoja, kad tas vidurinės Afrikos krasztas, dėl naminių karių, beveik liko be gyventojų. Vietoj žmonių czia prisiveisė laukyniai žvėrys, kurie visai nesibijo žmogaus. Johnston rado czia ir vieną žirafų gatunką, kurį laikė jau už suvisu isznykusį. Apart to szitas angliszkas komisorius tvirtina, kad jam czia pasisekė surasti tarpinę gyvunų formą terp žmogaus ir bezdžionės. Su fonografo pagelba Johnston surinko paveikslūs kalbos ir dainas szitų puszmonių ir fonogramus atgabeno į Londoną.

‖ Vokietijoj valdžias apėmė baimė priesz anarchistus, jos pradėjo gaudyti neisztikimus. Kastynėse Senfterberg suaresztavo tris italijonus darbininkus užtai, kad jie kada ten turėjo pažintį su užmuszėju karaliaus Humberto. Szituos iszduos italiszkoms valdžioms. Mieste Hanovere suaresztaro 7 ypatas, terp kurių dvi buvo isz Austrijos. Tas dvi ypatas iszdavė Austrijos valdžioms.

‖ Laikraszcziai pranesza, jog maskoliszkas randas nusprendė gaudymą jurų kaczių ant Komandoriszkų ir Tulery salų parsamdyti ant 10 metų už 3½ milijono rublių svetimoms kompanijoms. Pirma tiesą gaudymo jurių kaczių turėjo amerikoniszka kompanija, bet ji be mažo ne isznaikino visus žvėris, todėl maskoliszkas randas, pasibaigus jos laikui, buvo ant tulo laiko uždraudęs visai medžioti ant jurių kaczių.

‖ Korejoj, ant salos Quelpaert, stabmeldiszki gyventojai užnuszė 500 priėmusių krikszczionybę korejonų ir isznaikino krikszczioniszkas misijas. Japoniszkas konsulius tvirtina, buk tuos maisztus ir užpuolimą pagimdė pats krikszczionys, kurie pradėjo per drąsiai kariauti su stabmeldžiais, iszjuokti jų tikėjimiszkas apeigas, daužyti langus stabmeldiszkų žinyczių. Czia mat pasirodė teisingumas priežodžio, jog kvailas pasekėjas ir draugas pavojingesnis už smarkiausią priesztą.

‖ Moteris maskoliszko caro 18 d. berželio pagimdė vėl mergaitę, o Maskolija vis gi ne turi sosto įpedinio. Ne pagelbėjo nė maldos stebuklus daranczio popo Jono isz Kronstadto. Gal už skriaudas pavaldinių Dievas pradės nors tuom bausti netikusį Maskolijos despotą.

‖ Berline su didelėms iszkilmėms likosi atidengtas paminklas garsaus Bismarkio. Szitas žmogus isztikro daug prisidėjo prie sudrutinimo ir pakėlimo Vokietijos, bet žmonijai jis daugiau blogo negu gero padarė ir svetur yra daugiau jį keikianczių negu garbinanczių.

‖ Friedrichsorte, netoli Kiel, Prusuose, torpedų dirbtuvėse expliodavo maszina. Prie to inžinierius likosi užmusztas, o daug darbininkų sužeidė.

‖ Dėl užgimimo ketvirtos caro dukters, Maskolijos despotas iszleido ukazą, kuriuom numažina bausmes uždėtas ant studentų už paskutinius maisztus. Vieni bus paleisti isz kariauos, kur likosi priverstinai atiduoti, kitiems laikas priverstino tarnavimo tampa sutrumpintas.

‖ Pietinėj Lenkijoj, Lublino gub., Tomaszevo pav., laukus grafo Ostrowskio iszmuszė su visu ledai. Ant rytojaus rado tris ledų užmusztus zuikius. Laukus žieminiais javais užsėtus reikėjo iszarti ir sėti isznaujo, kadangi viską iszmuszė ledai.

‖ Iszpanijoj, mieste Alicante laike jubilėjinių bažnytinių procesijų minios mėtė akmenis į kunigą vedanti procesiją. Ant galo iszveržė isz kunigo rankų kryžių ir jį sudaužė. Mieste Madride teiposgi buvo priesz kuniginiai maisztai.

‖ Mieste Yokahamoj, Japonijoj, ant susirinkimo miesto rodos likosi su peiliu nudurtas buvęs pirma Japonijos ambasadorium Washingtone, o paskui prekystos ministeriu Hoshi Toru. Perdurtas ministeris tuojaus pasimirė.

‖ Pietinėj Maskolijoj pereitos sanvaitės seredoj siautė baisios audros su debesų praplyszimais. Užtvinę vandens užliejo daug kaimų ir miestelių ir isznaikino javus ant labai didelių plotų.

‖ 18d. berželio, Bavarijoj ir Tiroliuj tiek prisnigo, kad bėgiojimas trukių ant geležinkelio linijos isz Muencheno į Italiją turėjo pasiliauti.

‖ Vokietijos ciecorius užpraszė maskoliszką cara ant sziųmetinių vokiszkos kariaunos manevrų aplinkinėse Gedanijos (Dancigo). Caras užpraszymą priėmė.

‖ Maskolijos randas vėl tariasi su Prancuzija, nuo kurios nori iszkaulinti naują paskolą 125000-000 rubl.

Nauji iszradimai.

*** Kapitalistų kompanija isz Pittsburgo, Windsor Parke, Chicagoj, dirbdina naują orlaivį, kuris, kaip sako, toli užpakalyj palieka visus kur nors iki sziol iszrastus. Orlaivys tas panaszus į žuvį, turi kelis gazo rezervoarus; apaczioj yra valtis, kurioj gali patilpti 30 žmonių. Prie valties yra szriubas, kuris varys orlaivį su greitumu 75 mylių į valandą; szriubą suks elektriszka pajiega. Teip bent garsina dirbanti naują orlaivį. Ar tas viskas isz tikro iszsipildys, galima bus matyti tik prie bandavonių. Kol bandavonių ne atlikta, galima viską žadėti; ką isz tikro orlaivys vertas, tą parodys bandavonės.

*** Profesoriui Dewarui pasisekė paverstį į skystimą ir tolisus į kietą, vieną isz vandens sudėtinių, gazą hydrogeną. Ant to reikėjo ant 8° didesnio szalczio negu yra kur nors ant svieto, net ruimuose terp žvaigždžių, kur yra szaltis 258° szalczio pagal Europoj vartojamą Celciaus termometrą. Taigi dabar, iszėmus gazo helium visi kiti gazai davėsi paverstį į skystimą. Ar paverstas į skystimą hydrogenas ras praktiszką pritaikymą, tas vėliaus pasirodys.

*** Lenkiszki laikraszczia garsina, buk Dras Olegowski isz Ostrowo dirbdina prietaisą lakiojimui, kuri kasztuos tik 1500markų ir ant jos galima bus lėkti net priesz smarkų vėją, Kadangi prietaisa dar ne iszbandyta, tai reikia palaukti bandavonių, o paskui bus galima spręsti apie jos vertę.

*** Maskolius Podbresky iszmislijo specialiszką prietaisą ant apsaugojimo visokių greitai gendanczių valgio produktų, kaip antai mėsos, nuo pagedimo, siuncziant juos kur toliaus. Išdo ministerijoj daro bandavones su ta prietaisa ir jos iszpuolė užganėdinancziai.

*** Berlyno profesorius Dras Koch raszo laikrasztyj "Deutsche Medicinische Wochenschrift", buk Dras Goetsch isz Slavensko ligonbuczio nuo 10 metų pasekmingai gydo džiova serganczius su nauju vaistu vadinamu Tuberculina.

Redakcijos atsakymas.

AUTORIUI AKTVO UŽKLAUSYMO. Rasztelis mums ne tinka, kadangi mes neužsilimame tikėjimiszkais klausymais ir ant galo ir szioks ar toks atsakymas ant klausymo nieko jūk ne iszrisza.

Nauji rasztai.

Atsiszaukimas in jaunuosius Petro Krapotkino. Verte J. Laukis. Iszleido St. Daminaitis. Spauda "Ateities". 2030 Sarah str. Pittsburg, Pa. 1901m. 32 pusl.

Maskoliszkas kunigaikszties Krapotkin yra tai pagarsėjęs visur anarchistas. Savo kalboj į Jaunuomenę, žinoma, jis ne iszaiszkina pamatų socializmo ir anarchizmo, bet kritikuoja anormaliszką dabartinį socialiszką surėdymą. Kad surėdymas yra anormaliszkas, tą juk jauczia ir lietuviai, jiems atseina ant savo sprando neszti vaisius to anormaliszkumo, kuris yra tikru tėvu ir augintoju socializmo ir anarchizmo.

Knįgutė verta perskaitymo. Lietuviskam vertimui galima ne mažai užmesti. Vertėjas net per tankiai vartoja ne lietuviszkus sakinius, tankiai laužo lietuviszką gramatiką. Kalbas isztikro sucikiaus szversti, negu kitokius rasztus, vertėjas turi tyczia gerai pažinti lygiai kalbą, isz kurios verczia, teip ir tą, į kurią verczia; lietuviszką žodžių ant to ne užtenka. Kalbas ypacz reikia gerai iszversti, kadangi kitaip jos ne tik sunkiai suprantamos, bet alsina skaitytoją.

Vietines Žinios.

— Ant padavadyjimo garsaus jenerolo Otis, Chicagos komendanto, du kareiviai stovinczios forte Sheridan kariaunos, Griffith ir Honshul, su visu isz kariumenės praszalinti.

— Pereito panedėlio dieną ant Chicagos ulyczių likosi užgauti karszczio saulės spindulių trys žmonės. Apsirgusius reikėjo gabenti į ligonbuczius.

— Pereitą sanvaitę Chicagoj pasimirė 406 žmonės, kuriame tai skaitliuje buvo 229 vyriszkiai ir 177 moterių. Daugiausiai mirczių, nes 35, buvo nuo džiovos. Užgimimų buvo 430, kuriame tai skaitliuje buvo po lygiai, taigi po 415 vaikuczių ir mergaiczių.

— Ties nr. 572 Caroll ave., ant grįžtanczių namon brolių Scott užpuolė pulkas plėszikų ir vienam broliui atėmė 5 dol.; kitas vienok nesidavė, pradėjo rėkti. Ant riksmo atbėgo policistai, kurių, žinoma, plėszikai ne laukė.

— Važiuojant per tiltą ant North ave. kriaucziui Laskiui vėjas nuputė skrybėlę į upę. Žmogus, stovėdamas ant karo pastovo, norėjo skrybėlę pagriebti, bet nuslydo nuo pastovo ir pateko terp karo ir tilto rėmų, kur tapo teip drucziai sumankytas, jog daktarai ne tiki, kad jis galėtų iszgyti.

— Sveikatos užveizda garsina, jog vanduo gėrymui yra geras tik isz Lake View valymo stacijos, isz kitų stacijų galima gerti tik pervirintą vandenį.

— Pereito panedėlio dieną treukė perkunas į namus pn. 214 218 W. Randolph str. Žmonių, ant laimės, neužgavo; triobą vienok gana dikczіai pagadino.

Draugyscziu Reikalai

Chicago. Dr-te Simano Daukanto ant savo paskutinio susirinkimo žaikyto 2 berželio, numažino ant tulo laiko įstojimo mokesti. Nuo szio laiko priims draugysten gerus tautieczius, neseneinius 35 metu už $1.00 įstojimo mokesties. Sekanti susirinkima tures 7 d. liepos, K. Liaudanskio saleje, 3301 S. Morgan str. Todėl vyrai pasiskubinkite pakol įstojimas pigus.

A. Bijauskas, sekr.
3327 Auburn ave.

Chicago. Socijalistu kuopa laikys savo menesinį susirinkima nedelioj, 30 d. Berželio, 2 val. po pietu, saleje ant kertes 25tos ul. ir Hoyne ave. Visi sanariai yra kviecziami pributi.

Organizatorius.

Temyki te!

Krebs, Ind. Terr. Draugyste Sz. Juozapo, kuri czia laike straiko pereita meta buvo iszirus, sziadien vel susidrutino ir isz naujo priima sanarius savo draugysten. Todel apreiszkeme visiems jos sanariams, gyvenantiems kituose miestuose, kad jie bsu vel paskaityti už pilnus sanarius, jeigu prisius savo menesines mokestis nu 23 berželio 1901m. Naujiems sanariams įstojimas tik $1.00. Su visais reikalais ir prisiuntimu pinigu i draugyste adresuokite:

Frank Kokoszka,
Box 255, Krebs, Ind. Terr.

Pikninkas! Pikninkas!

Union City, Conn. Dr-te Sz. Jurgio tures savo pikninka czetverge, 4 Liepos (Forth of July), Lenden Parke. Prasides 1:30 val. po pietu. Įženga vyrams 25c., moterims ir merginoms dykai. Parkas yra didelis ir gražus ir geriause muzika jau pasamdyta. Todel visus lietuvius ir lietuvaites kviecziame knoskaitlingiausiai susirinkti.

V. Borotinskas, sekr.

Pirmas lietuviszkas Pikninkas.

Chicago. Dr-te Sz. Antano tures savo pirma pikninka nedelioj, 30 birželio, 9 val. ryto. Įženga vyrams 25c., moterims ir merginoms dykai.

Imk Metropolitan Elevatori iki 48tai ave., isz ten LaGrange Kara ir iszlipk ant DesPlaines ave., nuo kur in sziaurius tik vienas blokas iki Bergmann's Grove Parkui. Ant LaGrange karu ir ant parko bus isztiesti audeklai su paraszu: **Lietuviszkas Pikninkas.** Visus lietuvius ir lietuvaites ir visas lietuviszkas draugystes szirdingai kvieczia atsilankyti.

Komitetas.

Didelis Pikninkas.

Philadelphia, Pa. Susivienyjusios czianykszczios 8 lietuviszkos draugystes: Sz. Antano, Sz. Juozapo, Kareiviu Algirdo, Petro Armino, Lietuvos Dukteriu, Sz. Petro ir Povilo, Lietuva ir Laisves Klubas tures savo 4ta metini dideli pikninka subatoj, 29 berželio, Pine Grove Parke, Glaucester, N. J. Prasides 10 val. ryto. Laivai isz Philadelphijos nuo South Ferry str. plauks kas 15 minutu ir vež keliaujanczius ant pikninko. Įženga ant pikninko tik 25c. Darżas gražus, czystas ir sveikas oras, grajys gera muzika, taigi tik geretis ir bovintiesi. Visus lietuvius ir lietuvaites kviecziame kuoskaitlingiausiai susirinkti ir pasigereti. Jeigu virsz minetoje dienoje lytu, tai pikninkas taps atidetu ant 13d. Liepos.

Komitetas.

Pikninkas! Pikninkas!

Baltimore, Md. Dr-te D. L. K. Keistuczio tures savo pirma pikninka czetverge, 4 d. Liepos (Fourth of July), Darley Parke, ant Hartford Road. Prasides 10 val. ryto. Įženga 25c. Visus lietuvius ir lietuvaites szirdingai kvieczia atsilankyti.

J. Kaszinskas, sekr.

Aukos ant kankintiniu.

V. Pautienius, Waterbury, Con.	$1.00
A. Viltrakis, Derby, Conn.	.37
P. Žemaitis, New Britain, Conn. už Damijonaiczio tikietus	.50
Buvo	149.42
Sykiu	151.29

Pajieszkojimai.

Pajieszkau Juozapo Seleskio, Kauno gub., Telsziu pav., isz miestelio Garždu. Kas apie ji duos man žinia busiu didelei dekingas.

Jos Awlaseviczia,
61 Clark St., Portland, Me.

Pajieszkau savo pusbrolio, Mikolo Grabausko, Vilniaus gub., Traku pav., kaimo Gailekiemio. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinia ant adreso:

Charles Grabovski,
Box 73, Maspeth, N. Y:

Pajieszkau Antano Guzauskio, Kauno gub., Raseiniu pav., kaimo Miszucziu, gyveno Chicagoj. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinia ant adreso:

A. Kulikovski,
Box 86, Oglesby, Ill.

Pajieszkau savo tetos, Alenos Gudaviczienes, Kauno gub., Raseiniu pav., Jurbarko parap., kaimo Žintaliczių. Ji pati ar kas kitas teiksis duoti žinia ant adreso: Jurgis Staslunaitis,

3345 S. Morgan St.,
(28—6) Chicago, Ill.

Pajieszkau Petro Žibo, Kano gub., Raseiniu pav., kaimo Smeltiniu. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso: Jos Stonis,

3216 S. Morgan. str. Chicago, Ill.

Pajieszkau Jono Beniszevicz, Kauno gub., Raseiniu pav., Stulgiu parap., kaimo Gudu. Kas apie ji duos man žinę gaus $10.00 nagrados.

A. Jozepaitis.
280—15th ave. Newark, N. J.

Pajieszkau Leoses Rimekiutes, Kauno gub., Raseiniu pav., Jurbarko parap., kaimo Bandzinu; gyveno Brooklyne, N.Y. Ji pati, ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:

Jurgis Bandžaitis,
178 W. 15th str. Chicago. Ill.

Pajieszkau savo draugo, Juozo Sandargo isz kaimo Valtiekupiu, Šintautu parap. Jis pats, ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:

Antanas Budiniks,
Melrose, Con.

Tapo užmuszti.

Bridgeville, Pa. Berželio 13 d. anglekasyklose Kingston Coal Co. Edvardsdale, Pa., krintanti isz virszaus uola užmusze ant vietos Petra Mazurkeviczių ir Martina Žmuidina. Ju kunai tapo palaidoti 16d. berželio ant lietuviszku kapiniu Plymouth, Pa. Martinas Žmuidina buvo dar nevedes. Paejo isz Szventažerio parap., o Petras Mazurkevicžia buvo vedes ir likosi pati naszle su mažu vienu metu kudikiu. Paejo isz Radziuciu kaimo, Krasnavo gmino, Seinu pav. abu Suvalku gub.

Felix Mazurkevicze,
Bridgeville, Pa.

Pigiai ant pardavimo gėra mesiniczia (buczerne) vietoje lietuviu apgyventoje, arti dvieju Bažnyczių, biznis gerai iszdirbtas. Atsiszaukite paz.

T. Szeklicki, 372 Noble St.,
(12—7) Chicago, Ill.

Pigiai ant pardavimo geras saliunas arti lietuviszkos bažnyczios. Lietuvys czia gali padarytį gera bizni. Atsiszaukyte pas: Jos Dama,

3338 Auburn ave., Chicago, Ill.

Reikalauja geru kriauczių ir operatoriu prie siuvimo moteriszku drabužiu. Gera mokestis.

Dernburg Mfg Co.
220 & 224 Adams st., Cor. Franklin St. Chicago.

Grand Opening.

Chicago. Atidares nauja saliuna darau baliu jo ikurtuviu ant subatos ir nedelios 29 ir 30 Berželio, ant kurio grajys gera muzika, bus szokiai, daug jaunimo ir kitos gražios zobovos. Todel visus aplinkinius ir pažystamus kviecziu atsilankyti.

Antanas Savickis,
4739 S. Ashland ave. Chicago, Ill.

Grand Opening.

Chicago. Subatoj, 29 Berželio darau įkurtuviu baliu savo naujo saliuno, ant kurio grajys gera muzyka ir bus pilnai visokiu zobovu. Todel visus aplinkinius ir pažystamus kviecziu atsilankyti.

Jurgis Meironas,
1193 Blue Island ave. Chicagó, Ill.

Pasilinksminimo balius.

Subatoj 29 Berželio, darome pasilinksminimo baliu, ant kurio grajys gera muzika, ir bus szokjai dideleje saleje. Todel visus aplinkinius ir pažystamus kviecziame atsilankyti.

A. Žekas ir K. Kabelis,
1193 S. Oakley ave., Chicago, Ill.

IŠ KUR ATSIRADO
musu naminiai gyvuliai ir auginami augmenys?

Pagal Lunkevyčių.

Apsirokavimas ir rupestis apie savo paties naudą ir reikalus privertė musų nuožmius pratėvius pasirupinti apie prisavinimą tulų naudingų laukinių žvėrių ir auginimą reikalingų ant maisto lygiai žmogui, kaip ir jo prisavintiems žvėrims augmenų. Prisavinęs reikalingus ir naudingus sau žvėris, žmogus jau tuom pačiu sutvėrė ir pamatą visoms atmainoms naminių galvijų, kokias šiądien matome pas rupestingiausius ir sumaniausius augintojus; pradėjęs auginti tulus laukinius augmenis, žmogus tuom padėjo pamatus visoms augmenų atmainoms, kokias šiądien patinkame ant dirvų, soduose, daržuose ir kvieikų darželiuose. Laukiniai žvėrys ir paukščiai, laukiniai augmenys yra tai tikri pratėviai visų kur nors auginamų naminių gyvulių ir augmenų. Bet koki tie pratėviai? Ar jie yra dar ant svieto, ar gal jau išnyko nuo žemės paviršiaus? Ar mes pažįstame musų auginamų augmenų ir naminių gyvulių pratėvius? Vieni naminių gyvulių pratėviai gyvena dar ištikro ant žemės, bet kiti jau išnyko.

Yra dar ant žemės žvėrių gatunkai stovinti artymoj giminystoj su pirmutiniais žmogaus prisavintais. Žinoma, tų pačių žvėrių nėra, kadangi nėra žvėrių galinčių gyventi tukstančius metų, bet yra dar kaipo laukiniai toki jau, kokius žmogus pirmiausiai prisavino.

Paaiškinsime tą ant sekančių paveikslų. Pratėviais visų gatunkų ir atmainų naminių šunų yra vilkai ir šakalai. Nuo šitų tai žvėrių ir paeina visi gatunkai ir atmainos šunų. Vilkai gi, kaip visi žino, gyvena kaipo laukiniai ir musų tėvynėj, o šakalai gyvena šiltesniuose kraštuose, net Maskolijoj ant Kaukazo yra jų ne mažai. Taigi laukiniai pratėviai žmogaus prisavintų šunų gyvena dar ant svieto.

Apie arklius jau to pasakyti ne galima, kadangi nėra dabar ant svieto laukinių arklių, kokius galima but laikyti už pratėvius musų naminių arklių; yra pietinėj Amerikoj dideli pulkai laukinių arklių, bet tie yra iš naminių, išpanijonų atgabentų, pavirtę į laukinius. Negalima vienok užginti, kad visos atmainos naminių arklių paeina nuo vieno, arba gal ir nuo kelių gatunkų laukinių arklių, kokius prieš amžius prisavino musų pratėviai. Laukiniai arkliai, nuo kokių paeina dabartiniai visokių atmainų naminiai, seniai išnyko nuo žemės paviršiaus, pasiliko vien nuo jų paeinanti naminiai. Už tai pratėvis asilų gyvena ir po šiai dienai. Laukinį abisinišką asilą laiko mokslinčiai už pratėvį dabartinių naminių. Gyvena dar ant svieto ir vienas iš pratėvių naminių kiaulių. Kiaulės mat paeina nuo dviejų gatunkų laukinių: vienas gatunkas, šernai, gyvena ir po šiai dienai, pasitaiko ir Lietuvos giriose; kitas naminių kiaulių pratėvis turėjo truputį kitokio sudėjimo kaulus—tas antrasis išnyko visai nuo žemės paviršiaus.

Nuo kokių paukščių paeina musų auginamos vištos ir visos jų atmainos? Indijose gyvena vienas laukinių vištų gatunkas. Nuo tų tai ir paeina visos kur nors auginamos šiądien naminės. Nuo kokių vėl paukščių gali paeiti naminiai balandžiai ir visos jų atmainos? Nuo laukinio kalnų balandžio. Tie tai paukščiai ir yra tikrais pratėviais visų žmogaus išdirbtų ir auginamų atmainų naminių vištų ir balandžių.

Kaip gi yra su visais žmogaus auginamais augmenims? Mokslinčiai tvirtina, jog visi sortai soduose auginamų obelių ir kriaušių paeina nuo laukinių, augančių giriose obelių ir kriaušių; visos atmainos dabar auginamų vynuogių paeina nuo vieno gatunko augančio kaipo laukinis vakarinėj Azijoj, taigi vietoj, kurią Raštas Šventas nurodo kaipo pirmutinę, kur darė vyną, visos atmainos soduose auginamų slyvų paeina nuo gatunko laukinių slyvų augančių po šiai dienai ant Kaukazo, pietinėj Maskolijoj; visos atmainos auginamų žirnių paeina nuo laukinio gatunko augančio ant Krimo pussalio, pietinėj Maskolijoj.

Ne visų vienok naminių gyvulių ir auginamų augmenų surasti iki šiol laukiniai pratėviai, kadangi mat tuli iš jų išnyko nuo žemės paviršiaus. Bet ir pasirėmus ant to, kas surasta, nesibijant apsirikimo, galima tvirtinti, kad visi kur nors žmonių auginami gyvuliai ir augmenys paeina nuo laukinių, tik žmogus per savo darbą juos pagerino, išdirbo geresnes negu laukinės atmainas.

V. Pasirinkimas gyvulių ir augmenų.

Kadą žmonės prisavino tulus laukinius žvėris ir pradėjo auginti reikalingus jiems augmenis? Ar seniai tas atsitiko? Tikro laiko, kada tas atsitiko, metų, žinoma parodyti ne galima. Galima vien pasakyti, kad tas atsitiko labai seniai, mažiausiai keli tukstančiai metų atgal, seniau negu siekia istoriški raštai, nes nuo kokių laikų yra seniausi žmonių raštai, juose paminėta, kad žmonės turėjo prisavintus žvėris. Šventraštis net perstato Adomą ir jo vaikus, taigi pirmutinius žmonis, kaipo žemdarbius iš darbo prakaito valgančius duoną. Tuom tarpu visi gali suprasti, kad atsiradus ant žemės pirmutiniam žmogui, jam ne galėjo užeiti ant mislies auginti naminius žvėris, arti žemę ir auginti augmenis. Juk ir šiądien dar terp tulų nuožmių Adomo ir Jievos vaikų patinkame nesuprantančius reikalo auginti žvėris arba augmenis. Tokiais yra antai australiečiai. Tuos visus laipsnius, kokius patinkame tautų gyvenime, nuo nuožmių australiečių iki stovinčių ant augščiausio laipsnio civilizacijos, visi turėjo pereiti. Taigi buvo laikai, kada ir musų prabočiai stovėjo ant tokio žemo laipsnio, ant kokio stovi šiądien australiečiai, kurių vienaitinė savastis yra iš medžio nudroztas su titnaginiu peiliu užsmailintas durtuvas. Kaip toli siekia raštai, kaip toli siekia net nerašyti padavimai ir pasakos, jose jau paminėti yra ir tuli naminiai žvėrys, šunes, katės, arkliai ir avys; jau ir tąsyk, taigi daug tukstančių metų atgal, žmogus arė jau žemę ir ant jos sėjo tulus einančius ant maisto augmenis. Bet skaitlius prisavintų žvėrių ir jų atmainų buvo daug mažesnis negu dabar ir pats naminiai žvėrys ir augmenys, kokius augino, buvo daug niekesni už dabar auginamus. Juk ir dabar matome, jog juo tauta augščiau kulturiškai pasikėlusi, juo geresnius turi naminius gyvulius, juo daugiaus naudos atgabenančius augmenis augina. Užtenka, paveikslan, sulyginti pusiau padvėsusias Lietuvas ukininkų karves, kurios pavasaryj, užbadėjusios per žiemą, pačios be žmogaus pagelbos ne gali pasikelti, su auginamoms Anglijoj, Holandijoj, Prusuose, o kiekvienas pats skirtumą patėmys. Juo kokia tauta augščiau kulturiškai pasikėlė, juo daugian ir geresnes turi atmainas naminių galvijų ir auginamų augmenų. Kaip gi atmainos pasigerino? Kokiu budu, skaitlius atmainų pasidaugino? Ar jas žmonės sutvėrė ir kaip?

Štai jusų kalė apsituręjo ir atvedė penkis šunyčius. Ne visi jie vienoki: vieni drutesni, kiti silpnesni, vieni juodi, kiti margi. Jums visų ne reikia, norite pasilaikyti vieną, kitus gi arba paskandinate, arba atiduodate kaimynams. Katrą gi jus sau pasilaikote? Žinoma tokį, kuris jums geriausiai patinka, kurį laikote už geriausią, apie kurį tikite, kad jis, užaugęs, bus geriausiu jusų namų ir jusų bandų sergėtoju. Jums reikalingas geras, drutas, sargus, sumanus ir drąsus namų sargas; tokį sau ir renkate iš paturėtų šunyčių. Jeigu jusų išrinktas šunytis užaugs tokiu, kokio norėjote, tai ir jo vaikai turės iš dalies tokias jau ypatybes, taigi bus teiposgi geri. Gal but, kad jums ne rupi, koki bus nuo jusų pasirinkto šunyčio kiti tolesni jo pagimdyti ar tik užvaisinti šunyčiai—bet visgi, jeigu jus išrinkote gerą, tai ir jo veislė, žinoma, jeigu ir kitas tėvas ne bus niekai, bus teiposgi gera, jeigu ne geresnė už jusiškį. Vienu žodžiu, pasilaikydami kuo geriausius šunyčius ir juos suleisdami prie rujojimosi teiposgi su geriausiais, tuom pačiu gerinate jusų šunų atmainą, kadangi nuo gerų tėvų ir vaikai buva geri.

Paimkime kitą paveikslą.

Rasodninke, pasėti sodauninko, išdygo kopustai. Sodauninkui reikia pasodyti rasodą ant lysvių. Jauni diegai ne visi lygus: vieni stambesni, drutesni ir sveiksni—kiti gi smulkus, silpni, nuskurdę. Norintis sulaukti gerų kopustų sodauninkas išrauja visus silpnesnius diegus, juos sunaikina, surenka stambius ir drutesnius ir juos sodina ant lysvių paskirtų kopustų auginimui. Jis mat žino, kad iš stambių ir tvirtų diegų užauga didesnės kopustų galvos, o silpni arba ne prigyja, sunyksta, išauga vien į lapus be galvų, arba jeigu ir suka galvas, tai jos buva kur kas mažesnės už paeinančias nuo stambių ir tvirtų diegų. Taigi mat sodauninkas numano, jog nėra reikalo užsiimti silpnais diegais, kadangi jie gali ne apmokėti darbo. Todėl jis atmeta visai silpnus ir ima vien stiprius, kadangi iš praktikos gerai žino, jog tie daugiau jam naudos atgabės ir ne reikalaus tiek darbo ir priežiuros. Geriausias galvas sodauninkas išrenka ant sėklos. Pasodytos į žemę galvos leidžia ugius su žiedais, žiedai išduoda vaisių su sėkloms. Iš sėklų kitą metą išdygsta vėl nauji diegai. Iš sėklų paimtų nuo geriausių, didžiausių galvų išdygsta stambesni diegai, iš kurių, prie atsakančio darbo sodauninkas sulaukia didesnių ir kietesnių kopustų galvų.

Daugelis Lietuvos ukininkų to ne supranta: ant sėklos antai, sodydami bulves, renka mažesnes. Toks nesupratimas greitai apsireiškia, nes ir geros bulvių atmainos, per rinkimą mažų ir silpnų ant sodinimo, pavirsta į niekus, išsiveisia.

Privesti čia paveikslai duoda trumpą ir aiškų atsakymą ant klausymo: kokiu budu žmogaus auginamų gyvulių ir augmenų atmainos ėjo vis geryn ir geryn?

K

Pasargos Skaitytojams.

1). Kada tik raszai laiszką į "Lietuvos" redakciją, visada paraszyk ant laiszko savo varda ir adresą.

2). Kada reikalauji permainymo adreso, visada paduok ir senąji savo adresa. Jeigu pats gerai raszyti nemoki, tai adresa duok kitam, geriau mokancziam, paraszyti.

3). Jeigu iszperki "Money Orderi", tai nelaikykie jį pas save, bet prisiusk redakcijai, nes be "Orderio" redakcija negali pinigu isz paczto gauti. Pasilaikik sau tik mažaja balta korcziukia, o didesneja, melyna prisiusk redakcijai. "Money Orderį" siuskie prastoje gromatoje, registruoti jo ne reikia.

4). Sumas nesiekianczias vieno dolierio, gali prisiusti pacztinemis markemis, bet jeigu suma siekia viena dolieri ar daugiau, tai siusk pinigais arba "Money orderi". Siuncziant markes, reikia jas įdeti į laiszka liuosas, sausas, nesulipintas ir ne lipinti ant laiszko. Sulipintos ant laiszko arba viena ant kitos niekam netinka ir tokios už pinigus nebus priimtos.

Meldžiame raszeju temyti ant virsz paduotu pasargų, o tokiu budu palengvisite iszleisžuvei darba prie laiszku atsakinejimo ir patys veikiau atsakyma gausite. "Lietuvos" iszleistuve.

"Lietuvos" agentai.

NEW YORK, N. Y.
Jonas Naujokas, 115 Forsyth st.
NEWARK, N. J.
V. Ambrazeviczis, 180 Ferry st.
BROOKLYN, N. Y.
Stanislowas Rinkewiczius, 73 Grand st.
Juozas Matutis, 112 Grand st.
K. Balcziunas, 262 Metropolitan ave.
SHENANDOAH, PA.
Andrius Maczis, 447 W. Line st.
MT. CARMEL, PA.
Petras Bieliauskas,
WATERBURY, CONN.
Jonas Tareila, 677 Riverside st.
PITTSBURG, PA.
K. Gediminas, 1718 Carson st.
WESTVILLE, ILL.
V. S. Kreivenas,
SCRANTON, PA.
Mikolas Ramanauckas,
1740 Nay Ang Ave.
BALTIMORE, MD.
L. Gawlis, 2018 N. Washington st.

"Lietuvos" keliaujanti agentai.
Wincas Kudarauckas,
Jurgis Kazakewiczia,
Juozas Petrikis,
K. Rutkauskas,
Juozapas Matutis,

Kur szie vyrai atsilankys, lietuviai gali pas juos užsirašyti "Lietuvą" ir prenumeratą jiems užsimokėti; pinigai bus teisingai mums priduoti. Pas juos teipgi galima gauti visokes knigas už tą paczią prekę kaip ir redakcijose.
"LIETUVOS" ISZLEISTUVE.

Temykite:

"Lietuvos" redakcija geriausei siunezia pinigus į wisas swieto dalis. Parduoda szifkortes ant wisu liniju į Amerika ir isz Amerikos į wisas swieto dalis. Parduoda lotus ir namus: mieste Chicago turime kelis szimtus geru namu pigiai ant pardawimo. "Lietuvos" redakcijoj teippat galima gauti wisokiu lietuwiszku knygu, abrozu, abrozeliu, pawinczewontu ir gromatoms popieru. Raszykite, o prisiusime katalioga dykai. Raszydami įdekite už 2c. marke, ir ad suokite teip:

A. Olszewskis,
924—33rd St. Sub-Sta. 60, Chicago, Ill.

NAUJAUSIOS KNYGOS.

Tikyba ar mokslas? Tyrinejimai tikejimiszki, moksliszki ir draugijiszkai-politiszki. Antra laida su priedu. 211 puslapiu.....**50c.**

Kaip gyvena Augmenys? Yra tai moksliszkas apraszymas apie yvairius musu žemes augalus, ju sudejima, atmainas, gyvi ir pletojimasi nuo pat menkiausiu pavidalu iki didžiausiu ir tobuliausiu. Su 30 paveikslelių, 129 puslapiai.....**35c.**

Ar vyskupas Valanczius (Volonczauskas) nebuvo viliugiu lietuvystes? Paraszyta Kn. Dembskio. Iszleista kasztais Susivienyjimo Liet. Laisv. Am. 37 puslapiai.....**15c.**

Istorija Chicagos Lietuviu, ju parapiju ir kn. Krauczluno prova su laikraszczziu "Lietuva" buvusi balandžio menesyje, 1899 m. 585 puslapiai didelio formato, aiszkaus druko. Fotografijos yra abieju pusiu advokatu, Kn. Krauczluno, "Lietuvos" iszleistoju, redaktoriaus ir paveikslai Chicagos Sz. Jurgio lietuviszkos bažnyczios. Popieros apdarais.....**$2.00.**

Audimo kietais apdarais, auksiniais titulais.....**$2.50.**

Smertis. Daktaro pasakojimas. Parasze Szventmiksis. Kas nori dasižinoti kokia yra smertis ir kaip ji iszrodo: vyriszka ar moteriszka, juoda ar balta, baisi ar graži, pikta ar gera, tegul musiperka szia knygele, o apie visa jos pavidala dasižinos. Mat viens dievobaimingas klebonas mirdamas mate ja ir labai aiszkai aprasze jos pavidala. Knygute kasztuoja tik.....**10c.**

Istorija apie Gražia Katruka ir jos vargus. Yra tai labai graži pasakaite.....**10c.**

Pasikalbejimas apie Dangu ir žeme. Verte isz svetimu kalbu P. A. Szi knįgele kiekvienam suprantamoj kalboj aprasze kokiu budu žeme eina apie saule, kodel mes nerandame žemes kraszto, kokiu budu darosi užtemimai saules ir menesio, ko dar daugelis lietuviu visa nesupranta. Perskaityk ja, o ta viska dasižinosi.....**25 c.**

Szias visas knygas galima dabar gauti "Lietuvos" redakcijoj.

Temykitę Baltimores lietuviai!
JONAS BURINSKAS,
Brooklyn, Md., Baltimores priemestyje.

Užlaikau czysta, gražu saliuna ir didele sale mitingams ir baliams, prie tekanczio wandens. Turi gerus gerymus ir geras užkandis DYKAI. Czia laike karszczliugeriause vieta atsivedinti.

HILLE'S FOTOGRAFAS,
3452 S. Halsted St.
Suima puikias Fotografijas; už tesko, tiktai
$2.00
Ant wesaliu ir kitokiu reikalu nei os Fotografijos kaupeikiasnios.

Knygu Katalogas.

Knygos sawos spaudos.

Akyw! Apaireiszkimai Swiete, ant kuriu žmones nuolatos žiuri, bet ju gerai nesupranta; su 7 abrozeliais. Naudingiause knygele ant swieto dasižinojimui isz ko darosi žaibai, griausmai, lietus ir sniegas; kas yra debesiai ir ant ko jie laikosi.....**30c**

Aritmetika. Kniga iszsimokinimui rokundu. Preke.....**25c**

HYGIENA. Daktariszka knyga arba mokslas apie užlaikymą sweikatos, isz kurios gali be pagelbos daktaro iszsigydyti nuo daugybes ligu. Szita knygele privalo rastis kiekwienuose namuose, nes kas ja su atyda perskaitys, pataikys apsisaugoti nuo tukstancziu wiso kiu ligu, palaikys užlaikyti cielybęje sawo sweikatą, paligintį sawo amži ir mokes užauginti sweikais ir twirtais sawo waikelius. Preke.....**35c**

Apie turtus isdirbima. Parasze Schram; verte S. M. Veikalas gyildenantis politiszką ekonomiją. Koksais keliais isidirbą turtai, kaip jie susikrauna ir kaip atsilipda ant draugijos gyvenimo.....**35c**

Geografija arba žemes apraszymas. Pagal Gelkie, Naikovski ir kitus, sutaise Szernas. Yra tai naudingiausia isz visu sulygsztoi iszejusiu lietuviszku knygu. Aiszkiai ir supraszamai apraszo visa musu žeme, jos pavidala, diduma ir platuma, jos kalnus, ju vardus, augszti, vulkanus metancziuo isz saves ugni: isz kokiu žeme sluoguziu susideda, kur ir kiek joje yra angliu, geležies, auksso, druskos ir kitu gerybiu; kiek mariu, ežeru, upiu, ju vardai, plotis, gylis; koki kuriuose vandenys: surus, preski, saldus, ar kartus, koki juose gyvunai gyvena ir tt. Žeme apraszyta dalimis, iszskaitytos visos vieszpatystes, karalystes, kunigaiksztystes, respublikos ir tt. Kiek kuriojo žemeje yra gyventoju: koki ju tikejimai, kalbos, paproczai, užsiemimai, pranomes, isdirbiai ir tiesos; koki miestai, su kiek gyventoju, fabriku, pramoniu; kur koki orai: szalcziai ar karszcziai, lietus ar giedros; kur koks ligis dienos ir nakties; kur visada yra lygi diena ir naktis kur saule per keleta dienu nenusileidžia arba neužteka ir tt. Knyga didele 6x9 colių, 480 puslapiu, ant geros standžios popieros spaudinta, su 71 paveikslelėlais: mapu, gyvuliu ir tt.....**$2.00**

Ta pati, apdaryta audimu kietuose apdaruose, auksinemis litaromis atspausti paraszai ant nugaros ir szono. Preke..**$2.50**

Istorija Suwienytu Wolstiju Sziaurines Amerikos. Apraszo kaip Kolumbas atrado Ameriką, koki czia tada žmones gyweno, koki žmones pirmiausia isz Europos pradejo waziuoti in Ameriką, kokios kares buwo, už ka karewo ir kokius karius metuose; kiek prezidentu buwo, koki ir kiek kuria gero padaro sziai žemei. O ant pat galo talpinasi Konstitucija Suwienytu Walstiju, kuri yra reikalingiausiu dalyku perskaityti kiekwienam žmogui sziole Amerikos žemeje gywenancziam, idant suprastu kokes jis czia tiesas turi, kas jam yra wale daryti, kas ne wale. Turi puslapiu 364. Preke.....**$1.00**

Drutuose, gražiuose apdaruose.....**$1.35**

Lenkai ir Lietuviai nuo 1228 iki 1430m. Parasze pagal lenkiszkus istorikus Žemkalnis. Iszleista "Tevynes Myletoju Draugystes".—Yra tai apraszymas Lietuvos su Lenkija susivienyjimo ir jo pasekmes. Czia aiszkai yra apraszyta lenku politika kaip jie pasielge su Lietuvos kunigaikszcziais: Keistuociu, Vytautu ir kitais. Isz szios knygeles skaitytojas aiszkai supras, ar lenku prietelyste yra mums naudinga ar biedinga.....**15c**

Lietuviu pratevial Mažojoje Azijoje nuo senoves iki jie pateko po waldžia persu. Parasze Lietuvos Myletojas. Knyga turi 32 puslapius ir 4 dideles mapas, parodanczias vietas, kur senoveje gyveno lietuviu pratevial. Apraszo lietuviu padejima dar 800 metu priesz Kristaus gimimą.....**50c**

Kaip Maskolija perkeiklja Lietuva. Pagal L'oppression russe en Lithuanie supleze kun. V. Dembskis.....**10c**

Kaip geriausiai laikoti sumirelį? Pieszinys Dr. L. Wehlam. Isz angliszko iszguldė kun. V. Dembskis.....**15c**

Kraziu Skerdyne. Apraszo ana balsu atsitikima kada 1863 m. maskoliai užpuole ant bažnyczios miestelyje Kraziu, musze, szaude ir pjowe nekaltus žmonis, iszgriowe altorius ir užpecelijo bažnyczia. Aiszkiausiai apraszo ta wisa atsitikima.....**15c**

Lietuviszkas Lementorius su roterisis, katekizmais ir mistruturu.....**15c**

Mokslas apie Žemę ir kitus svietus, ju buvy ir pabaiga. Apraszo kas yra žeme, isz ko ji susideda, ant ko laikosi ir kaip sukasi; kas yra saule, žwaigždes, menulis; kaip toli yra in kitas žwaigždes; kas yra planetos, kometos ir kitos retai matomos žwaigždes. Su 30 astronomiszku abrozeliu, turinti 225 puslapius. Yra tai wienatine knyga, isz kurios tikrai žmogus gali apsiszwiesti.....**75c**

Drutuose, graziuose apdaruose.....**$1.00**

Mindaugis Lietuvos Karalius. Istoriszkas pavelikalas penkitose aktuose. Lenkiszkai parasze Julius Slovacki, lietuviszkai verte Vincas Kapsas (Dras Kudirka). Knygele paskirta ypatingai teatro myletojams..**25c**

Naujausis Lietuviszkas Sapninykas, surinktas ir surodit. isz daugel swetimtautiszku sapninyku ir suredytas pagal tikra Persiszkai Egiptiaska sapninyka,—su 310 aiszkiu abrozeliu,—su apraszymu planetu ir paslapeziu kokias senowes žmones wartojo inspejimui ateities.—Geriausei iszguldo wisokius sapnus.....**50c**

Apdarytas.....**65c**

Olitypa, apyaska isz laiko terpsawiszkos kares Indijonu Amerikos.....**25c**

Puiki istorija ape Kantrio Alana, kuri per 22 metus walksznziodama po swieta, daugybe žmoniu ir wargu kantrei iszkentejo.....**20c**

Pamokslai Iszminties ir Teisybes iszguldineti Galwocziu wisu amziu. Czia yra patilpę 128 graziu juokingu ir iszmintingu pasakaicziu. Kas nori tureti graziu juokingu ir pamokinancziu skaitimu tegul nusipetka szią knįgelę, o gardžiai pasijuoks, žmonese tures ką papasakoti ir ant kiekwieno užklausimo moses duoti iszmintingą atsakyma.....**50c**

Rankwedis Gromatu raszymui. Yra labai naudinga knygele, kuri mokina kaip reikraszytie gromatas in: padystamus, prietelius, giminias, mylimaisias ir mylimuosius priesz apsiwedima, in ponus, kunigus, wyskupus ir kitas augszta stowanczias ypatas. Pasveikinimai (pavinczewones) ant Nauju Metu, dienoje wardžuwin, gimimo ir kituose swarbiuose atsitikimuose.....**50c**

Robinsonas Kruziuš, moraliszka ir žingedi apyaska paszweista jaunumęsel.....**25c**

Senu Gadyniu Iszrayke Grygi Sutverimai. Pagal Hutchinsona; sutaise Szernas. Jį apraszo seniausiu gadyniu ivairius sutverimus gyvenusius ant žemes dar priesz žmogaus ant jos atsiradima. Sziandien tu sutverimu kunus žmones kasdami gilius szulinius, kanaius ar imdami isz žemes anglis, randa giliai palaidotus žemeje. Tulu sutverimu atrado czielus, nesuguditus, kunus, užkiotus eile keliolikos sieksniu storio žemes. Tie atrasti žemeje kunai yra sziandien isztatyti ivairiuose muzejuose, isz kuriu žmones mokinasi padžinti, kaip sena yra musu žeme, kiek daug milijonu metu reikalavo pakol ant mirusio žveries kuno užaugo jos eile keliolikos sieksniu storio. Moksliszcziai isz to semia brangiausia moksla susipažinimo, kaip ir kokiu budu gyvi sutverimai keitesi isz žemesniu in augartesnes veisles, ir pagal storuma ir senuma žemes sluoguniu, kuriuose tu sutverimu kunus randa, gali be apsirikimo sprensti, kaip seniaj ir žmogus ant musu žemes atsirado. Knyga turi 377 puslapiu stambaus druko, ant grazios popieros ir apie 190 paveikslu ir vairiu senu gadyniu iszrykusiu sutverimu. Preke.....**$1.00**

Trumpa Geografija. Sutaise Neris. Trumpai ir supranteamai apraszo wisas 5 dalis swieto. Su 74 paveikslelėlais: mapu, žmoniu, gywuliu ir medžiu. Tinkamiause geografija in pradine mokslaing.....**25c**

Vanduo ant žemes, po žeme ir virszuje žemes. Rusiszkai parasze Rubakin's. Verte Drugys, Iszleido T. M. Dr-te. Szi knygele, labai suprantamoj kalboj, apraszo visas vandens permainas ir veikimes: kaip tis persikeiczia in gara, kyla in virszu ir tenai tveria debesius, debesiai, padangese atvesę, keicziasi in vandens lasztelius ar sniego lustelius ir vel krinta ant žemes, isz kurios buvo paklig. Czia nukritę didelius darbus veikia: sniegas kartais uždengia cielus kaimus ir laidoja savo pusnyse žmonis ir gyvulius, paskui tirpdame nuo saules keiciasi ja vandeni ir užlieja laukus, iszrežo ravus, upes ir upelius ir kavojasi po žeme, kur vel veikia tą pati darbą kaip ir ant virszaus žemes.....**10c**

Zmogus Nepliuszkis. Verte isz szvediszko Netis. Graž. apyaskele: kaip turtingo prekejo sunus apsivede su varginga merginą ir laimingiau gyveno už kitus, su turtingomis apsivedusiu. Szita apyaskele užima kiekvieną jauna vaikina ar mergina ir mokina žmogiszkos dorybes.....**10c**

Pasakos, Romanai, Novelios, Mythai.

Amžiaus galas Ponsko Piloto, kurs buvo sudžia Vieszpaties Jezaus.....5c
Anima Vilis, naujausia ir gražiausia pasaka, kuria skaitytojas atsidžiaugt negales....75c
Apleka Dievo, pasaka.....50c
Andersono pasakos, P. Nerio. 10 graziu pasaku vienoje knygeleje.....15c
Apie Jona Twariauocka garsu burtininka ir jo darbus sykiu su apraszymais apie burtus.....25c
Dziewaitis, apyaska szios radynes. Yra tai graziausia pasaka, kurios lietuviai dar negirdejo.....5c
Duonos Jieszkotojai, apyaska H. Senkievicziaus.....25c
Du pulkus apraszymai apie nedorybe žydu ir pikta auginima waiku.....50c
Gywenimas Stepo Raudnosio, pasakos.....15c
Gywenimas Genawaites (Genowefos). Yra tai labai puiki ir pamokinanti pasaka, apie kuria lietuviai jau daug kartu girdejo.....50c
Ideja ant meszlyno. Apyaska musu dienu. Aukauja broliams lietuviams MUSZ.....10c
Istorija graždios Magelonos.....15c
Istorija septyniu Mokytoju.....50c
Juozupas Koniuszewskis, arba kankinimas Unijotu po waldžia maskoliaus.....25c
Juokingas pasakojimas apie Szaltabuzius ir du gražus straipsnialį isz ukinikystes.....5c
Kas teisybe tai nemelas, pulkius apyskeles isz lietuviu gywenimo.....15c
Kaukazo Belalawis. L. Tolstojaus apyskele.....10c
Kunigas, pulkus apraszymas isz gywenimo lietuviu.....50c
Kn. A. Bubos Protaiszki Rasztai. Szioje knygoje telpa 12 graziu pasaku, paraszytu kn. Burbos, buwusio klebona lietuviszkos parapijos Plymouth, Pa., kurios tai yra szitokios: "Tirmiszkis Andrus", "Szwiesuole", Draugbe ir iszmintis žmogaus", "Apiburta awis", "Tewo paskutinial žodžial", "Naujalenkis isz priewarioto", "Seauo", "Už tewynes meile", "Burtininkas isz Cucuyvano Austrijos", "Sodžiaus eigeta", "Welnio Izspadintis", "Smertis ant nosies".....80c
Keturtis Simas ukiszka Apyaska. Szi yra ne tik graži pasaka bet ir geras pamokinimas ape ukininkystes.....10c
Lietuviszkos Pasakos. Medega lietuviszkai mytologijai. Surinkta Dro J. Basanavicziaus. Czia telpa 14 seniausiu lietuviszku mytologiszku pasaku, kaipo tai: Diewas ir welnias; Perkunasir velnias. Žmogus ir welnias; Apie raganas ir raganius; Apie Deiwa, Laima ir Laumes; Apie Dali; Apie Giltine; Apie Szalną ir szalti; Apie wejus. Apie milžinus; Apie dželczius ir smakus; Apie wilktakius arba wilkokulus. Yra tai juokingiausios pasakos girdetos nuo seniausiu laiku in kures dar ir sziedien daugybe lietuviu tiki bukt tai wis buwus teisybe.....**$1.50c**
Maskoliai 1612 metuose arba Jurgis Miloslawskis.....40c
Medejo pasakojimas. Szi knygele yra naudinga kiekwienam ant perskaitymo, nes czia apraszo atsitikimus wieno Medejo su wiaokiais žwerimis po swetimus krasztus swieto. Yra tai aikywas ir pamokinantis apsakymas su trimis abrozeliais.....10c
Markus ir Aurelionas, apiaska isz pirmu amžiu krikszczionystes.....20c
Mythai. Pasakos ir Legendos Žemaicziu, surinktos Ed. Veckenstedt'o, verte J. Szilupas M. D. D. I. Yra tai akyviausios ir juokingiausios senoviszkos pasakos apie visokius stebuklus ir prajovus apie darbus geru ir piktu dievu, apie Laumes, Laimes, Raganius, Vilkalokus ir tt., in kuriuos senoves lietuviai tikejo ir žsiadien dar nekurie tiki. Kas vieną isz tu pasaku perskaitys panores ir visas skaityti. Preke.....50c
Pawargele ir kaip [illegible] dwi labai akywos pasakaite.....
Paskutines misizios. (Iss enkiszko). Pasaka isz atsitikimo mieszku lietuviszkiu.....10
Pajudinkime wyrai žemę. Labai graži pasaka 20
Pawogti arkiai ir Meudelis Didgalwis Dwi graždios pasakeles.....10
Plunksnos abrozelial. Szeszios naujos, labai graždios pasakos.....20c
Pajauta Lindeikos dukte arba Lietuva XIV szimtmetyje. labai graži pasaka.....75
Pamokslai Graždu Žmoniu, paraszyti kn. Totoriaus (Tatarev). Yra graždios ir labai pamokinanczios pasakos.....60
Parmazonas arba balsumas Diewo rustybes. Parasze Szwentinikis Apsakymai isz tikru atsitikimu isz Lietuwos lietuviszku parapiju.....10c
Paveikslai. Parasze Žemaite. Graži pasaka apie valkina ir jauną mergina ir ju susipaczlavimą.....15c

Kankinimas Romatizmo.

Nė vienas isz parengtų instrumentų ant kankinimo kuno per Hiszpaniszką inkviziciją negali lygintis kankinimams kuriuos, turi iszkęsti žmogus, romatizmu sergantis, kas diena laike szalto ar drėgno oro. Kiekvienas sąnarys turi vietą dėl didelės nelaimės, kiekvienas muskulas iszrodo turintis kas minuta naują vietą dėl skausmo, nėra mažiausios dalies kuno kad nejautum atskyrio pastovinczio skausmo. Liga prasideda rankose ir kojose, bet jeigu skubei nesigydo, gal apimti visą kuną. Netik vienas kankinimas szitos baisios ligos isztraukia visą energiją, bet visos dalys kuno prieszingai dirba ir nie kas kaip tik skausmai užima jusų mislis.

Kas tik tavę žada iszgydyti yra mielas, užtad jus romatizmais serganti esate apgaunami lengvu budu mostimis, proszkais ir kitais niekniekiais. Kada jau viską tą busite iszmėginę kreipkitės ant tikro kelio, ką jumis jau pirmiau reikėjo padaryti, ir eikite pas daktarą — specialistą, o tokiu yra:

DR. LEONARD LANDES,
134 E. 24-th str.
New York City.

Nes jisai isztyrinėjo szitą lygą ir jos pasekmes ant yvairių ligonių per ilgus metus. Czionai nėra užminimo visiszkai, jisai pažįsta romatizmą ir tavo romatizmas gal buti iszgydytas. Jisai gydo savo nauju budu su elektrika ir greitai, o be pasekmės gydymo visiszkai negali buti. Jau pirmą dieną gydymo pajausite lengvjaus, skausmas nustos ir kaip tik sugadintas kraujas bus sumažintas busite pilnai ir užbaigtai iszgydyti.

Neabejok ir netrotik vilties! nes nepasisekimas yra negalimas. Nekęsk skausmų nė dienos ilgiaus! — nes pagelba laukia tavę. Užsirasztyk sau vardą ir adrisą:
DR. LEONARD LANDES 134 E. 24-th SRT. NEW YORK CITY, arba iszkirpk szitą apgarsinimą ir atsiunteszk su savim. Jei negali ateiti, raszyk, bet asabiszkai ar per laiszką atsiszauk tik pas SPECIALISTA.

VIDURINIAI SKAUDEJIMAI.

Ar yra jusų viduriai skaudami? Ar turite galvos ir kepenų skaudėjimą, smirdantį atsikvėpimą ir vėją pilvę? Ar yra jusų apetitas blogas? Ar nejaucziate sykiais teip juog gyvenimas nėra mielas? Saugokitės, nes szitie symptomai ženklina blogus vidurius. Ką jus nuo to darote? Ar laukiate kol patys isz savęs pasitaisys? Szitas meginimas yra blogas, nes užpavietrijimas ne yra juokai. Ar vartojate pavojingų arba ne kurinos isz tų garsinamų patentavų vaistų? Pamislykite patys! Kaip gali kas užraszyti jumis lekarstas nematęs jusų. Prietam daugelis garsinamų gyduolių yra padarytos ypatų kurios vargiai ką žino apie tą lygą kuria sako iszgydysę.

Kas jumis yra reikalinga tai gero daktaro rodos; tokio daktaro kuris specialiszkai vidurinių ligų gydymu užsiima. Tokiu vienatiniai yra DAKTARAS LEONARD LANDES ir jo OFFICE 134 E. 24 Str. NEW YORK N. Y., yra kasdien matomas iszgydymas yvairiausių vidurinių ligų.
Jo gydymas yra locnas iszradymas ir nė vienam nevalia imitavoti. Yra tai greitas ir tikras gydymas. Jei užtad sergate kokia liga, galite eiti pas jį su tikra vilczia jog jis jųs iszgydys. Viena ypata kurią DAKTARAS LANDES neseniai gydė raszo sziteip:

„Ant rytojaus po atsilankimo pas jumi, tas baisus skaudėjimas, kuris manę kankino per szeszis mėnesius visiszkai prasiszalino ir kasdien mano apetitas liko geresnis teip juog trumpame laike galėjau valgyti valgius katrie pirma butų man pridarę daug skaudėjimo. Dabar mano viduriai yra visiszkai sveiki, dabar asz esmiu linksmas kaip niekad nebuvau. Jusų gydymas man per savo greitumą labai patiko". Atsiszaukite szendien pas DAKTARĄ LANDES o rytoj jausite geriaus ir kožną sekanczią dieną jausite lengviaus, kol visi organai bus geriausiame stovije; gislos pilnos kraujo, jusų veidas pilnas sveikatos. Atsiszaukite dabar. Jei negalite ateiti, raszykite savo kalboje. Jo roda yra už dyką kožnam ir visiems. Raszykite arba ateikite.

DAKTARAI State Medical Dispensary gali jus iszgydyti!

Jie užtikrina iszgydyma, ir tas jums nieko ne kasztuoja, jeigu ne esate iszgydyti.

Roda dykai! Negydo jokiu neiszgydomu ligu.

Jus nieko nerizikuojat
jeigu esat iszegzaminuoti

Per specijalistus "State Medical Dispensary", ant pietvakarinio kampo State ir Van Buren ul.

Ju electro-chemiszkas gydymas yra geriausias ant visos pasaules. Jie nieko neima už egzaminavima ir roda: Jeigu jusu liga yra iszgydoma, tai bus gydoma po užtikrinimu; tai reiszkia jog jumis nieko ne kasztuoja už gyduoles ir gydyma jeigu ne esate iszgydyti.

Farmeriai

ir žmones isz priemiesczių ir aplinkiniu miestu pribuva ant kožno trukio (treino) idant butu iszgydytais per pagarsejusius specijalistus. Jie užtikrina iszgydyma kiekviename dalyke.

Egzaminavimai yra daromi pagal naujausias metodas, idant surasti liga.

Sžitie daktarai klaidos jokios ne gali padaryti, nes jie viska daro su pagelba tikrumo instrumentu, kaip tai: Microscopa, Harmocytometero, Sphigmographo, Elektriszku balsu Reosto ir Stethecropo Phonondoscrope tirinejimo, iszcziupinejimo, iszbraszkinimo ir iszklausymo idant ant syk atrasti liga. Mokslas žymetinai nužengę pirmyn diognosose ligu. Specijalistai gali atrastie liga szlapume (mižialuose) per tirinejima su microscopu. Liga pati kaipo panorama atsidengia priesz iszlavinta aky specijalisto. Egzaminavimai yra lengvi ir be jokio skausmo. Jeigu jautiesi jog esi ligotu, tai atsiszauk in "State Medical Dispensary", ant pietvakarinio kampo State in Van Buren ul.
☞ Inejimas per 66 Van Buren ul.
Patemyk adresa.

URAH VYRAI!!!
Tu gali, ir busi iszgydytas!
Specijalistai "State Medical Dispensary" yra tai žmones,

kurie iszgydo nerviszka nusilpnejima ir visus dalykus prie to prisidedanczius jauname, vidutiniame ir sename amžiye Baisios pasekmes jaunystes neiszmintingumo persižagimo senesniuose metuose ir pasekmes užviltku ir neatsakanczial gydytu ligu, kurios yra priežasczla: nustojimo sveikatos, silpnumo nugaros, skausmu krutinėje, paniurumo, nemigos, fiziszko ir protiszko nusilpnejimo, svaigulio, prastojimo energijos ir užsitikejimo, nuliudimo, baimes, nesmagiu sapnu ir kitu tam panasziu symptomu. Tokiems ligoniams rodosi jog visi žmo ju mislis ir manavimus. Liga, jeigu per ilgai užvilkta, priartina beprotyste ir myri. Jeigu buvai kada nors gydytas per kita daktara ir ne likai iszgydytu, tai delto, jog buvai gydomu pagal senas ir neatsakanczias metodas. Gydymai "State Medical Dispensary" yra nauji ir didelial skyriasi nuo metodu vortojamu 30 metu atgal. Szitie specijalistai gali iszgydyti jus su electro-chemiszku gydymu ir užtikrina iszgydyma. Viska užlaiko didžiausioj paslaptyj. Szitie specijalistai turi szimtus geros valios padekavoniu nuo žmoniu kurie likosi iszgydyti.

Pusles ligos ir Striktura.

Didelis skaitlius žmoniu daug nukenczia prie nusiszlapinimo, nes szlapumas (mižialai) iszeina povalei, sunkiai ir su skausmu. Kaip kada pacientas turi atsikelti vidurnaktyj ir ne syki pasitaiko jog nusiszlapina kraujais. Tas yra labai pavojingas dalykas, nes gali kilti uždegimas, nuo kurio akmuo atsiranda puslej. Jeigu kenti nuo pusles ligos arba strikturos, tai pasirodavik su galviniu daktaru State Medical Dispensary. Nekenteknuolatai. Specijalistai gali ir iszgydys jus, jeigu tik atsiszauksit ir imsit gidytis. Kiekviena liga priimta ant gydymo, bus užtikrinta.

VARICOCELE (pasididimas gysliu lytiszkuose organuose).

Nusilpninanti rezultatai szitos ligos yra per gerai žinomi, idant insigilinti in tirinejimus. Yra gana sakytie, jog apsunkina prota, nusilpnina kuna, kankina nervu systema ir pasibaigia ant visiszko nusilpnejimo. Jeigu esate auka szito baisaus padejimo, tada eik in specijalistu ofisa. Jie jums iszaiszkis nauja metoda ir kaip syki jau suprasit, tada nenusistebesit jog jie iszgyde virsz 850 ligu paskutiniuose 18 menesiu. Skausmai apsistoja ant syk; smarve ir užidegimas bematant pranyksta; kraujas, susirinkes padidintose gyslose iszsiskirsto ir jos žtgauna savo normaliszka tvirtuma ir pavidala. Visi ženklai ligos ir silpnumo pranyksta idant padaryti vieta sveikatai, tvirtumui, pulkybei ir vyriszkumui.

Teisdariszkas užtikrinimas bus duotas kiekvienoj ligoj, priimtoj ant gydymo.

☞ **Prekes yra pigiausios.**

Tolymi ir Farmeriai,

serganti szita liga, kuri specijalistams DISPENSARYJ yra paprasta, turi raszyt apraszydami savo liga ir jeigu jie atras jog namieje gali gydytis, tada priims po užtikrinimo plianu, gyduoles ir gydimas nieko ne kasztuoja, jeigu ne esi isz gydytu.

Tiktai vyru ligos yra gydomos.

KRAUJO UŽNUODYJIMAS.

Szita liga yra vadinama karaliumi veneriszku ligu, delto jog yra baisiausia savo pasekmese. Liga ta gali paeiti nuo gimdytoju arba užsikretimo. Kada systema yra užnuodinta, tada liga pati iszsireiszkia per: Egczema, rheumatiszkus skausmus, sustingima ir sutinima sanariu, pasirodyma plemiu ant veido ir kuno, mažu skauduliu ant burnos ir liežuvio, skaudejima gerkles, atsiradima guzeliu, puolima plauku ir paprastai užsibaigia ant sugadinimo kaulu. Jeigu turi szitokius, arba tam panaszius symptomus, tai pasirodavyk su specijalistais tuojaus ir jeigu jie po egzaminavimui atras jog jusu baimes yra be pamato, tai jums ta pranesz ant syk. Gyduolese nera gyvojo sidabro (mercury) arba kitu nuodingu daiktu. Gydymas yra tikras, greitas ir be pavojaus. Nieko ne moki jeigu ne esi iszgydytu.

Asz likau iszgydytu.
Asz pasirodavyjau "State Medical Dispensaryj".

Chicago, Balandžio 17, 1900.

Mano Brangus Gydytojai!

Turedamas paslaptinga liga daugiau kaip 6 menesius, asz perleidau daugybe gydytoju ir suvartojau visokiu patentuotu gyduoliu, neapturedamas jokios naudos. Netiketa laime padave mane po jusu globa. Man yra linksma prirodytie jus tiem, kurie reikalauja pagelbos, su kuria kaipo specijalistai esate teip geral susipažine. Vienas menesis szito nustebetino gydymo, sugražino man svalkata. Tegul Dievas palaimina jus, jusu geradejystes darbuose.

Jums dekingas,
J. C.

State of Illinois } s. s.
County of Cook }

Asz, Jurgis Sterlin, "Notary Public", czionai liudyju, kad medikaliszkas superintendentas "State Medical Dispensary", ant pietvakarinio kampo State ir Van Buren ul. asabiszkai atėjo pas mane ir paliudyjo, jog virszui minetas paliudyjimas yra tikras, ir kad originalas to paliudyjimo yra duodamas "State Medical Dispensary" ant peržiurejimo publikai.

Pasiraszyta ir prisiegdintas priesz manę, szia 18 diena Gegužio, 1901.
Conrad Howard Czarra
(Seal)
George Sterlin, Notary Public.

State Medical Dispensary
ANT
Pietvakarinio kampo STATE ir VAN BUREN ul. Inejimas per 66 Van Buren.

Offiso valandos: nuo 10 iki 4 ir nuo 6 iki 7 val; po piet. Nedelioj nuo 10 iki 12 ryto tiktai,

Gyduoles dykai *iki iszgydymui.*

TEME: Specijaliszka atyda atkreipiame ant ligoniu toli gyvenancziu ir farmeriu, kurie geidžia atvažiuoti czionai.
RODA DYKAI!!

Dr. Leonard Landes,
Lietuwiszkas Daktaras.
134 E. 24 Ul., New York.
Garsingas gydytojas wyriszkų ir moteriszkų ligų. Mokinosi uniwersitete New Yorke; praktikawo ligonbucziuose: Wiedniuje, Berlyne, karaliszkoje mokykloje Londone, buwo pardėtiniu mokslo Lebanon, Ballevue, Port Graduale Hospital College ir t. t.
Užtikrina Iszgydyma
wisų slaptų ir paprastų ligų, kaipo tai: plauczių, kepenų, skaudėjimą widurių, galwos, nepomietį, apalpimą, skaudulius, žaizdas, tynimą, moteriszkas ligas ir newaisingumą. Gydymui nerwiszkų ligų reikia naudot elektrikinias prietaisas.
Ligas Lytiszku Daliu
iszgydysiu į keles dienas, teipogi ligas pilwo, uždegimą žarnų, iszdžiuwimą pieno, skaudėjimą lupų, nosies, akių, ausų, nustojimą pajlegų ir tt. Iszgydymą užtikrinu kiekwiename atsitikime. Chroniszkas ligas gydau pasekmingai, ir slepemas ligas užlaikau slaptybėje.

Dr. Leonard Landes,
134 E. 24th St., Cor. Lexington Av.
Offiso walandos: { nuo 9 ryto, iki 1 po piet / nuo 5po piet iki 8wakaro
Nedelionis: nuo 8 iki 10½ wal. ryto; nuo 2 iki 4 val. po piet.
Roda per Gromatas Dykai.
Užpraszydami gydyklas prisiuskite $1.00
☞ Jeigu sergi, tai paraszyk kiek turi metų, kiek sweri ir apraszyk sawo ligą, o asz prisiusiu gydyklas kuriomis iszsigydysi

F.P.Bradchulis
Attorney and Counselor at Law.
Chamber of Commerce Bldg. Room 709.
S. E. Corner LaSalle & Washington sts.
CHICAGO, ILL.
Telephone Main 3642.
Wienintelis lietuwys adwokatas, baigęs mokslą jurisprudencijos czion Amerikoj. Weda prowas kaip civiliszkas teip ir kriminaliszkas wisuose suduose.
Res. 168 W. 18th Cor. Union St.
Telephone Canal 788.

—Tikrai Lietuwiszkas—
Saliuną S.

Geras alus, seniausios arielk

Nedėlinis Laikrasztis
„LIETUVA"
Iszeina kas Petnyczia Chicago, Ill.

Prenumerata ant metu:
Amerikoje $2.00
I Užmari $3.00

"Lietuva" spaudina Knigas, Konstitucijas ir kitokius drukus lietuwiszkai, lenkiszkai ir angliszkai.

Užsiraszant "Lietuvą" reikia draugia ir prenumeratą prikiszti. Prisiusdami pinigus adresuokite teip:

A. OLSZEWSKIS,
924 33rd St., Chicago, Ill.
Sub-Station No. 60.

LIETUVA

The Lithuanian Weekly
"LIETUVA"
Published every Friday, at Chicago, Ill.

Executes all kind of Job Printing and translating in Lithuanian, Polish and languages.

Subscription $2.00 per year.

All communications must be addressed.
A. OLSZEWSKI,
924 33rd St., Chicago, Ill.
Sub-Station No. 60.

Nr. 29 CHICAGO, ILL., PETNYCZIA, 19 Liepos (July) 1901 m. Metas IX

ENTERED AT THE CHICAGO, ILL. POST OFFICE AS SECOND CLASS MATTER.

Politiszkos žinios.

—o—

Amerika.

Amerikoj buvusi gana tvirta kitą kart demokratiszka partija, vietoj susidrutinti, dar labiaus susilpnėjo, ji pasidalino į dvi dali: viena dalis laikosi Bryano ir liuoso muszimo sidabrinių pinigų, kita gi dalis atmetą Bryaną ir jo programą. Per pasidalinimą demokratiszkos partijos dar labiaus sudrutinta republikoniszka ir per ateinanczius rinkimus ji dar lengviaus parvarys ant prezidento svarbiausią kapitalizmo reprezentantą M. Hanną, dabartinio prezidento poną ir mokintoją.

Laikraszcziai pranesza, jog 25 d. liepos prezidentas iszleis prokliamaciją, per kurią nuims muitus nuo atgabenamų nuo salos Porto Rico tavorų, bet ne nuims muitų nuo kavos, ant kurios uždėtas muitas po 5 c. nuo svaro, taigi labai didelis. Kavą vienok, prekėjų isz kitų krasztų atgabentą, isz Suvienytų Valstijų gali gabenti visai be muitų ant Porto Rico. Tas aiszkiai rodo, kad dabartinė Suvienytų Valstijų administracija yra tik įnagiu Amerikos kapitalistų kavos prekėju ir kitokių. Per muitus nuo kavos, auginamos ant Porto Rico gabenimas į Suvienytas Valstijas bus beveik su visu apstabdytas, o gabenimas prekėjų supirktos kitur kuo labiausiai palengvintas, nuo tos Porto Rico muitinyczios ne galės reikalauti muitų. Po kelių metų auginimas kavos ant szitos naujos Amerikos valdybos turės sumažėti, arba visai pasiliaus, o kava yra czia beveik vienaitinis svarbiausias iszvežimo produktas. Tokių mat geradėjysczių sulauks nuo Amerikos jos neva nuo iszpanijonų iszliuosuotos salos. Tokių geradėjyszczių vienok nieks ne geidžia; apie tai turėtų žinoti ir Washingtono politikieriai.

Ant Filipinų salų pasiduoda dar vis mažesni pulkeliai pasikėlėlių, bet dar vis pasitaiko susirėmimai. Susirėmimai rods tuom tarpu pasiliovė ant salos Luzon, kur yra didžiausios amerikonų pajiegos, bet ant kitų salų filipineicziai dar vis ginasi priesz didesnes prieszų pajiegas. Ant salos Luzon pereitoj sanvaitėj pasidavė amerikonams vėl keli filipiniszkų pasikėlėlių pulkeliai, bet tuose pasidavusių pulkeliuose paprastai vos keli, arba daugiausiai kelios deszimtys kariautojų turi karabinus ir tai senus. Nežinia isz tikro, ar filipinieczіai visai neturėjo geresnių ginklų, ar gal geresnius užkavojo, idant isz jų pasinaudoti priesz savo neva iszliuosuotojus prie geresnės progos? Kasgi but vienok buvę, jeigu filipinieczіai butų turėję geresnius ginklus? Jeigu ant pergalėjimo beveik beginklių reikėjo daugiau negu dviejų metų, tai turinczių geresnius ginklus amerikonai ne butų galėję įveikti.

Ant Filipinų salų ant galo nuo laikraszczių nuėmė cenzurą amerikoniszkų jenerolų uždėtą. Dabar laikraszcziuose pasitaiko visoki negražus apkaltinimai amerikoniszkų virszininkų. Daro tą angliszki paczių amerikonų iszleidžiami laikraszcziai; jeigu tą darytų iszpaniszki, tai tuos be abejonės uždarytų, su amerikonų iszleidžiamais to daryti ne drysta nė ant Filipinų.

Rytini Azija.

Nors daugumas Europos randų turi viltį, jog maisztai Chinuose, isztraukus svetimoms kariaunoms, ne atsinaujis, bet angliszki laikraszcziai nesiliauja talpinę pranaszavimų, kad, isztraukus svetimoms kariaunoms, maisztai priesz krikszczionis ir svetimtauczius užkils dar didesni. Gal tas isz tikro iszsipildyti. Dabar iszplaukė isz Chinų tik dalis svetimų kariaunų, o vidurinėse Chinų provincijose pasirodė vėl gerai suorganizuoti ciecoriaus prieszai; tokių skaito czia jau 10000. Gubernatorius, neturėdamas atsakanczių pajiegų ant pasiprieszinimo pasikėlėliams, pareikalavo atsiuntimo kariaunos. Jos vienok randas, ypacz sau prilankios, ne turi per virsz; isztraukus kariaunai isz dabartinių jos apsistojimo vietų, tose aplinkinėse gali gyventojai teipjau pasikelti. Matyt, kad Chinų ciecorius turi net per daug prieszų ir nežino katros pusės laikytiesi. Jeigu revoliucijonieriai paimtų viršų ant ciecoriaus, tai su jo randu dabar padarytas sutarimas svetimų krasztų ne turėtų didelės vertės.

Maskolija norėtų, kad svetimos kariaunos kuo greicziausiai pasitrauktų isz Chinų, kadangi, sziaip teip einant kruvoj kitiems krasztams ir turint czia savo kariauną, ji ne gali savo paslaptų mierių iszpildyti. Maskoliszki laikraszcziai apkaltina svetimas kariaunas už bjaurius darbus Chinuose ir užstoja už Chinus. Teisybė, kad svetimos kariaunos ne gražiausioj szviesoj pasirodė Chinuose, jos skerdė lygiai kaltus, kaip ir ne kaltus, o kaip antai pabegėliai isz amerikoniszkos kariaunos, sutvėrė net plėszikų pulkus, bet tokiuose darbuose ėmė dalyvumą ir maskoliai ir jie atsižymėjo jeigu ir ne bjauresniais, tai tokiais jau darbais kaip ir kiti. Jeigu todėl maskoliszki laikraszcziai užsipuola ant svetimų kariaunų, o jie, kaip visi žino, gali talpinti tik tą, kas randui patinka, tai matyt, kad Maskolijos randas, besilaižydamas chiniecziams, norėtų nuo jų rando daugiau apturėti negu kiti krasztai. Angliszgi laikraszcziai, per savo persergėjimus priesz naują chinieczių pasikėlimą nori, kad kitų krasztų kariaunos nesiskubintų namon isz Chinų, kadangi joms czia ėsant, maskoliai ne turėtų tiek drąsos; Anglija gi jų mierių sustabdyti ne gali.

Maskoliszkas jenerolas Sobolev neseniai iszleido knigą, kurioje iszreiszkia plianą atėmimo nuo Anglijos Indijų, kas, pagal Sobolevo nuomonę, lengvai iszpildomas. Sabolev sako, kad jeigu Anglija stabdys Maskolijos mierius rytinėj Europoj, Maskolija turės įsiveržti į Indijas ir atimti jas nuo Anglijos. Anglija vienok ne gali nestabdyti Maskolijos Turkijoj, kadangi jeigu ji patektų po Maskolijos globa, tai tojė be karės apsilpnytų Angliją ne tik Indijose, bet ir Australijoj, perkirstų Anglijai kelią į tąs valdybas.

Japonija su didelėms iszkilmėms atidengė paminklą amerikoniszkos laivynės kommodoro Perry mieste Kurihava, kurio atplaukimas 1853 m. pastumėjo pirma užsidarusią Japoniją prie europeiszkos civilizacijos. Ant atidengimo paminklo į Kurihavą atkako 3 amerikoniszki kariszki laivai.

Pietinė Afrika.

Angliszkos kariaunos virszininkas nori isz Afrikos sugrąžinti į Angliją dalį pėkszczių kareivių, o jų vietoj reikalauja daugiau raitelių, kadangi dabartinėj karėj pėksztininkai mažai naudos atgabena, su jais ne galima nė geležinkelio linijos apginti. Bet isz kur Anglija ims daugiau raitelių? Rods kareivių, gerai mokėdama, gali pasisamdyti, bet kur gauti arklius? Jų ir dabartiniams raiteliams negalima Anglijoj gauti, kiek reikia. Jeigu visi neutraliszki krasztai tikrai pildytų savo pareigas, Anglijos raiteliai Afrikoj atsirastų be arklių. Europos vieszpatystės ne iszleidžia anglijonų nupirktų arklių, bet už tai Amerikos randas ypatiszką turi supratimą apie pareigas neutraliszko kraszto, kadangi Amerikoj ne tik anglijonai liuosai perka reikalingus ant karės su burais arklius, bet ir iszvežimo nupirktų ne stabdo, nepaisant ant protesto burų pasiuntinių. Amerikoj gana yra burų draugų, kodėl jie ne pasirupina pamokyti valdžią turinczius apie pareigas neutraliszkų krasztų?

Burai traukia vis gilyn į angliszkas Capo valdybas. Prie jų pristoja vis daugiau ir daugiau angliszkų valdybų burų. Ant jų gazdinimo anglijonai griebiasi tokių bausmių, kurios tik gali dar labiaus pakelti ir teipjau ne mažą nekentimą anglijonų ir pagimdyti pasikėlimą visų pietinės Afrikos burų. Anglijonai tiesiog karia patekusius į jų rankas angliszkų valdybų burus einanczius isz vien su burais Oranijos ir Transvaaliaus republikų, taigi elgiasi bjauriau negu maskoliai 1863 m. Kad į Capo valdybas įsiveržę burai laikosi gana gerai ir gauna vis daugiau ir daugiau kariautojų, kad jiems pasiseka kaip kada perkirsti privežimą maisto ir amunicijos anglijonams, matyt isz to, kad Kitchener ant privežimo savo kariaunai reikalingų daiktų rengiasi naudotiesi isz geležinkelio Durban–Pietermaritzburgo, taigi viską gabenti per Nataliaus kolioniją, o Capo geležinkelį visai apleisti. Ant iszpildymo vienok to noro Kitchener reikalauja daugiaus raitų kareivių, pėksztininkai ne gali kelio iszdaboti, tarpuose terp tokių kareivių stovyklų burai gali apvaldyti trukius ir paimti siunczіamus angliszkai kariaunai daiktus. Kaip dabar stovi anglijonai ant karės lauko, sunku pasakyti, kadangi cenzoriai ne perleidžia visai negerų anglijonams žinių.

Kitchener atsiuntė į Londoną telegramą, jog angliszkas jenerolas Broadwood netoli Lindley netikėtai užpuolė ant burų ir paėmė 23 burus, o terp tų ir brolį Oranijos prezidento Steijno. Pats prezidentas Steijn isztruko vienuose marszkiniuose. Visi rasztai Oranijos republikos pateko anglijonams. Netoli Zierust anglijonai turėjo gana smarkų susirėmimą su burais, kuriame 1 angliszkas oficieras likosi užmusztas, o 3 oficierai ir 24 kareiviai paszauti. Kur yra DeWett ir Botha, dabar anglijonai ne žino. Burai, vedami Sheeperso, iszdegino miestą Murraysburg ir aplinkinėse jo anglijonų farmas. Tas miestas yra angliszkose Capo valdybose. Nataliuj teiposgi yra burai. Viename susirėmime jiems pasisekė paveržti anglijonams vieną kanuolę.

Pietinė ir Vidurinė Amerika.

Ant Suvienytų Valstijų užmanymo, prezidentas Meksiko republikos, kaipo turintis didžiausią užsitikėjimą terp iszpaniszkų Vidurinės ir Pietinės Amerikos republikų, bandė suszaukti visos Amerikos kongresą ant apkalbėjimo Amerikos reikalų. Ant kongreso butų nuspręsta visus terp Amerikos republikų nesutikimus iszriszti per santaikos sudą; teiposgi surasti pamatus ant anksztesnio ekonomiszko susiriszimo visų Amerikos krasztų. Isz syk nuo dalyvavimo kongrese atsisakė tvirczіausios pietinės Amerikos republikos: Peru, Bolivija, Chili ir Argentina. Dabar vienok laikraszcziai garsina, jog ir tas republikas pasisekė perkalbėti ir buk ir jos žada atsiųsti delegatus ant kongreso į Meksiką. Kągi vienok iszpaniszkos republikos gali pelnyti isz kongreso? Juk kongresas jų ne apsaugos nuo politiszkos ir ekonemiszkos prigulmystės nuo Suvienytų Valstijų, kurios, kaip iki sziol ne kartą parodė, atiduoda savo nesutikimus santaikos sudui tik su tais krasztais, kurių bijosi, su silpnais daro ką nori be jokio santaikos sudo. Nėra gal ant svieto kito kraszto, kuris imtų teip didelius muitus nuo svetimų tavorų, kaip Suvienytos Valstijos Sziaurinės Amerikos; muitai ant pietinės Amerikos tavorų teiposgi Suvienytose Valstijose didesni negu daugelyj Europos krasztų. Todėl iszpaniszkos Amerikos republikos, priimdamos Suvienytų Valstijų užmanytus nutarimus, palengvintų joms be karės užkariavimą ekonomiszką ir politiszką visų iszpaniszkų republikų. Atitolinti tokį užkariavimą, sumažinti godumą tvirto kaimyno galėtų greicziaus susiriszimas visų tų iszpaniszkų republikų ir pripažinimas lygių tiesų visoms galingiausioms svieto vieszpatystėms, o tos jau rupintusi kaip kada sumažinti Suv. Valstijų godumą, kurios, ypacz dabar, valdant republikonams, pasirodo dar labiaus geidžianczioms svetimo už Maskoliją, tik joms, ant užėmimo geidžiamų krasztų, truksta dar atsakanczių pajiegų.

Mieste Santiago de Chili pasimirė prezidentas Chili republikos Errazuriz. Dėl myrio prezidento visi republikoj teatrai ir kitokios pasilinksminimo vietos likosi uždarytos. Ant szermenų suvažiavo 100000 žmonių isz provincijos.

Vokietija.

Londono laikrasztis "Standard" pranesza, buk Anglijos karalius Edvard, caras Mikalojus ir Vokietijos ciecorius susivažiuos 15 d. pjutės aplinkinėse Moguncijos, Vokietijoj, ant vokiszkos kariaunos manevrų. Isz czia visi važiuos į tėviszkę caro motes, miestą Darmstadt. Ar tas susivažiavimas turės kokį politiszką mierį, dar nežinia. Žinoma, Anglija labai geistų gauti caro pažadėjimą, kad Maskolija politiszkuose mieriuose ne stabdys ir ne isznaudos Anglijos padėjimo, bet duos jai nors ramiai pabaigti pradėtą su burais karę.

Isz Lietuvos.

—o—

Isz Vilniaus.

Dr-as Kosler ketina Vilniuje savo kasztais parengti chemiszkai-bakteorologiszką institutą ant tirinėjimo ypacz valgio produktų.

Netoli Vilniaus, Trinopoliaus giriose priviso daugybė plėszikų, kurie užpuldinėja ant važiuojanczių per girią. Ne seniai policija suėmė czia du plėszіku. Abudu buvo lietuviai: Jonas Martinelis isz Szirvintos valszcziaus ir Pranciszkus Paveliunas isz Malėtų valszcziaus.

Szį metą I Vilniaus gimnaziją pabaigė 37 mokintiniai, auksinius medalius gavo: Kraczkovski, Kamenecki, Molczanov, Monosson ir Sternberg; sidabrinį — Kleczkowski. II gimnaziją pabaigė 26 mokintiniai; auksinius medalius gavo: Vizelev, Krestinsky ir Patirsky; sidabrinius Piatigorski ir Soltz. Realiszką mokyklą pabeigė 26 mokintiniai.

Perkratinėjimas klausymo uždėjimo Vilniuje augsztesnės moksliszkos įtaisos dar ne pabaigtas, bet yra viltis, kad besitarianti suitaikys ir gal Lietuvos sostapilė sulauks trukstanczios, o visų pageidaujamos augsztesnių mokslų įtaisos. Vilniaus bulmistras, jenerał Bertholdt, apreiszkė ant miesto rodos susirinkimo, jog rengiama moksliszka įtaisa bus ne tik žemdarbiszka, bet greicziau bus politechniszkas institutas, prie kurio bus žemdarbystės, gerininkystės ir techniszkas fakultetai.

Vilniuje susitverė draugystė apsaugojimo vaikų. Įstatai jau maskoliszkos vidaus ministerijos užtvirtinti.

Vilniuje priviso daug visokių prigavėjų, kurie persirėdę už policijos agentus, dabojanczius mėsos prekystą, stengiasi iszvilioti nuo prekėjų jeigu jau ne kyszius pinigais, tai mėsą be užmokesczio. Tankiai bauginimais ir pasiseka jiems nuo mėsininkų gauti lygiai pinigų, kaip ir mėsą ant jų reikalų dykai. Prigavėjų tų policija ne įstengia sugriebti.

Vilniaus krikszczioniszką mokintojų įstitutą szį metą pabaigė 14 mokintinių. Žydiszką gi tokį institutą pabaigė 18 žydelių.

Palicija pradėjo persekiotį elgetaujanczius ypacz Kalvarijoj ir Vilniuje, kur daug jų susirinko. Isz kitur atkakusius aresztuoja ir per stapus siunczia į gimtinį krasztą.

23 d. berželio nežinia kas nupjaustė ir pavogė ant priemiesczio Zvierinczіaus visus telefonų dratus, papjovė ir kelis stulpus, ant kurių buvo nutiesti dratai.

Vilniaus gubernatorius užtvirtino jau naujai iszrinktus ant 1901—1905 m. miesto rodos sanarius. Miesto roda susideda dabar isz sekanczių sanarių: Parczewskio, Galiczinskio, Montvilos, Jeržębskio, Vinogradovo, Kadenaci, Falewicz'o, Blaževiczo, Zmaczinskio, Wenclawskio, Szurskio, Szosztakowskio, Jamonto, Trotzigo, Brazinskio, Burbardto, Kamenieckio, Butkeviczo, Antonovicz'o, Zablockio, Wyzgo, Bertholdto, Sumoroko, Lipinskio, grafo Tyszkewicz'o, Busho, Chomičskio, Kandibos, Wasilewskio, Archangelskio, Dolinskio, Malinowskio, Vileiszio, Kubiaszinskio, Solimano, Kulvinskio, Bujalskio, Fiorentini, Poniatowskio, Zawadzkio, Makowskio, Podjakonovo, Galinskio, Lukaszevicz'o, Chroscickio, Faleviczo, Prozorovo, Davidovskio, Slavinskio ir Baturino.

Isz Vilniaus gubernijos.

Antrojo pusėje gegužio mėnesio Vilniaus g. buvo 56 gaisrai, kurie užgimė: nuo neatsargumo 7, nuo negerai įtaisytų kamių 8, nuo padegimo 3, nuo nežinomų priežaszczių 38. Visuose tuose atsitikimuose ugnelė pridirbo blėdies ant 246539 rubl. Didžiausi gaisrai buvo: Kaime Ukropin, Szventėnų pav., kur sudegė triobos ir krutanti turtai 18 ukininkų. Blėdį czia ugnies padarytą paduoda ant 22000 rubl. Lydos pav., Reviaticuose iszdegė 16 ukių. Blėdį czia ugnies padarytą paduoda ant 18000 rubl. Disnos pav., miestelyi Postavuose sudegė 44 namai ir 48 negyvenamos triobos. Blėdį ugnies padarytą skaito ant 82000 rub. Laikė gaisro sudegė viena žykelka.

Per tą patį laiką staigų, ne tikėtų mirczių buvo 12. Užmuszysta papildyta 1. Negyvėlių rado 5. Vagystų papyldyta 18; daiktų pavogta už 2300 rubl., pinigų 561 rubl. Arklių pavogė: Lydos pav. 4, Disnos 4, Vileikos 2; isz viso 10 arklių.

Ant grįžtanczio isz Vilniaus ukininko kaimo Malechovcų, Trakų pav., Mastukeviczіaus, užpuolė netoli miesto plėszikai ir atėmė pinigus. Norėjo dar jį iszrėdyti, bet žmogus sudavė arkliams ir tokiu budu isztruko, bet plėszikai paleido į bėganti kelis szuvius; vienas szuvis pataikė į ranką. Du plėszikai likosi suaresztuoti Vilniuje, treczias dar ne pagautas, bet policija tiki ir tą sursti. Suimtiejie ne nori savo sandraugo iszduoti.

Pereitą sanvaitę Vilniaus gub. buvo apsirgimų visokioms limpanczioms ligoms: Vilniuje: Szlakuotoms sziltinėms 7, pilvinėms 2, rauplėms 7, kraujinėms 2, kitokioms 14. Tymais Vilniaus pav., kaime Bajotuose apsirgo 23, iszgijo 9, numirė 8.

Pilvinėms sziltinėms apsirgo: Lydos pav., kaime Zaczeniczіuose 12, numirė 3; Szventėnų pav., kaime Baliuliuose apsirgo 30, numirė 2, dvare Gadusziszkiuose apsirgo 2; Aszmėnų pav., kaime Semernikuose apsirgo 2, Geistunuose 3, Dubine 4; Vilniaus pav., kaime Dvoriszcze apsirgo 15, Mažaicziuose 14, Pakelėj 3, Zanidove 3, Jucdsziliuose 5.

Szlakuotoms Sziltinėms, Vilniaus pav., kaime Zaglobe apsirgo 7, numirė 2, Pasteliukuose apsirgo 7. Rauplėms: Vilniaus pav., kaime Mariampol apsirgo 9, numirė 1; Vileikos pav., kaime Kopatkovszczina apsirgo 5, numirė 1, kaime Karniczіuose apsirgo 20, numirė 3, kaime Studenkoj apsirgo 18, numirė 2.

Isz Biržių, Kauno gub.

Czianyksczciai gyventojai mėgsta savinti esi miestelio žemę, jie, rengdami darželius priesz savo namus ant miesto žemės, teip susiaurino ulyczias ir rinką, kad atkakę ant prekymeczių kaimiecziai ne randa vietos, kur su vežimais sustoti.

Ukininkai tulų kaimų Panevėžio paviesczio, ant apsisaugojimo nuo nuolat nių gaisrų sugrustuose kaimuose, rengiasi pasidalinti į kolionijas, kaip tai antai padarė ukininkai Suvalkų gubernijos.

Javai ant laukų isz pavasario iszrodė prastai, bet užstoję paskui lytus viską pataisė. Rugiai taukus ir augszti; vasarojai teiposgi iszrodo gražiai, pievos sužėlė gerai. Soduose teiposgi ne trukstą szjmet vaisių. Taigi ant sziumet nio uždėrėjimo žmonelės ne reikalaus labai rugoti.

Isz Grodno.

Nuo pradžios berželio užstojo visoj Grodno gubernijoj nepakenczіami kerszczіai. Vidurdienis buva po 40° szilumos pagal europinį termometrą, taigi su virszum 100° pagal amerikoniszką. Teip didelių karszczių nė seniausi žmonės ne pamena. Ne szpasakytai karsztas buvo berželio mėnesis visoj Lietuvoj.

Isz Prusų Lietuvos.

"Vienybė" praneszė apie pakilusį tarp Prusų lietuvių užmanymą įsteigti visuotiną "Lietuvininkų Susivienyjimą Prusuose". Tas užmanymas įvyko 24 berželio, Joninių dienoj, Tilžėje. Iszrinkta tapo ir vyriausybė: virszininku Meszkaitis isz Didžiųjų Kakszių, jo vietininku J. Lapinas isz Tilžės, iždininku K. Urėdatis isz Tilžės ir rasztininku A. Bruožis isz Bitėnų. Draugystės įstatai buvo pagarsinti jau Vasario mėn. szių metų. Isz jų matyt, kad "Susivienyjimo" siekium yra: 1) platinti broliszką meilę ir apszvietimą tarp viengenczių; 2) spaudinti ir platinti lietuviszkoje kalboje knigas, paveikslus ir laiszkelius, kurie dera apszvietimui; 3) uždėti knigynus arba bibliotekas miestuose ir kaimuose, kur tik atsiras atsakantis lietuvių skaitlius; 4) gyventi sutikime, vienybėj ir broliszkoj meilėj tarp savęs, suteikiant viens kitam pagelbą ar tai dvasiszkuose ar svetiszkuose reikaluose".

Tasai Susivienyjimas žada buti tikrai tautiszku.

Karaliaucziaus valdžios paskyrė 2000 markių tam, kas palengvįs joms suradimą užmuszėjų senelės Leyde, kurios kuną rado su nukirsta galva szancų grabėj.

Netoli Goldapės, kaime Szaboden, nusinuodino lietuvys kailius M. Galinaitis.

Netoli Melaukių, kaime Leszniku ose, besimaudydamas upėj 11 metų mokintinis, sunus lietuvio ukininko Povilaiczio, užėjo ant gilios vietos ir prigėrė.

Klaipėdoj, celiulozos dirbtuvėse maszina sugriebė darbininką lietuvį, 25 metų Dargį, įtraukė jį į ratą, kurio krumpliai nelaimingą vaikiną su visų sumalė.

Isz Vilkmergės, Kauno gub.

Isz pavasario, dėl stokos lytaus, javai ant dirvų szitose aplinkinėse iszrodė prastai, bet pabaigoj berželio užstojo lytingos dienos ir pataisė dar laukus teip, kad galima laukti vidutinio uždėrėjimo lygiai vasarojų kaip ir žieminių javų.

Kaip paprastai sausose vasarose, teip ir szjmet, szitose aplinkinėse buvo gana gaisrų, kurie ne mažai blėdies pridirbo. Gegužio mėnesyj iszdegė didesnė dalis garsaus miestelio Anykszczių, kurio szilelį teip puikiai apdainavo vyskupas Baransuskas. Kaime Rundžiuose iszdegė su visu 15 ukių. Dvare Užurause, grafo Tiszkevycziaus, nuo perkuno įtrenkimo užgimęs gaisras isznaikino kluonus.

Isz Latvijos.

Latvijos žemdarbiai rengiasi auginti namieje szilkus. Jie sutvėrė specijaliszką draugystę, kurios užduotė yra padėti ypacz ukininkams prie uždėjimo auginimo szilkų įtaisų, cutsikti reikalingus pamokinimus. Davinės ji szilkmedžių sėklas, augįs vabalus, rengs atsakanczias lekcijas ukininkams. Įstatai draugystės jau užtvirtinti. Pavarszaviuose yra auginimo szilkų ukės ir jos uždėtojams atgabena pusėtiną pelną, kadangi szilkai brangus. Kas yra galimu pavarszaviuose, tas negal but negalimu Latvijoj.

Isz Lietuviszko Minsko.

Miestas parengia specialiszką vaikų daržą, kur darbininkai, ne galinti samdyti dabotojų, iszeidami į darbą galės palikti savo vaikus. Specialiszkos dabotojos ne tik saugos darže paliktus vaikus, bet juos dar mokys, lavįs jų protą. Dabotojos pasakos vaikams pasakas, ypacz gi paremtas ant szventraszczio, mokįs pieszti, statyti isz popierinių plytelių triobas, pjaustyti isz popieros visokius paveikslus, lipinti visokius daiktus isz molio. Bus pasikalbėjimai su vaikais maskoliszkoj ir kitokiose kalbose, jeigu vaikų tėvai to norės.

Isz Aszmėnų, Vilniaus gubernijos.

Neužilgio czia bus parengtas vieszas sodas. Sodai Lietuvos miesteliuose isz tikro labai reikalingi, kadangi medžiai sziek tiek iszvalo orą, o Lietuvos miestuose jį reikia iszvalyti, kadangi gyventojai žydai viską metą ant kiemų ir ulyczių ir iszmėtą niekada ne valydami, suterszia viso miesto orą. Ant parengimo czia sodo duoda pinigus pralobę savininkai vietinių ir Smorgonės skurų iszdirbinyczių.

Trimitos Lietuvoj.

Gyvenu 6 mietuose Amerikoj. Tėmyjau laikraszcziuose, ar ne rasiu žinių apie mano krasztą, Vabalnikų parapiją, bet nieko akyvo ne radau. Nieko gal tokio atsitikti negalėjo. Vabalnikų aplinkines galima priskaityti prie gražiausių Lietuvos krasztų vien lietuvių apgyventų, neužmarintų nė lenkų, nė maskolių. Czia užsiliko dar visoki musų prosenėlių paprocziai; prie tokių priguli trimitos. Skamba jos nors nevisuose sodžiuose, bet sodžiuose: Ramongalios, Daunorios, Lamokos ir Remeikios galima jų balsą iszgirsti. Mažas budamas, asz lavinausi trimitavime. Kaip kokiuose sodžiuose tokia trimitnikų orkestra susideda isz szeszių triuborių, tik negaliu pasakyti, ar vis tokius tonus pusdavo kaip pas mus; vadina juos. Intieka, Kviepa, Seudukli, Untita, Kati; kožną atskiriai reikia pusti. Triubos, nuo mažosios iki didžiosios, dirbtos isz uosio, su toszims aptaisytos; kitokio medžio, kaip girdėjau, negalima vartoti, nors butų lengviaus pusti. Trimitavimai prasideda nuo pirmos dienos Velykų. Susirenka jauni vyrai nedelioms po pietų ir subatos vakarais, kartais iki ausztant praleidžia ant trimitavimo. Kadangi pavasariais tykios ir gražios naktys, tai iszgirdus trimitų balsus ir norintis miego prasėdi ant oro per naktį, klauso trimitavimo. Nors girios visur apskintos, vienok pavasarį trimitų balsą girdėt per lietuviszką mylią ir toliaus. Į Vabalnikų aplinkines laikrasztis "Ukinįkas", nors sunkiai, bet dasigauna. Žmonės sueina ir prie alaus, nes czia ukininkai sau daro alų, kalbasi apie senus laikus, jaunimas dainuoja dainas apie Birutę ir kitokias. Laikui bėganti, jaunuomenė prasiskirstė, Ramongalios sodžiuj buvo sustoję ir trimitavimai ir rodėsi, kad jie mirs ant visados, nes ne buvo kam tuom užsiimti, vienok pereituose metuose parvažiavo į tą kaimą Steponas Vasiliauckas, sumanus lietuvys, buvęs "Lietuvos" skaitytojas ir nuo szios vasaros vėl skamba trimitos. Garbė jam už pasirupinimą.

Vabalnikų klebonas ir ne sulenkėjęs, rupinasi apie papuoszimą bažnyczios, lenkų nemyli. Jeigu sugriebia kokį lenkiszkai grabaliojant o ne mokantį gerai, tai tokį klebonas užklausia: ar isz Varszavos atkeliavo? Kad nabagas neatsako, tai tokį lenkystės garbintoją iszvaro. Gavau nuo Vabalnikų klebono fotografijas Biržių pilės, kaip pirma stovėjo ir kaip dar stovi sugriautas, bet nėra kam jos sunaudoti. Kn. A. Milukas raszė man seniai, jog galėsęs sunaudoti, bet paskui, nors siunczіau du kartu, jau nieko neatsakė; gal kas jam ką pikto apie manę pasakė? Bet fotografijos, man rodosi, nieko pikto ne galėjo padaryti. Jeigu kas norėtų tas fotografijas sunaudot, meldžiu duoti man žinią, o asz prisiųsiu.

Jonas Smoleitis.
74 Laurence st. Laurence Mass.

Nauji rasztai.

Maskoliszkoj kalboj iszėjo:

Hartmano, Polskijai Litovskija starinnyja moneti cz 1058-1796g. (Lenkiszkos ir lietuviszkos monetos (pinigai) nuo 1058 1796m.)

Isz Amerikos.

Miestu gyventojai Amerikoj.

Laikė paskutinio liaudės suskaitymo, ant viso Amerikos ploto pasirodė miestuose, taigi vietose su daugiau negu 4000 gyventojų, iszviso 28411698. Taigi iszpuola miestų gyventojų 37%, arba truputį daugiau negu Lietuvoj. 1880 metuose gyvenanti miestuose tverė tik 25,8%. Daugiausiai miestų gyventojų yra Rhode Islande, nes 95,6%, arba beveik visi gyventojai gyvena miestuose, Massachusetse miestuose gyvena 86,9%, New Yorko sztete 71,2%, Illinoise 51%, Californijoj 48,9%. Užtai Alabamoj miestuose gyvena tik 10%. Sziaurinėj Carolinoj 8%, Pietinėj Dakotoj 7.2%, Arkanse 6,9%, Idahoj 6,2%, New Mexike 6,1%, Sziaurinėj Dakotoj 5.4%, Mississipi 5 3%, Oklahomoj 5%, Indijonų Territorijoj 2,5%.

Raupai Amerikoje.

Skaitlių raupais serganczių Amerikoj paduoda ant 1000. Kadangi Amerikoj nėra specialiszkų įtaisų ant patalpinimo tokių ligonių, o jų iki sziol daktarai ne moka iszgydyti, tai reikia manyti, kad jie gyvena su sveikais ir liga užkreczia vis daugiau žmonių. Specijaliszka sveikatos komisija reikalauja parengimo specijaliszkų prieglaudos namų patalpinimui raupuotų sztetuose: Louisianoj, New Yorke, Minnesotoj, Montanoj ir Kalifornijoj, kur yra raupais sergati. Mieste New Orleanse tokių skaito apie 100.

Chiniecziai reikalauja atlyginimo nuo Amerikos.

Chinų randas reikalauja nuo Amerikos atlyginimo už sunaikytus turtus chinieczių Mieste Butte, kur baltveidžiai isznaikino turtus daugelio chinieczių, prie to ir keli chiniecziai likosi užmuszti. Užtai Chinų randas reikalauja nuo Amerikos 500000 dol. Savo reikalavime priduria, jog civilizuoti amerikonai dar bjauriau elgiasi su chiniecziais negu bokserai Chinuose su svetimų krasztų pavaldiniais. Tas gal but tikra teisybė, nors amerikonai mėgsta girtiesi savo augszta civilizacija ir žmoniszkumu.

Uredninkai be algu.

Ant neseniai Amerikos užimtų Havai salų yra dabar tokios jau sanlygos kaip Turkijoj. Amerikoniszki politikieriai, į kurių rankas pateko naujų valdybų administracija, teip gražiai administravo, kad salų iždą isztuszti no, nėra pinigų ant iszmokėjimo algų urėdninkams, ne gauna algų jau ir pats amerikoniszki politikieriai, o jie, žinoma, algas sau paskyrė dideles. Ar tik amerikoniszki politikieriai ne sutvers tokių jau sanlygų ant Filipinų, Portorico, Kubos, ir kitų neva iszliuosuotų nuo Iszpanijos salų?

Pavojingas vabalas.

Laikraszcziai pranesza, jog tuluose Amerikos krasztuose pasirodė naujas vodingas vabalas, kuris daug blėdies pridirbo laukams. Szitas vabalas yra musės didumo, jis naikina ne tik bulvių virkszczias, bet visokius žalius augmenis. Europa suteikė Amerikai javus ir vaisinius medžius, o toje atmoka už tai, suteikdama vodingus vabalus. Porą metų bulvių vabalas, naikinantis bulves, prisigriebė isz Amerikos į Europą, dabar gali prisigriebti ir naujas, dar niekesnis.

Su perkunu ne galima sztuku provyti.

Crisfield, Md Koksai Philipp Walls laike smarkios audros gėrė viename saliunėir begerdamas, užsimanė pakviesti perkuną. Paskolino jis nuo ko ten perkunas rgį ir užsidėjęs ant galvos, iszėjo isz saliuno ir vaikszcziojo po laukus. Perkunas vienok jo ilgai ne užkabinėjo. Ant galo einant pro medį, trenkė perkunas į medį ir jį suskaldė, viena skelįaudra sudavė Wallsui į galvą ir sunkiai jį sužeidė. Daktarai vienok tiki, kad nuo to jis ne mirs, bet toliaus gal liaus sztukas propinėjęs su perkunu.

Paskutiniai karszcziai.

New Yorke nuo 29 berželio iki 6 d. liepos nuo karszczio pasimirė 989 žmonės. Kansas City jau vėl užstojo karszcziai: 9 d. liepos buvo czia 104° karszczio. Lytaus nėra, laukai ir pievos iszdegė. Kornai pražuvo visai ir teip iszdžiuvo, kad isztektų mesti degantį cigarą, o visos dirvos užsidegtų. Žolės teipos gi nėra ir farmeriai ne turės paszaro ant žiemos. Produktų prekės kyla. Kviecziai iszdžiuvę ant 15000 akrų.

5 darbininkams reikejo rankas nupjauti

Kakomo, Ind. Czianykszcziose stiklo dirbtuvėse atsitiko ypatiszka nelaimė, dėl kurios penkiems darbininkams, ant apsaugojimo jų gyvasties, reikėjo nupjauti rankas. Darbininkai mat neszė didelį szmotą veidrodžiams stiklo. Stiklas truko ir sužeidė darbininkų peczius ir rankas teip, kad sužeistus reikėjo gabenti į ligonbutį. Czia daktarai turėjo visiems paskui nupjauti rankas. Ką gi veiks dabar žmonės be rankų?

Gyventoju skaitlins Illinojuj.

Washingtono statistiszkas biuras pagarsino žinias isz paskutinio liaudės suskaitymo Illinojuj. Szitame sztete suskaitytojai rado: 2472782 vyriszkiu ir 2348768 moteris, tame skaitliuje czia gimusių žmonių 3854803 ir 966747 svetur, Czia gimusių baltveidžių buvo 3770238, nuo svetimtauczių tėvų 1498273, svetur gimusių 964635. Negrų 86677.

Explozijos.

Sunbury, Pa. Stovintis czia ant Susquehanna upės pasivažinėjimui garlaivys iszlėkė į padanges. Prie to du vaikinai ir vienas laivo tarnas likosi užmuszti; sužeistų yra daug.

Quinsy, Ill. Czianykszcziose akmenų skaldinycziose explioda vo 5 svarai dinamito. Explozijos vienas darbininkas likosi su visu sudraskytas, kitas gi mirtinai sužeistas.

Denber, Col. Grand Smelter dinamito magazynuose atsitiko baisi explozija, kurios du žmonės likosi ant vietos užmuszti; su žeistų gi yra daug, o tarp tų yra ir tokių ne mažai, kurių ne galima bus iszgydyti.

Tris Italijonus nuszove.

Ervin, Mo. 11 d. liepos likosi czia nuszauti be jokios priežasties du italijonai: tėvas ir sunus Ettio, treczias gi Liberto mirtinai sužeistas. Italijonai ramiai sau miegojo, o koki niekszai szaudė į mieganczius kaip į laukinius žvėris. Tokios užmuszystos isztikro per tankiai atsitinka Amerikoj ir jos parodo, jog Amerikoj yra net per daug tokių krasztų, kokių prie civilizuotų ne galima priskaityti: civilizuotuose krasztuose juk be priežasties nieks į žmonis ne szaudo.

Nelaimes ant geležinkeliu.

Cleveland, Oh. Prieszais Nattingham pasažierinis trukis Lake Shore geležinkelio susimuszė su tavoriniu. Prie to trukio vedėjas ir vienas paczto klerkas likosi užmuszti. Apart tų dar 5 trukio tarnai likosi pavojingai apkulti.

Columbus, Oh. Pennsylvania geležinkelio New Yorko greitasis trukis susimuszė su renkancziu vagonus lokomotyva. Prieto 25 žmonės likosi skaudžiai apkulti.

Kansas City, Mo. Ant Chicago & Alton geležinkelio, bėgantis isz Chicago į pietus pasažierinis trukis, netoli Norton, užbėgo ant tavorinio. Prie to dviejų trukių vedėjai, konduktorius tavorinio trukio ir keturi pasažieriai likosi ant vietos užmuszti, 10 nuo sužeidimų pasimirė. Sužeistų žmonių yra 25, terp jų yra ir labai sunkiai sužeisti.

Kansas City, Mo. Ant Chicago & Alton geležinkelio susidaužė pasažierinis trukis. Prie to 7 žmonės likosi ant vietos užmuszti, 3 teip sunkiai sužeisti, kad ne gali iszgyti.

Springfield, Pa. Vietinis Nickel Plate geležinkelio trukis ant taisomo tilto įgriuvo ir nupuolė žemyn. Kunduktorius ir truko vedėjas likosi ant vietos užmuszti. Dirbę prie taisymo tilto 17 darbininkų teiposgi nupuolė žemyn ir isz jų 8 likosi užmuszti.

Debesu praplyszimai isznaikino miestelį.

Helena, Mont. 101. liepos sztose aplinkinėse siautė baisi audra su debesų praplyszimais. Vandens nuo kalnų subėgo į klonis, isznaikino su visu kaip nakasių miestelį Corbin, turintį 600 gyventojų ir kelis kaimus. Northern Pacific geležinkelio linija likosi vandens apsemta, pylimai pagraužti teip, kad trukiai negali bėgioti.

Gaisrai.

St. Louis, Mo. Sudegė czia anglių krautuvė, St. Louis Transit Co. Blėdį ugnies padarytą skaito ant 150000 dol.

Butte, Mont. Sudegė czia didelis Butte hotelis. Apsistoję ant augsztutinių lubų svecziai, ant iszsigelbėjimo, turėjo szokinėti per langus. Prie to tuli nusilaužė kojas ir rankas. Blėdį ugnies padarytą skalto ant 100000 dol.

Neužderejimas.

Kansas City, Mo. Nuo didelių karszczių ir stokos lytaus, sztetuose: Kansas, West Misouri, Oklahoma ir Indijonų territorijoj laukai teip iszdegė, kad ne bus ką rinkti. Kviecziai, kornai, miežiai, galima sakyti, su visu pražuvo. Nors dabar ir užeitų lytus, jau jis ne gal pataisyti iszdžiuvusių javų.

Sniegas.

Trenton, N. Y. Isz visų Amerikos krasztų ateina žinios apie neiszpasakytus karszczius. Mieste DeSoto, Md. 13 d. liepos buvo net 118° szilumos, o tą paczią dieną Trentone su lytum puolė sniegas ir tai szmotais gana dideliais.

Ingriuvo kastynes.

Ishpeming, Mich. Negaunee kastynėse įgriuvo ola. Dirbo joje 300 darbininkų, bet jie visi iszsigelbėjo. Užtai maszinos likosi į szmotelius sudaužytos. Kastynės tos likosi su visu uždarytos.

Perskėle žveju laivą.

New Foundlaudo pakrantėse nežinomo vardo garlaivys užbėgo ant amerikoniszko žvejų laivo "Winona" ir jį perskėlė pusiau. Prie to 18 žmonių prigėrė, du iszgelbėjo New Founlando garlaivys "Burui".

Isz darbo lauko.

¶ Columbus, Oh. Czianykszczių laikraszczių iszleistojai, norėdami sulaužyti uniją, atstatė visus laikraszczių rasztininkus prigulinczius į uniją, jų vietoj pasikvietė studentus vietinės laikrasztininkų kolegijos. Statėjai vienok atsisakė statyti studentų rasztus ir per tai laikraszcziai ne iszėjo. Kaipgi žemai doriszkai stovi amerikoniszki studentai, jeigu jųos kapitalistai gali sunaudoti už įnagį ant pergalėjimo dirbanczių luomų organizacijų. Europoj studentai eina isz vien su dirbancziais, Amerikoj jie bernauja pas kapitalistus.

¶ Wheeling, W. Va. Nuo 15 d. liepos prasidėjo darbai American Tin Plate Co. dirbtuvėse Martins Ferry. Czianykszczios stiklo dirbtuvės reikalauja darbininkų, bet ant vietos jų ne gauna. Isz kitur atkakę darbininkai greitai gauna czia darbą. Užmokesnis vienok ne didžiausias.

¶ Reading, Pa. Kalviai ir katilioriai varstotuose Reading geležinkelio dar vis sztraikuoja. Clerkai ant tavorinės stacijos reikalauja padidinimo užmokesnio. Dabar už 10—15 val. darbo ant dienos jie gauna tik 20—25 dol. ant mėnesio.

¶ New York. Czianykszcziai murininkai gaus dabar po 60c. už darbo valandą, dirbs tik 8 valandas, subatomsgi tik 4 val. Prigulinczių prie organizacijos murininkų New Yorke yra 8000.

¶ Colorado City, Col. Darbai eina czia labai gerai. Tas tik ne dirba, kas dirbti ne nori. Užmokesnis po 2 dol. už 10 darbo valandų, o $1 50 už 8 valandas. Isz kitur atkakę greitai gali gaut darbą.

¶ Sioux City, S. D. Vagonų iszkrovėjai Milwankee geležinkelio pakėlė sztraiką. Jie reikalauja 10 val. darbo dienos ir atskiro užmokesnio už darbą virsz to laiko.

¶ Pittsburg, Pa. Ant salos Neville likosi parengtos naujos liejinyczios, kuriose prasidėjo darbai. Patilpo prie darbo 175 darbininkai. Darbus kitur žmonių atliekamus, czia atlieka maszinos.

¶ Shamokin. Pa. Hickory Ridle Colliery kastynės likosi uždarytos, kadangi 500 darbininkų pakėlė sztraiką.

¶ Newport News, Va. Maszinistai czianykszczių laivų dirbtuvių sugrįžo prie darbo ant senų iszlygų, kadangi ne gaudami isz niekur pagelbos, ne gali ilgiau sztraiko iszlaikyti.

¶ Newark, N. Y. Dirbtuvėse Sprague Electric Co. prasidėjo vėl darbai. Sztraikuojanti 450 darbininkų sugrįžo prie darbo ant kompanijos pasiulytų iszlygų.

¶ Mc Keesport, Pa. Dirbtuvės Dewes Wood Mill likosi uždarytos dėl užgimusių jose darbininkų sztraikų.

¶ Bayonne City, Pa. Darbai eina czia labai gerai. Visos dirbtuvės dirba. Ir isz kitur atkakę darbininkai greitai gauna darbą.

¶ Connellsville, Pa. Darbai prie kokso peczių eina gerai. Pereitą sanvaitę degė czia 19932 peczisi, stovėjo 1815 peczių Prie visų peczių dirbo 6 pilnas dienas.

¶ Young-town, Ohio. Dirbtuvėse Republic Iron and Steel Co. prasidėjo darbai ir yra viltis, kad trauksis per ilgą laiką, kadangi dirbtuvės turi daug reikalavimų.

¶ Philippsburg, N. Y. Darbininkai Empire Steel Co. pakėlė sztraiką ant iszkovojimo didesnio už savo darbą užmokesnio.

¶ Spokane, Wash. Užgimė sztraikas kalnakasių Kippland kasynių. Sztraike ima dalyvuma 1200 darbininkų

¶ Cincinnanti, Oh. Maszinistai užbaigė sztraiką ir grįžta prie darbo. Per sztraiką nieko ne iszkovojo.

¶ Vincennes, Ind. Farmerių darbininkai szito apskriczio sutvėrė uniją ir iszkovojo pakėlimą už darbą užmokesnio ant 50%.

¶ Richmond, W. Va. Sztraikas maszinistų Trigo laivų dirbtuvių pasibaigė. Sztraikieriai sugrįžo prie darbo ant senų iszlygų.

¶ Easton, Pa. Susquehanna Iron&Steel Co. pakėlė savo dirbtuvių Columbijoj puddterių užmokesnį nuo $3 50 ant $3.75 ant dienos.

¶ Svissvale, Pa. Baigia czia statyti naujas stiklo dirbtuves, kuriose nuo rugsėjo mėnesio prasidės darbai.

¶ Canonsburg, Pa. Bus czia atidarytos naujos kastynės. Darbai prasidės nuo 24d. liepos.

¶ Easton, Pa. Sztraikuoja czia darbininkai dirbanti prie triobų statymo.

¶ Watsburg, Con. Czianykszcziai maszinistai nusprendė užbaigti sztraiką ir grįžti prie darbo.

¶ Pittsburg, Pa. Organizuoti darbininkai American Steel Hoop Co., American Sheets Steel Co. ir American Tin Plate Co. dirbtuvių nusprendė pakelti sztraiką.

¶ Eagle Pass, Tex. Maszinistai ir peczkuriai ant International geležinkelio pakėlė sztraiką. Jie reikalauja geresnio už savo darbą užmokesnio.

¶ Windber Somerset, Pa Darbai eina prastai, dirba po 2, daugiausiai po tris dienas per sanvaitę. Isz kitur atkakęs darbininkas czia ne gali gauti darbo.

¶ Youngston, Oh. Prasidėjo darbai czianykszcziose Republic Iron & Steel Co. dirbtuvėse.

¶ Newport, Va. Sztraikuoja czia maszinistai laivų dirbtuvių.

ISZ Lietuviszku dirvu.

Reikaluose lietuviszko vyskupo.

Neseniai "Lietuvoj" buvo paminėtas užmanymas, jog lietuviai privalo reikalauti suprantanczio jų kalbą bažnyczių perdėtinio, taigi vyskupo, kadangi dabartiniai airisziai arba vokiecziai, nežinodami prietikių lietuviszkose parapijose, ne gali jose geresnės tvarkos įvesti; su jais parapijonai ne gali susikalbėti, o gal dėlto, užgimusiuose nesutikimuose su prabaszcziais, ne gali teisybės atrasti. Tas viskas teisybė ir toks lietuviszkų bažnyczių virszininkas, su kuriuom žmonės galėtų susikalbėti, kuriam savo prigimtoj kalboj galėtų perstatyti savo reikalus ir skriaudas, kokias tankiai kenczia nuo aplenkianczių teisybę kunigų, isz tikro ne atbutinai reikalingas. Prie dabartinės netvarkos tikėjimas puola terp lietuvių: vieni pastoja bedieviais arba tikėjimo prieszininkais, kiti glaudžiasi prie neprigulmingų. Isz tokio dalinimosi kyla didžiausi nesutikimai, o ne retai ir musztynės terp vaikų vienos motinos Lietuvos, terp brolių. Pats kunigai savo pareigas pildo be noro, kaip baudžiavą, rupinasi vien apie pinigus, kokius su bažnyczios pagelba gali nuo lietuvių iszlupti, o ne apie tikėjimą. Koks darbas, toki ir vaisiai: kunigai pralobsta, o tikėjimas puola. Mat ne galima karvės už uodegos į dvi prieszingi pusi patraukti. Ir kunigai ne gali rinkti mamoną ir buti tikrais Christaus mokslo platintojais ir dabotojais, kadangi terp tų dviejų užsiėmimų nėra jungianczio ryszio, jie viens kitam prieszingi. Negražus paveikslai, kokius savo pasielgimu rodo žmonems kunigai ir geriausią katalikų, žinoma tokį, kuris nepasiganėdina pildymu bažnytinių formų, bet jieszko dvasios tikrojimo, papiktina ir į niekus paverczia. Argi nėra czia Amerikoj tokių katalikiszkų kunigų, kurie net važiuodami ant atlaidų arba su misijoms ne užmirszta su savim paimti kitokios tautiszkos kilmės jauną gaspadinę paramintoją? Argi tas ne gali papiktinti geriausių žmonių? Juk ne perseniai net laikraszcziuose tilpo kunigo laiszkai, kuriuose aiszkiai buvo matyt, jog dvasiszkas vadovas stengesi vesti jauną merginą ant ne labai gražaus kelio. Argi reikia dar aiszkinti, kokią įtekmę toki vadovų darbai ir doros mokintojų turi turėti ant prastų žmonelių? Piktai besielgiantis mokintojas ne gali juk doros iszmokinti jos nesuprantanczių, jie ne tiek seka pamokinimus, kiek paveikslą savo mokintojų. Christus gi pasakė: kas papiktįs vieną isz mažutėlių, geriaus butų, kad jam pririsztų girnas po kaklu ir paskandytų jurių gelmėse! Kiek-gi vienok papiktinimo mato žmonelės nuo daugelio savo dvasiszkų vadovų! Apieiszvalymą nuo putų kunigų luomos juk tai pridarystė rupintiesi augszcziausiai bažnyczios valdžiai!

Jeigu mes turėtume savo tautos vyskupą, kuris žinotų, kas darosi lietuviszkose klebonijose ir bažnycziose, tai jis gal suvaldytų kiek ir kunigus, nubaustų piktai daranczius ir sėjanczius demoralizaciją terp prastų žmonelių, kitaip pamatai katalikiszkos bažnyczios gali sugriuti.

Klausiame mes todėl, ar mes ne galime dabojimui bažnyczios turėti savo tautos arba nors vieną su lenkais (isz lenko vyskupo vargiai bo lietuviai turėtų kokią nors naudą: tokiam su bažnyczios pagelba galėtų užeiti noras paversti lietuvius į lenkus. Teip juk lenkai vyskupai darė per amžių eiles Lietuvoj. Red.). Tuli atsako, kad ne bus kam užlaikyti lietuvį vyskupą, o kiti, ypacz daugelis kunigų, tvirtina, kad lietuviai Amerikoj negal turėti savo vyskupo. Man vienok rodosi, kad kunigai labiausiai ne nori lietuvio vyskupo tik prie to ne noro ne nori prisipatinti. Lietuviszkas vyskupas butų tai skaudus botagas ant nedorai besielgianczių kunigų, kas isz jų nusidėtų, tokį galėtų nubausti, už ne gerus darbus reiktų atsakyti, ne galima but piktai daryti, kadangi lietuvys vyskupas visgi greicziau dažinotų apie tokius lietuviszkų kunigų darbus, peiktini darbai ne galėtų bent teip užsislėpti kaip dabar prie airiszkų arba vokiszkų vyskupų. Juk antai ir Seinuose, atėjęs czia lietuvys vyskupas Baranauckas tuliems per daug į godulystę įpuolusiems kunigams nuszluostė nosis.

Kunigai tvirtina, bijodami lietuvio vyskupo, jog mes ne turtingi, ne galėtume užlaikyti savo vyskupo. Mums rodosi, kad užlaikymas vyskupo ne kasztuotų mums nė tiek, kiek dabar, o gal užczėdytųme dar gal ir sziek tiek ir ant kunigų įplaukimų, kadangi be abejonės tuli lietuvi-zki kunigai, bijodami vyskupo botago, ne drystų teip nežmoniszkai lupti už sakramentus ir kitokius patarnavimus, kaip lupa dabar. Szįdien mes mokame algas dauguliui airių ir vokieczių vyskupų, o tąsyk mokėtume tik viensm. Turėtume dar tą naudą, kad musų kunigai ne luptų isz burnos varguolių paskutinių centų, kuom tik nuvėja žmonis nuo bažnyczių, veja juos prie neprigulmingų ir bedievių. Gal tąsyk bažnycziose, vietoj asabiszkų pliovonių ir keiksmų, iszgirstume tikrus pamokslus, dabar juk Dievo žodžių retai galima kur iszgirsti.

Katalikas.

Isz Belmont, Mass.

3d. liepos vienas negras nuszovė czia policistą. Be abejonės eis už tai ant kartuvių.

Tą paczią dieną siautė czia baisi audra, kuri labai daug blėdies pridirbo soduose ir ant laukų.

Lietuvių yra czia pusėtinas burelis, bet skaitanczių laikraszczius beveik visai nėra. Daugelis ne skaito todėl, kad skaityti ne moka. Dabar vienok parsitraukė mc "Lietuvą" ir mokanti skaityti, perskaito visiems ne mokantiems, paaiszkina, jeigu ko nesupranta. Priderėtų visur teipjau daryti, o tokiu budu ir ne mokanczių skaityti protas prasiblaszkytų ir jie įgautų daugiau supratimo. P. Szl.

Varduvių dienoj.

Laikraszcziuose buvo pakeltas užmanymas, idant lietuviai savo gimimo arba varduvių dienoj, vietoj gabenti savo pinigus saliuninkams, kad paaukautų po kiek ant tautiszkų reikalų. Kitose vietose jau lietuviai pažymėjo szeimyniszkus apvaikszczojimus aukoms ant tautiszkų reikalų, Chicagoj iki sziol dar nieko panaszaus ne buvo, czia mat visoki geresni užmanymai ne greitai įsikunyja, czia mažiau negu kitur lietuviai skaito laikraszczius, todėl jie ne mato laikraszczių raginimų prie gerų darbų. 29d. berželio, taigi Sz. Petro dienoj tapau pakviestas pas draugą Kryževyczę ant jo varduvių. Pribuvęs ant pakvietimo, radau pulkelį lietuvių ir lietuvaiczių gražiai besilinksminanczių. Asz užmaniau, ant pažymėjimo varduvių, padaryti kolektą ant naudos musų brolių už tautiszkus darbus maskoliszkų valdžų isztremtų isz tėvynės. Kryževycze tam noriai pritarė. Asz, kaipo pats datyręs kankinimo, trumpoj prakalboj paaiszkinau svecziams: kas yra tie kankintiniai, kas ir už ką juos kankina ir kaip didelė yra musų priderystė juos suzelpti. Kaip tik pats varduvininkas pasirodė su savo auka, teip visi, kiek tik buvo susirinkusių, be jokio priesztarczimo aukavo, kiek kas galėjo. Ir musų merginos ne pasiliko užpakalyj kitų ir jos su noru metė savo naszlės skatiką. Tas mažas burelis susirinkusių ant varduvių pas p. Kryževyczę sumetė 5 dol 10 c., kurios tai pinigus atidavėme į "Lietuvos" redakciją (tos aukos ir aukautojų vardai patilpo pereitame "Lietuvos" numeryj. Rd.)

Aukautojai isztikro verti pagyrimo, jie terp Chicagos lietuvių pirmutiniai suprato savo pareigas ir turi but statyti kitiems už pavikslą, kurį sekti priderėtų visiems Chicagos lietuviams. Chicago yra juk viena isz didžiausių lietuviszkų kolionijų, o vienok iszczia teip mažai matyt aukų ant tautiszkų lietuviszkų reikalų. Jeigu visi, apvaikszczodami savo varduves, atsimintų apie musų brolius be kaltės isztremtus ir vargą kenczenczius Maskolijos gilumose ir ant jų naudos sudėtų po porą centų, pats ne pavargtų, o aniems varguoliams palengvintų sunkų jų gyvenimą terp ne užkencziancziųjų maskolių. Jei visi Chicagiecziai lietuviai teip darytų, garbė jų pakiltų ant visos Amerikos; i-zpildytų ir svarbiausią Dievo prisakymą, kuris liepia mylėti artymą kaipo pats savę. Vardus aukautojų skaitytų laikraszcziuose ne tik Amerikos bet viso svieto lietuviai.

J. Gerijotas.

Lietuvys popiežiaus delegatas.

Lenkiszkas laikrasztis Poznaniuj, "Kurjer Poznanski", gareina, jog jis gavęs žinią isz isztikimo szaltinio, kad vietoj pakelto į kardinalus papiežiaus delegato Martinelio, Washingtone, liekasi paskirtas sulenkėjęs lietuvys vyskupas Zalewskis, buvęs katalikiszku vyskupu Indijose, ant salos Ceilon. Vyskupas Zalewski yra tikras brolis savininko Veliuonos dvaro. Žinoma, lietuviszkai jis supranta, bet ar pas jį, užgimus nesitikimams lietuviszkose parapijose, lietuviai atrastų daugiau teisybės negu pas italijonus, koki czia iki sziol tankiausiai buvo popiežiaus delegatais? Ne reikia užmirszti, kad Zalewski yra sulenkėjęs lietuvys, o renegatai, taigi paniekinę savo tautystę, gal ant apgavimo savo saužinios, paprastai labiausiai neužkenczia tos tautystės, kurią paniekino. Žinoma, naują popiežiaus delegatą tuojaus apsėstų lenkai, jis atsirastų po lenkų įtekme. Koki gi yra lietuvių draugai lenkai, ypacz gi lenkiszki ir sulenkėję lietuviai kunigai, tą juk mes visi žinome. Lenkai juk lietuvių tautiszko skirtumo labiaus bijosi ir neužkenczia negu airiai, kuriems lietuvystė ne rupi, arba vokiecziai.

Isz Shenandoah, Pa.

Mes Shenandorio lietuviai sutarėme uždėti socialistiszką lietuviszką knyginėlį. Pradėjome agituoti ir prikalbinėti savo draugus. Isz syk prisiraszė apie 20 sanarių, kurie įmokėjo po 1 dol. ant įtaisymo ir pasižadėjo mokėti po 25c. ant mėnesio. Vienas musų kuopelės sanarys davė ruimą knygynui. Nusipirkome už sudėtus pinigus daiktus, suneszėmė į knygynėlį knigas, kokias tik turėjome, pradėjome atsilankyti. Pradžia buvo sunki, nes musų maža kuopelė žiemos laikė vos įstengdavo sudėti ant apkurimo rulmo ir ant žiburio. Musų knygyno uždėtojų kuopelė iszsyk pradėjo augti, bet tą matydami pavyduoliai ir neužkenczianti knigos, pradėjo žmonis baidyti nuo knygino jo užlaikytojus, pravardžiuoti visokiais vardais. Tuom vienok ne iszgriovė knygyno, jis laikosi ir skaitlius jo palaikytojų, rods palengva, bet didinasi. Nuo "Lietuvos" iszlėstojo gavom visus jos iszledimus, už ką isztariame szirdingiausią aczių. Turime ir ant pardavimo sekanczias knigas: Apszvietą, Lietuviszkus rasztus ir rasztininkus, Lietuvos Mesijų ir Bestiality of Russian Czardom.

Knygyno sanarys.

Perkeistas užmanymas.

Garbus tautiecziai!

Daug buvo szuektų apie iszeisiantį laikrasztį "Freedom" ir lietuviai aukų nesigailėjo sudėti tam reikalui, nes, rodos, visi suprantame svarbumą susiriszimo prispaustų ir engiamų despotų tautų—caro ir kaiserio. Per susiriszimą galima butų greicziaus atsiekti valnybę, arba nors palengvinimą kaip lietuviams, teip ir kitoms tautoms.

Tacziaus, susivažiavimas Pittsburge iszrinko komitetą, susidedantį isz ypatų nevienokių politiszkų pažvalgų. Lietuviai su rusinais susitaikome, bet ne su lenkais. Negana tų. Kun. Czepanonis, siųstas nėva nuo Susivienyjimo L. A. už delegatą ir ten aprinktas už sekretorių susivažiavimo, netik kad jokių žinių apie susivažiavimą nepatalpino lietuviszkuose, nė kitokiuose laikraszcziuose, bet nė protokolo nepagarsino niekur, kas buvo jo pareiga kaipo sekretoriaus. Lenkų vėl komitetas, aprinktas iszledimui "Freedom'o", veikiai iszsiskirstė: kn. Gorzynski atsisakė, jo pėdoms nuėjo p. Jablonski. Isz pradžių lenkai sakėsi gatavi esą ant to iszleidimo, laukią tik lietuvių ir rusinų. Mes ir rusinai, pinigų isz syk neturėdami, rinkome ir dėjome aukas. Kad galiaus ir mes buvome gatavi stoti į darbą— asz praneszian "Zgodai", vieszai praszydamas komitetą, kad pradėtų darbą; tai "Zgoda" jau daugiaus kaip pora nedėlių perėjo, neapgarsino mano raszto, nė privatiszkai man jokios žinutės nesuteikė. Todėl asz skaitau savo pasiuntinystė tame dalyke tuomsyk už pabaigtą.

Bet gi mes, lietuviai, neturime isz to nuliusti. Matomai, kunigams musų apsiėmimas nepatinka, kaip nepatinka jų szalininkams. Tacziaus asz velyczian, kad aukos musų plauktų ir didintųsi ant darbų angliszkoje kalboje; jei ne "Freedom", tai gal su didesne nauda galime iszleisti knygelę apie skriaudas musų tautos, kurią tai knygelę galima paskleisti po visą svietą. Joje, žinoms, galima yra iszpasakoti apie musų vargus isz visų pusių, ir tas gali daug gero lietuvių tautai atnesti.

Jeigu niekas kits nenorės apsiimti tokį darbą atlikti, asz pats —nors apkrautas ėsmi darbais— bandysiu, ir tikiu, kad iki Naujų Metų tąjį darbą atliksiu. O jeigu kas kitas geriaus galėtų tai padaryti, arba didesnį turi tame dalyke užsidegimą, asz mieliai jam paliksiu progą paraszyti tinkamą veikalą.

Tikiu, kad aukaujantiejie ant "Freedom" pristos ant tokio virtimo dalykų, ir nesiliaus toliaus aukavę—nes už tuos pinigus bus galima daug ką gero nuvergtai musų lietuvių tautai atlikti.

Dr. J. Szliupas.

Atitaisymas S. L. Laisvamanių rokundose.

Paprastai sakant, isz didelio debesio mažas lytus. Ne kitaip ir su "S. L. L." Seimo nutarimais.

Ketino nubarti buvusį centraliszką komitetą už nė tvarką vedime rokundų ir už ne prisiuntimą knigos ant seimo. Bet pabarimas pasibaigė ant rasztininko.

Turiu pasakyti, kad už visas klaidas ne yra kaltė vieno rasztininko, butų galima rastir daugiaus kam užmetinėti. Ne noriu czia iszrodinėt kitų padarytas klaidas, turiu pirma pataisyti savo klaidas ir pasakyt, kaip tas viskas atsitiko.

Nors ne buvau rinktas ant rasztininko bet tik pagelbininku A. Szilingio. Iszvažiavus A. Szilingiui, tapau pilnu rasztininku. Aplaikęs nuo A. S. suraszą, jau turėjau vieną nesupratimą, nes ne buvo paduota jokios žinios, kiek kasztuoja atspaudimas mierių, ko ir po sziai dienai ne žinau.

Antra: S. L. L. Centrali-zkas Komitetas laikėmė pirmą susirinkimą Newarke, N. J. ir buvome sutarę teip: kad visos rokundos, kaip pinigų, teip ir knigelių, pereitų per rasztininko rankas. Toliaus buvome nutarę praszyt p. A. Olszevskio, kad ant priduotų adresų iszsiųtinėtų kuopoms knigeles. Tą sutarį pradėjau pildyti, užrasziau kuopų adresus ir paskyriau, kiek kuriai kuopai siųst knigelių; 30 dol. siųst už knigų spaudą. Tą viską pasiunčziau p. L. Ereminui ant pasiraszymo. Suraszą p. L. Ereminas atmainė: ką buvo raszyta po 25 exzemplorius abiejų knigelių, jis paraszė po 50 exzempliorų. Dar prisiuntė rokundą, kad Dr. J. Szliupas pardavė knigelių už $27.95. o ne buvo žinios, kiek kurių buvo parduota. Nuo to laiko jau knigelių rokundų ne laikiau. Iszraszęs visus kuopų adresus, pasiunczian p. Ereminui. Todėl knigelių rokundų nuo manęs ne galima gauti. Ką man prisiuntė p. Erem., tą asz iszrasziau.

Kaslink atsiuntimo knigos ant seimo, viską suvėlinome. Ne galėdamas sulaukti užbaigos rokundų, nuvažiavau 30 d. gegužio į New Yorką pas L. Ereminą. Suradęs jį gana vėlai, mažai ką atlikom, o dar turėjau važiuoti pas kasierių V. Gustaitį; susivėlinau visai. Parvažiavau namon net 12 val. nakties, ne paspėjau knigų reikalus apbirbti ir jau knigos siųst buvo per vėlu. Žinojau gerai, kad ne atbutinai reikalinga knyga ant seimo. Ne galėdams ką geriau padaryti, skubinau paraszyti nors skaitlines, besiskubindamas, ne aiszkiai parasziau. Pagal mano noumonę, tokią ne aiszkią rokundą ne priderėjo siųsti į laikrasztį, kadangi laikrasztis ne gali jos pataisyti ne turėdamas ant to medegos. Užtikrinu, kad knigoje pinigiszkos rokundos geros. Jeigu kasierius ne prisiuntė, teip kaip knigose yra užrasyta, galima papildyt. Geriaus kreipkitės į buvusį centraliszką komitetą, o ne į laikraszczius. Už ne prisiuntimą knigos kaltas visas komitetas. Ne mano reikalas važinėt jieszkot rokundų užbaigos. Tą reikėjo iszreikalauti priesz seimą. Rokundos "Lietuvoj" pagarsintos buvo ne aiszkios, buvo jose klaida. Vietoj parduota knigelių už $4.10 turi but už $3.10. Tą viską pataisau, paduodu įeigą ir iszeigą ir kasos stovį.

Įeiga:

Sanariai įmokėjo.....$74 34,
Dr. J. Szliupas pardavė knigelių už.....$27.95,
Sziaip parduota knigelių už $3.10,
A. Olszevskis palaikė knigelių už.....$17.00;
Sykiu visos įeigos ....$122.39.

Iszeiga:

A. Olszevskiui už spaudą..$87.00,
Į skolas prirokuota knygelių už $17.00,
Viso įmokėta A. Olszevskiui.....$104 00,
Sziaip visokios iszeigos....$7.00,
Sykiu visos iszeigos.....$111.46,
Pas kasierių lieka.....$10.93,
Visų kasztų už spaudą...$138.10,
Užmokėta už spaudą A.O $104.00;
Skolos lieka už spaudą...$34 00.

Jeigu naujas komitetas ras ant kokio cento klaidą, meldžiu kreiptiesi prie buvusio rasztininko, o bus pataisyta.

Buvęs "S.L.L. rasztininkas
M. Ambrozevicze.

Organizacijų virszininkams savo nesutikimus priderėtų terp savęs per laiszkus užbaigti, o ne per laikraszczius. Ir szitas rasztas tiko labiaus persiuntimui dabartiniems virszininkams negu laikraszcziui, kadangi privesti motyvai visuomenei neužtenkanti.

Rd.

Nauji iszradimai.

. Paryžiuj atsibuva bandavonės su nauju orlaiviu padirbtu Santos Dumontso. Bandavonės buvo su visu pasekmingos. Orlaivys sukinėjosi liuosai į visus krasztus, lėkė gersi teip pavėjui, kaip ir priesz vėją su greitumu 40 kiliometrų per valandą, taigi teip greitai, kaip negreitiejie geležinkelių trukiai. Nutupė szeszis kartus ant žemės ir pre to orlaivys visai į žemę ne susid

Intekmė elektrikos ant augimo augmenų.

Pabaigoj 19 szmtmeczio neiszpasakytai iszsiplatino praktiszkas pritaikymas elektrikos. Elektrika vartoja ant varymo masziną, ulyczinių karų, ant žibinimo ir tt. Juo toliaus, juo daugiaus ji randa pritaikymų. Elektrika mat ne tik gązdina žmonės kaipo per kunas, bet ji ir daug gero atgabena, žmogui tarnauja. Dabar antai, ypacz Prancuzijoj, Anglijoj ir Vokietijoj stengiasi pritaikyti elektriką žemdarbystėj, prie padidinimo žemės vaisių; bandavonės su pritaikymu elektrikos prie žėmdarbystės daro ir Lietuvoj pagarsėjęs jau sviete tulais savo iszradimais musų vientautis Jodko-Narkievicz, dvarponis Minsko gubernijoj. Paskutines bandavones atliko O'Sullivan pereitą vasarą ant persitikrinimo, kokią turi įtekmę elektrika ant augimo visokių augmenų.

Sullivan, ant dirvos užsodytos bulvėms, įkasė 7 pėdų augsztus stulpus ir ant jų pritaisė prietaisas rinkimui elektrikos isz oro ir surinktą iszvadžiojo dratais. Ant iszvadžiojimo elektrikos jis įkasė ant vienos pėdos giliai paraleliszkai bėganczius dratus, kurie iszvadžiojo surinktą esanczios ant stiebo prietaisos elektriką. Jau po dviejų sanvaiczių jis už tėmyjo skirtumą terp bulvių augancziu terp elektriszkų dratų ir lysvių, kur dratų ne buvo, taigi kur auganczių bulvių elektrika ne pasiekė. Virkszczios augancziu po elektrikos įtekme buvo daug tarpesnės. Dalį dirvos, kur buvo elektriszki dratai, galima buvo net isz tolo pažinti, kadangi toj dalyj ir virkszczių žalumas buvo gražesnis. Ant tos dalies užderėjimas bulvių buvo kur kas geresnis negu ant kitų kaimyniszkų, pasodytų į tokią jau ir teipjau iszdirbtą žemę. Anglijos žemdarbystės departamentas paskui paėmė pats darymą tolesnių bandavonių ir jos teiposgi iszdavė gerus vaisius.

Finlandijoj panaszias bandavones darė mokslinczius Lemstroem ant visokių javų. Naszumas javų po elektrikos įtekme buvo ant 35%, taigi daugiau negu ant treczdalio didesnis negu ant dirvų tokios jau vertės bet ne turinczių elektriszkų dratų. Bandavonės darytos Prancuzijoj ir Vokietijoj atgabeno tokius jau vaisius. Po įtekme elektrikos kviečziai atgabeno ant 21—58% daugiau grudų negu ant dirvų be elektrikos, miežiai davė ant 44—84% daugiau, avižos ant 18—53% daugiau ir tt. Beveik tas pats iszpuolė isz bandavonių atliktų lietuvio Jodko-Norkeviczio Lietuvoj. Reikia czia dar pridurti, ką gal ir pats skaitytojai patėmyjo, jog metuose, kuriuose daugiaus buva audrų ir perkunyjų, javų derėjimas buva daug geresnis, negu metuose kada perkunijų buva mažai. Tą jau seniai patėmyjo Prancuzijoj, kur nuo ne seniai žemdarbystės ministerija pradėjo rinkti specijaliszkas žinias apie perkunijas, jų padarytą blėdį ir naudą. Gal but, kad tas geresnis užderėjimas metuose tankesnių audrų paeina ne vien nuo elektrikos bet ir nuo drėgnumo, kadangi metai, kada pasitaiko daugiau audrų, paprastai buva drėgnesni, bet be abejonės, bandymai auginimo javų su elektrikos pagelba parodo, kad ir jį turi sziokią tokią įtekmę, ji padidina užderėjimą javų, pakelia jų naszumą.

Prancuzijoj žemdarbystės ministerija daro tolesnes bandavones, ji rengia specijaliszkas prietaisas ant rinkimo debesų elektrikos ir apvertimo jos ant žemdarbystės ir kitokių reikalų. Tokiu budu mat elektrika, vietoj gązdint žmonės kaipo perkunas, turėtų tarnauti žmogui, didinti jo darbo vaisius.

Rods tirinėjimai ir bandavonės dar ne užbaigti, bet ir isz to, kas iki sziol isztirta, matyt, kad su elektrikos pagelba galima pakelti mažiausiai ant treczdalio žemės naszumą. Sunaudojant elektriką žemdarbystėj, ji pakels žemės naszumą ir ji galės ant savo pavirsziaus daugiau žmonių išmaityti.

Isz visur.

‖ Mieste Stanislavove, Galicijoj, paszaukė akuszerę prie gimdanczios, augsztesnių luomų merginos. Kada kudikis likosi pagimdytas, du vyriszkiai, su revolverių pagelba privertė akuszerę mesti gyvą kudikį į besikurinsntį peczių.

‖ Szvediszki laikraszcziai paduoda, jog ant Finlandijos rubežiaus suėmė pundą knigų: buvo jame visoki revoliucijoneriszki rasztai szvediszkoj, finiszkoj ir maskoliszkoj kalbose. Siuntėjas, koksai Lepanen, likosi suareszituotas. Jis prisipažino, jog knigas siuntė ant paliepimo caro pastatyto Finlandijos jenerał-gubernatoriaus, jenerolo Bobrikovo. Mat szita maskolystės szaszlava tokiais keliais jieszko priekabių ant praszalinimo finlandiečzių isz Finlandijos parubežinių muitinyczių ir jų vietoj partraukimo maskolių. Teip darė maskoliszki caro tarnai ir Lenkijoj po paskutiniam lenkų maisztui.

‖ Vokiszki laikraszcziai paduoda, kaip, padauginus skaitlių maskoliszkų rubežiaus sargų, pats sargai pradėjo užsiminėti perneszimu tavorų isz Prusų. Prusų pusėj, ant pats rubežiaus, vokiszki kontrabantninkai pristatė daug triobelių, į kurias sugabena paszirtus ant pargabenimo į maskoliszką pusę tavorus. Naktimis ne zuaimiai prie tų triobelių prisiartina maskoliszki rubežiaus sargai, paima tavorus ir pats pernesza į Maskoliją, czia juos paskirtoj vietoj randa maskoliszki neszikai ir nesza toliaus.

‖ Vienaitinis krasztas ant svieto, paczių lenkų rėdomas, yra Galicija. Czia yra isz viso 7317028 gyventojų, kuriame tai skaitliuje: katalikų 3352308, unijotų (tai-gi rusinų) 3103410 ir 810845 žydai. Lenkiszkai kalbauczių yra 3989538, rusiniszkai 3084212, vokiszkai 201846. Mokanczių raszyti ir skaityti yra 2210453, tiktai skaityti 446154, nemokanczių nė skaityti, nė raszyti 4660416 arba 63%. Ne labai mat lenkai myli žmonių apszvietimą ir apie jo praplatinimą mažai rupinasi. Galicijoj nieks jų ne stabdo, kadangi visa administracija paczių lenkų rankose.

‖ Rytinėj Maskolijoj, gubernijose Samaros, Saratavo ir Kazaniaus nuo stokos lytaus ir karszczių suvisu prapuolė javai, ne bus ką rinkti nuo laukų, žmonės laukia bado. Karszcziai czia per ilgą laiką isztikro buvo ne iszpasakyti, vidurdieniais budavo po 130% — 150% pagal amerikoniszką Fahreiheito termometrą. Nuo tų karszczių ir stokos lytaus ant laukų viskas iszdegė.

‖ Jaunuomenė ir liberaliszka partija Meksike suszaukė kongresą ant apkalbėjimo, kokio susiaurinimo tiesų katalikiszkos dvasiszkijos reikalauti nuo rando. Liberaliszki laikraszcziai reikalauja, idant dvasiszkijos turtai butų konfiskuoti ir pinigus isz jų pardavimo apversti ant iszmokėjimo vieszų tautos skolų.

‖ Mieste Lvove, Galicijoj, akstanti, ne turinti darbo darbininkai pakėlė maisztus. Ant vaikymo alkanų, lenkiszki administratoriai paszaukė kariauną, kuri, be vaikydama, sunkiai sužeidė 100 darbininkų. Tokius mat vaisius iszduoda pagarsėjęs lenkiszkas ukiavimo budas! O lenkai nori dar ir lietuviams tą savo valdymo budą primesti.

‖ Chinuose suėmė kelis amerikoniszkus plėszikus. Mieste Tien Tsin suėmė tris amerikoniszkus plėszikus, kuriuos vietinis amerikoniszkas konsulius nusprendė ant keturių metų į kalėjimą. Argi tik tokių darbų mokina civilizuotos tautos chiniecziu-? Argi įstabu, jeigu tos baltveidžių civilizacijos teip ne kenczia ne baltveidžiai.

‖ Europoj užstojo toki didili karszcziai, koki pirma buvo Amerikoj. Pradedant nuo Iszpanijos, baigiaut Skandinavija, daug žmonių pasimirė nuo nepakencziamų karszczių. Kopenhagene, Danijoj, vieną tik dieną nuo karszczio pasimirė 20 žmonių. Iszpanijoj, didesnėj dalyj provincijos Salamanca ledai iszmuszė laukus.

‖ Chinuose tuluose jų krasztuose buvo smarkus žemės drebėjimai ir tvanai. Provincijoj Lung Kings nuslinko visas kalno szonas ant gulinczių apaczioj kaimų ir miestų. Prie to pražuvo 300 žmonių. Provincijoj Kiang Li užgimė tvanai, kuriuose prigėrė 4000 žmonių.

‖ Turkijos sostapilėj, Konstantynopoliuj, apsireiszkė indiszkas maras.

‖ Plantatoriai Yucatane, Meksike, prigavingu budu vilioja darbininkus ant darbų plantacijose. Jie pažada darbininkams po du doliarius ant dienos, bet atgabenę sukontraktuotus ant vietos, moka tik po 87c. ant dienos. Dalis darbininkų pabėgo, bet juos sugaudė ir plakė pagautus su botagais.

‖ Sziaurinėj dalyj salos Javos pietinėj Azijoj, (sala ta prigulį Holandijai), iszsiveržė degantis skystimas isz vulkano Kloe. Prie to pražuvo 700czia buvių ir kelios deszimtys europiečzių. Lava iszmaikino labai didelius laukų plotus.

‖ Į pietinės Prancuzijos portą Marsiliją atkako garlaivys "Laos", ant kurio laike kelionės azistiszku maru apsirgo keli arabiszki peczkuriai. Laivą tą sulaikė kvarantėnoj ir pasažierų ne leidžia ant kranto. Isz pasažierių laike kelionės nieks ne apsirgo.

‖ Per pietinį krasztą salos Hayti, Vidurinėj Amerikoj, perėjo baisi vėtra, kuri daug blėdies ir nelaimių pridirbo. Mieste Joemel 5 ypatos likosi užmusztos, mieste Les Coges 9. Visas krasztas terp Catui ir La Vega likosi vandens užlietas, vandens užlietas ir miestas San Domingo.

‖ Vengrijos sostapilėj, Peszte, tapo suaresztuotas lenkiszkas grafas Potocki, kuris, praleidęs kelis milijonus rublių savo turtų ir pridirbęs szelmystų Lenkijoj, iszdumė į užrubežius. Peszte teiposgi peržengė tiesas ir užtai pateko į kalėjimą.

‖ Vokietijoj labai karsztas oras. Berlyne pasimirė ir keli daktarai nuo karszczio. Aplinkinėse Pottsdamo siautė audra su debesų praplyszimais. Aplinkinėse Herrenbergo, Wuertemberge, ledai iszmuszė didesnę dalį laukų.

‖ Turtiszki kareiviai miestuose Kalfrekh ir Vedena, Macedonijoj, ne gaudami nuo seniai prigulinczių algų, įsiveržė į vieszpatystės kasą ir pats, be kasieriaus noro, paėmė tiek pinigų, kiek jiems prigulėjo.

‖ Ryme atsibuvo duelius ant kardų terp italiszko kunigaikszczio Aostos ir maskoliszko kunigaikszczio Leuchtenbergo. Maskolius likosi pavojingai sužeistas į pilvą.

‖ Londone, Anglijoj, siautė didelis gaisras, kuris isznaikino vakarinių Indijų laivų varstotus ir krautuves. Blėdį ugnies padarytą skaito ant 250000 svarų sterlingų.

‖ Leipcige, Vokietijoj, nuo pradžios liepos mėnesio prasidėjo terptautiszkas knigų iszleistojų kongresas. Szį metą ant kongreso likosi užkviesti ir iszleistojai muzikaliszkų iszleidimų.

‖ Mieste Sydney, Australijoj, siautė didelis gaisras, kuris isznaikino departamentaliszkas krautuves Horderus. Blėdį ugnies padarytą skaito ant $2500000.

‖ Smarki audra siautė aplinkinėse Valladolid, Iszpanijoj; ledai ant labai didelių plotų su visu isznaikinę laukus.

‖ Poznaniuj prasidėjo prova 23 lenkiszkų universitetų studentų, apskųstų už prigulėjimą prie paslaptų politiszkų draugysczių.

‖ Mieste Sevillej, Iszpanijoj susimuszė darbininkai su žandarais. Musztynėse daug žmonių isz abiejų pusių likosi sužeistų.

‖ 12 d. liepos mieste Santiago pasimirė prezidentas Chili (pietinėj Amerikoj) republikos, Frederic Errazuriz.

‖ Pereituose metuose i-z Maskolijos į užrubežius isgabeno javų 418800000 pudų už 307700000 rubl.

‖ Ant upės Reino apvirto valtis su 16 vokiszkų kareivių, isz kurių 7 prigėrė.

‖ Azijatiszkas maras apsireiszkė jau Bulgarijoj. Buvo jau czia keli apsirgimai.

‖ Visose Maskolijos medvilnės verpinycziose dirba 150000 darbininkų.

Vietines Zinios.

— Seniai Chicagoj ne buvo tokių karszczių kaip pereitą sanvaitę. Pereitos sanvaitės seredoj ant tėminyczios bokszto Auditorium po pietų 3 val. buvo 102° szilumos pagal Fahrenheito termometrą, žemai, ant ulyczių, karsztis pasiekė 107°. Visą dieną putė karsztas vėjas.

— Girdėt, jog kun. Kravczunui nusibodo jau iszleidinėjimas laikraszczio "Kataliko". Jis pardavė spaustuvę ir laikrasztį statejui Jonui Tananevycziui. "Katalikas" redaktorius vėl sugrįžo į Chicagą.

— Gyvenantis pn. 28 Dearborn ul. H. C. Hitt nuo didelių karszczių įgavo proto sumaiszymą. Namieje sudaužė visus daiktus, mebelius, rasztus sudraskė. Atėjusiems jį suimti policijantams nesidavė, szaudėsi per langus į policistus. Po ilgų szaudynių vienam policistui pasisekė įlipti per langą į Hitto gyvenimą. Beprotis patiko įsiveržėlį su peiliu, bet tuom tarpu ir kiti policistai sulindo į kambarį ir jiems ant galo pasisekė beprotį suvaldyti ir nugabenti ant policijos stacijos.

— Geležies liėjinyczios Chicagoj be abejonės turės but uždarytos, kadangi darbininkai ne sutinka dirbt už senąjį užmokesnį. Jie reikalauja užmokesnio po 3 dol. ant dienos, o jeigu to ne gaus, pasirengę sztraikuoti.

— Tarnaujantis ant Chicago & Alton geležinkelio Martinas Harrison, ant Rockwell ulyczios nuszoko nuo bėganczio dar trukio ir teip sunkiai apsikulė, kad bevežant į ligonbutį pasimirė.

— Pn. 1618 Dearborn ul. užjuodą merginą susipeszė du negrai, o vienas isz jų, Uliser Cooper, likosi su peiliu į krutinę įdurtas. Nugabeno jį į ligonbutį. Daktarai laiko sužeidimą už labai pavojingą ir ne turi didelės vilties sužeistą negrą iszgydyti.

Reikalingas prie "Lietuvos" vaikas mokantis gerai lietuviszkai raszyti ir skaityti, ne senesnis 15 metų, mokintis litaru statyti.

Draugysczių Reikalai

Susivienyjimo Liet. Am. virszininkai.

Prezidentu—M. Totorius,
1 Willow st., Plymouth, Pa.
Vice-prezidentu—V. Kaunas,
Box 211, Newburyport, Mass.
Sekretorium—T. Astramskas,
112 Monroe st., Philadelphia, Pa.
Kasierium—T. Paukszty,
122 N. Main st., Pittston, Pa.
Apiekunais kasos:
J. Kazakeviczia,
1150 Wyoming ave. Pittston, Pa.
K. Unika,
1112 Moyamensing ave. Philadelphia, Pa.
Užveizėtoju knygyno:
V. Daukszys,
766 S. 2nd st. Philadelphia, Pa.

Chicago, Dr-te Simano Daukanto ture savo 6-ta metini apvaikszczioj ima ir baliu nedelioj, 29 Rugsejo, Freitheit Turner saleje, 3417 So. Halsted st. Todel meldžia visu kitu draugyszciu nedaryti toje dienoje baliu ne teatru, idant vieni kitiems neužkenktumem.
Dr-te S. Daukanto.

Chicago. Dr-te Sz. Jono Krik. ture savo baliu nedelioj, 10 d. Lapkriczio, Freiheit Turner saleje 3417 S. Halsted st. Todel meldžia visu kitu draugyszciu nedaryti toje dienoje baliu ne teatru idant vieni kitiems nekenktumem.
Dr-te Sz. Jono Krik.

Kudirkos Giesmininku Dr-ste Chicago:— Visi draugai giesmininkai teiksis susirinkti ant bandymų Subatoj (20 Sejos) ant 7:30 vakare į Meldažio svetaine, ant kampo Hoyne ave ir 25 ul. Kas nori prisiraszyti į giesmininku D-te, gali ateit ir prisiraszyt.
Jadvyga Kanapeckaitė, Sekr.

Pajieszkojimai.

Pajieszkau savo seses Augustes Kruzytes, Suvalku gub., Vladislavavo pav., Kiduliu gm., kaimo Beržiniu. Ji pati ar kas kitas teiksis duoti žinę ant adreso:
Miss Marijona Kruzyte,
73 Grand str. Brooklyn, N.Y.
(19-6)

Pajieszkau savo szvogerio Ignaco Bendiko, Kauno gub., Paseiniu pav., Szviekznos parap., kaimo Joneliu. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinę ant adreso: A. Rauktis,
Box 112, Lincoln N. H.

Pajieszkau Jurgio Gusto, Kauno gub., Raseiniu pav., kaimo Butkaicziu. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinia ant adreso: Joseph Klembovski,
11512 Front st.,
(26—7) Kensington, Ill.

Pajieszkau Antano Kovo, kurs mane apvoge. Jis yra 5 pedu ir 8 c. augsztas, geltonplaukis, žiuri isz paniuru ir deszines akies turi blakstiena perkirsta; susiszneka lietuviszkai, latviszkai ir angliszkai. Kas apie jį duos man žinia busiu didelei dekingas.
Franas Skuodis,
424 W Conway st., Baltimore, Md,
(2—8)

Melas.

"Vienybes" No. 26 tulas Gavienaitis atrasze mane apgaviku: buk asz pardavinedamas drapanas, paveikslus ir szifkortes, apgaudinejau žmonis. Melscziau kad p. Gavienaitis teiktusi parodyti, ka toki apgavau, arba apgautiejie tegul patys atsiszaukia ir parodo mano apgavyste. Kad asz pardavinejau virsz minetus daiktus, tai tiesa, bet kad bucziau ka nors apgaves tas yra melas. "Vienybes" meldžiau atszaukti ta apsmeiža, vienok ne žinau kodel, to ne padare. Todel esiu priverstas atsiliepti per kita laikraszti reikalaudamas darodymo tos apgavystes.
Szilingis.

Pasilinksminimo Baliaus.

Subatoj ir nedelioj, 20 ir 21 Liėpos darome pasilinksminimo baliu, ant kurio grajis gera muzika fr bus szokiai dideleje saleje. Todel visus aplinkinius ir pažystamus kviecziame atsilankyti.
A. Žekas ir K. Kabelis,
1193 S. Oakley ave., Chicago. Ill.

Pigiai ant pardavimo namas su liotu. Tik puse bloko nuo lietuviszkos bažnyczios. Atsiszaukite po nr. 875 33 rd Place. Chicago. Ill.

Pigiai ant pardavimo pirmos kliasos duonkepinyczia su arkliais, vežimais, kostumerais ir visoms prietaisoms.
Franc. Petrulevicz,
2928 29th str. Chicago. Ill.

"Lietuvos" agentai.

NEW YORK, N. Y.
Jonas Naujokas, 115 Forsyth st.
NEWARK, N. J.
V. Ambrazeviczis, 180 Ferry st.
BROOKLYN, N. Y.
Stanislowas Rinkewiczius, 73 Grand st.
Juozas Matutis, 112 Grand st.
K. Balciunas, 262 Metropolitan ave.
SHENANDOAH, PA.
Andrius Maczis, 447 W. Line st.
MT. CARMEL, PA.
Petras Bieliauskas,
WATERBURY, CONN.
Jonas Tareila, 677 Riverside st.
PITTSBURG, PA.
J. Jasaitis, 2125 Tustin st.
WESTVILLE, ILL.
V. S. Kreivenas,
SCRANTON, PA.
Mikolas Ramanauckas,
1740 Nay Ang Ave.
BALTIMORE, MD.
L. Gawlis, 2018 N. Washington st.
PHILADELPHIA, PA.
J. Baronas, 1002 S. 2nd Street.
M. A. Ignotas, 1124 S. Front St.

"Lietuvos" keliaujanti agentai.
Wincas Kudarauckas,
Jurgis Kazakewiczia,
Juozas Petrikis,
K. Rutkauskas,
Juozapas Matutis,
K. Labanauskas,

Kur szie vyrai atsilankys, lietuviai gali pas juos užsiraszyti "Lietuvą" ir prenumeratą jiems užsimokėti; pinigai bus teisingai mums priduoti. Pas juos teipgi galima gauti visokes knigas už tą paczią prekę kaip ir redakcijose.
"Lietuvos" Iszleistuvė.

NAUJAUSIOS KNYGOS.

Tikyba ar mokslas? Tyrinejimai tikejimiszki, mokslisz ki ir draugijiszkai-politiszki. Antra laida su priedu. 211 puslapiu..... **50c.**

Kaip gyvena Augmenys? Yra tai moksliszkas apraszymas apie yvairius musu žemes augalus, ju sudejima, atmainas, gyvi ir pletojimasi nuo pat menkiausiu pavidalu iki didžiausiu ir tobuliausiu. Su 30 paveikslelu, 129 puslapiai..... **35c.**

Ar vyskupas Valanczius (Volonczauskas) nebuvo viliugiu lietuvystes? Paraszyta Kn. Dembskio. Iszleista kasztais Susivienyjimo Liet. Laisv. Am. 37 puslapiai..... **15c.**

Istorija Chicagos Lietuviu, ju parapiju ir kn. Krauczziuno prova su laikraszczziu "Lietuva" buvusi balandžio menesyje, 1899 m. 585 puslapiai didelio formato, aiszkaus druko. Fotografijos yra abieju pusiu advokatu, Kn. Krauczziuno, "Lietuvos" iszleistojo, redaktoriaus ir paveikslai Chicagos Sz. Jurgio lietuviszkos bažnyczios. Popieros apdarais..... **$2.00.**

Audimo kietais apdarais, auksiniais titulais..... **$2.50.**

Smertis. Daktaro pasakojimas. Parasze Szventmikis. Kas nori dasižinoti kokia yra smertis ir kaip ji iszrodo: vyriszka ar moteriszka, juoda ar balta, bai si ar graži, pikta ar gera, tegul nusiperska szia knygele, o apie visa jos pavidala dasižinos. Mat viens dievobaimingas kiebonas mirdamas mate ja ir labai aiszkiai aprasze jos pavidala. Knygute kasztuoja tik..... **10c.**

Istorija ape Gražia Katruka ir jos vargus. Yra tai labai graži pasakaite..... **10c.**

Pasikalbejimas apie Dangu ir žeme. Verte isz svetimu kalbu P. A. Szi knygele kiekvienam suprantamoj kalboj apraszo kokiu budu žeme eina apie saule, kodel mes nerandame žemes kraszto, kokiu budu darosi užtemimai saules ir menesio, ko dar daugelis lietuviu visa nesupranta. Perskaityk ja, o ta viska dasižinosi..... **25c.**

Szias visas knygas galima dabar gauti "Lietuvos" redakcijoj.

Atsiszaukimas!

Man važinėjant po Vakarus ir po Naują Angliją teko sueiti daugelį Lietuwių, protaujanczių, kurie nori įgyti didesnį įžwelgimą į klausimus philozophijos ir mokslų (duszią, Diewą, gamtos įstatymus, ewoliuciją, ir tt.). Kadangi tie klausimai aiszkiai yra iszguldyti L. Buchnerio weikale "Pajiega ir Medega" (Kraft und Stoff). Ir kadangi sziądien toks weikalas isz tiesų yra reikalingas wisiems laiswamaniams, idant turėtų atramą priesz kunigijos melus apie religiją, asz pasiszneką jes su kiliais tautiecziais rižausi apgarsinti prenumeratą ant wirsz minėtos knygos. Prenumerata lietuwiszkos knygos, kas dabar nori prigelbėti ana atspaudinti, kasztuos $1.50; po atspaudinimo kasztuos $2.00. Todėl tuos, kurie nori tą knygą turėti lietuwiszkoje kalboje, kwiecziu prisiųsti prenumeratą, ir kaip taps atspaudinta, užsimokėjusiejie gaus atlyginimą knygoms tiek egzempliorių, už kiek bus isz anksto užmokėję ir jų wardai ir prawardes taps ant galo knygos pagarsinti. Kasztai spaudos yra dideli, todėl praszau Tautiecziu umai su prenumerata iszleidime knygos man pagelmingais buti.
J. Szliupas, M. D.
421 Penn Ave., Scranton, Pa.

IŠ KUR ATSIRADO
musu naminiai gyvuliai ir auginami augmenys?

Pagal Lunkevyčių.

Iš Platono rodų aišku, kad grekonys dar prieš Christaus gimimą naudojosi iš parinkimo veislinių tėvų ant išdirbimo geresnių atmainų gyvulių ir užlaikymo nuo pagedimo išdirbtų gerų.

Valdant Rymą ciecoriui Augustui, du tukstančiai metų atgal, gyveno Ryme garsus raštininkas Vergilius. Jis buvo dainius, bet apart rašymo puikių poemų, mėgo ir žemdarbystę ir vienoje iš savo poemų eilėms aprašė žemdarbių užsiėmimus. Tojė knigoje, kurioje Vergilius aprašo žemdarbių darbus, yra aprašymai, kaip auginti visokius naminius gyvulius, augmenis ir kaip auginamas atmainas pagerinti. Vienoje vietoje šitas dainius savo rašte sako: "stambiausia sėkla, nors labiausiai prižiurėtum, su laiku susmulkės, jeigu nesirupinsi ant pasėjimo parinkti kuo stambiausias".

Vergilius duoda šitokią rodą avių augintojams: "temyk veislę, paėjimą ir tėvus, kur reikia, užlaikyk patinus bandoj, ženklink tuos, kuriuos nori palikti, rinkk geriausias, balčiausias avis ir žiurėk, kad turėtų juodus liežuvius." To prisilaiko ir dabar avių augintojai, norėdami turėti kuo geriausias ir gražiausias avis.

Tokias jau rodas, kokių prisilaiko šiądien sumaniausi vištų augintojai, randame raštuose Rymo raštininko Columelles, gyvenusio 1900 metų atgal. "Ant veislės, sako Columelle, reikia rinkti vištas kuo didžiausias, drutas, turinčias plačią krutinę, dideles galvas ir stačias, raudonas skiauteres."

Taigi matote, kad pamatai parinkimo veislinfų prie užlaikymo gerų gyvulių atmainų ir išdirbimo naujų geresnių žinomi žmonėms nuo labai senų laikų. Teisybė, šiądien gyvulių augintojai turi daug daugiau atmainų, negu jų turėjo senovės rymionys ir grekonys; teisybė, daugelis iš šiądieninių atmainų gyvulių ir augmenų yra daug geresnės už tas, kokias augino senovės rymionys arba grekonys laikūose Platono, Vergiliaus arba Columelles. Girtiesi vienok per daug mes neturime kuom: teip grekonys, kaip rymionys ir musų senų gadynių pratėviai darbavosi ne mažai ant musų naudos. Per ilgus amžius jie darbavosi ant pagerinimo atmainų naminių gyvulių ir auginamų žmogaus naudingų augmenų, naudojosi prie to iš to paties budo, taigi iš naturališko parinkimo veislinių. Jeigu jie ne butų tiek darbo pridėję ir ne butų priveisę tiek pagerintų atmainų, mes ir šiądien ne turėtume tų atmainų naminių gyvulių ir auginamų augmenų, kokias turime, reiktų mums patiems darbą musų pratėvių atlikti. Visų tų gyvulių ir augmenų atmainų, kokius šiądien žmonės augina, ne galima iš syk išdirbti, ant to reikėjo daugelio amžių laiko ir darbo.

VII. Ką-gi mes dažinojome?

Pabandykime dabar surinkti į kruvą tą, ką iki siol kalbėjome, apie ką iš šito raštelio dažinojome.

Buvo laikai prieš daugelį tukstančių metų atgal, kada žmonės ne turėjo nė jokių namių galvijų, ne sėjo nė jokių augmenų. Tuose laikuose visi keturkojai musų šios dienos draugai ir padėtojai, visi vaisiniai sodų, daržų ir laukų augmenys augo ir veisėsi teip kaip visi, liuosi, drauge su kitais laikiniais žvėrims ir augmenims ir ne buvo panašus į šiądien auginamus, ne atgabeno nė tiek naudos. Šunes liuosi bėgiojo po laukus ir girias teip, kaip vaikščioja šiądien šunų pratėviai vilkai ir šakalai; naminė kiaulė tąsyk niekuom nesiskyrė nuo gyvenančių giriose šernų; jaučiai ir karvės ganėsi liuosi ant puikių ganyklų Indijose, ne pažino žagrės, nė jungo; asilas bėgiojo po stačius Abisinijos kalnus; balandžiai krovė lizdus plyšiuose kalnų uolų; antys ir žąsys kavojosi, dėjo kiaušinius ir perėjo ežerų pakrančių lendrynuose, o ežerai, upės ir plynios tąsyk buvo didesnės negu dabar; vištos ir gaidžiai giedojo ir kudakavo puikiose Indijų giriose, rugiai, kviečiai, miežiai, žirniai, avižos, kriaušių, obelių, slyvų, vyšnių medžiai, kopustai, burokai augo kruvój su laukiniais girių medžiais ir pievų augmenims; dirvų nė jokių tąsyk ne buvo, artojų nieks ne pažinojo, kadangi žmogus, ne turėdamas namų, nė gyvulių, ne augino nė jokių augmenų, ne matė reikalo arti ir kasinėti žemę. Augmenys, koki augo ant plataus svieto, buvo vien gamtos auginami ir prižiuromi. Mainėsi gentkartės ir ant galo žmogui nusibodo valkiotiesi iš vietos ant vietos, jis užsimanė apsigyventi ant vietos, turėti savo namus. Tą jis galėjo išpildyti tik prisavinęs laukinius žvėris ir ant jų ir savo reikalų augindamas visokius augmenis, kadangi reikalaudamas medžioti ant žvėrių ir maitydamasi sumedžiota mėsa, misdamas laukinių augmenų vaisais, žmogus ne galėtų gyventi nuolatai vienoje vietoje, vienuose namuose. Pasitraukus žvėrims į kitą vietą, išdžiuvus pievoms, pritruktų jam maisto tuose jau kraštuose, jeigu nieko tyčia ant savo reikalų ne augintų. Nereikia užmiršti, kad laukiniai augmenys ne atgabena tiek naudos kaip žmogaus dabar auginami ir pagerinti darbu čielų eilių gentkarčių. Žmogus apsisėdo ant vietos, perkeitė savo gyvenimo budą, apleido medžionę ir žvėjonę, kas pirma jį maitino; pradėjo gaudyti tulus reikalingus žvėris ir bandė juos prisavinti, paversti į naminius, pradėjo kasti žemę ir ant jos sėti naudingus ir neatbutinai reikalingus jam pačiam ir prisavintų galvijų bandoms augmenis. Į kokį laiką laukiniai žvėrys teip priprato prie žmogaus, kad pavirto į naminius, vieni pastojo padėtojais prie darbo, kiti maitintojais apsisėdusio jau ant savo ukės žmogaus.

Po žmogaus globa žvėrys ir augmenys atsirado kitokiose sanlygose, o nuo sanlygų, kaip žinote, paeina patsai gyvenimo budas, todėl po žmogaus globa persikeitė visas žvėrių ir augmenų gyvenimas. Rupestingas dabojimas, naujas maistas, naujas klimatas ir naujos aplinkybės turėjo iš palengvo, ne iš syk, perkeisti šiek tiek ir visą prisavintų gyvulių sudėjimą, pavidalą šaknų, virkščios, lapų ir vaisių auginamų žmogaus augmenų. Žmogus tėmyjo tas permainas ir užsimanė iš jų prie progos pasinaudoti. Iš pradžių tos permainos buvo ne znaimios, vos užtėmyjamos. Bet to užteko ant išdirbimo naujų atmainų. Iš pradžių naujos atmainos mažai skyrėsi nuo laukinių, bet su laiku iš ne znaimių persikeitimų išsidirbo atmainos vis labiaus ir labiaus atsitolinusios nuo laukinių. Tas darėsi per parinkimą su atsižymėjusioms ypatybėms veislinių ir dabojimą jų, kad nesimaišytų su neturinčiais geidžiamų ypatybių. Kiekvienas ant veislės rinko terp savo auginamų galvijų ir augmenų tik tokius ant veislės, koki atsižymėjo savo ypatiškų naudingumu, gražumu, didumu ir stiprumu. Nuo teip parinktų veislinių žvėrių ir sėklų, nuo turinčių geriausias ypatybės augmenų užaugo nauja gentkartė su tokioms jau arba dar geresnėms ypatybėms. Terp naujos gentkartės žvėrių ir augmenų buvo ir toki, kurie turėjo dar geresnes ypatybes, tokias, kokių žmogus labiausiai geidė. Tuos tai ir rinko žmogus ant veislės, priveisimui dar geresnės gentkartės, nuo geriausių užaugintų diegų rinko sėklą ant pasėjimo į išartą žemę, niekesnius grudus suvalgė arba pardavė. Nuo tokių veislinių ir nuo tokių sėklų buvo jau vėl nauja gentkartė turinti savo tėvų ypatybes. Bet ir šitoje gentkartėje ne visi žvėrys ir ne visi augmenys buvo lygio gerumo, terp jų buvo vieni geresni, turinti daugiau geidžiamų ypatybių, kiti gi mažiau, buvo toje gentkartėje žvėrys ir augmenys turinti daugiau tokių ypatybių, kokių žmogus labiausiai geidė. Tuos tai pageidaujamus, geresnius, žmogus vėl pasiliko ant veislės, geriausias vėl seklas pasėjo į išdirbtą žemę. Toks rinkimas veislinių galvijų ir sėklų traukėsi per daugelį šimtmečių. Tuom užsiėmė tolimos senovės musų pratėviai, tuom užsiėmė ir musų tėvai ir dabar tą patį daro gyvulių augintojai, žemdarbiai, sodauninkai ir daržininkai. Kiekvienas vienok ant veislinių ne visada pasilieka geriausius, bet tankiaus tokius, koki jam patinka, iš kokių tikisi daugiausiai naudos, koki jam rodosi gražiausi. Naudą vienok ir gražumą kiekvienas saviškai supranta, kiekvieno nuomonė yra kitokia. Rinkdami veislinius pagal savo nuomonę gražiausius, žmogus veisė atmainas gyvulių tokias, kokios jam patiko, augino savo soduose ir daržuose tokius vaisius, daržoves ir kvietkas, kokių ar pavidalas, ar kvapas, ar skanumas geriausiai augintojui patiko. Iš to ir atsirado ant žemės tokia daugybė atmainų visokio pavidalo didelių ir mažų arklių, šunų, vištų, balandžių, kopustų, agurkų, kviečių, rugių, rožių, obuolių, kriaušių, slyvų, vyšnių, riešutų, vynuogių ir tt. Tame tai yra tikras šaltinis turtų žemdarbių, sodauninkų, gyvulių augintojų musų laikų, kuom jie teip giriasi. Žmogus turi tiesą girtiesi tuom, ką sutvėre savo darbu ir protu, kantrybe; žmogus turi tiesą gerėtiesi savo nuveiktoms pergalėms gamtos. Gamta davė jam kelias atmainas laukinių žvėrių ir augmenų, o žmogus, jas prisisavinęs, paėmęs po savo valdžia ir globa, savo darbu tas atmainas pagėrino, perkeitė jų ypatybes teip, kad dabartinės, žmogaus darbu ir protu pagerintos, daug daugiau jam naudos atgabena negu gali atgabenti atmainos laukinės, gamtos vien auginamos; savo protu ir darbu žmogus, per parinkimą veislinių su geriausioms ypatybėms, priveisė šimtus naujų atmainų su daug geresnėms ypatybėms už geriausias gamtos auginamas laukines. Mes drąsiai, su pasigėrėjimu galime tvirtinti, kad visos atmainos kur nors ant žemės auginamų naminių gyvulių ir augmenų yra tai vaisiai protingo žmogaus darbo. Geriausios atmainos vienok atsirado ant žemės ne iš syk, ne ant rankos mostelėjimo, bet iš palengvo, paeilium. Naujos atmainos, geresnės, dirbosi iš senesnių, niekesnių, per gentkarčių eiles. Ant jų išdirbimo darbavosi žmonių gentkartės visų musų žemės kraštų. Ne reikia vienok užmiršti, kad daugelis žmogaus priveistų gyvulių ir augmenų atmainų išnyko: išdirbęs geresnes atmainas, žmogus nesirupino apie palaikymą senų niekesniųjų, iš kurių geresnėsės išsidirbo. Žvėrys ir augmėnys, pripratę prie žmogaus globos, palikti be jo prižiuros, ne išlaiko kovos už buvį su labiaus pripratusiais prie t

Knygu Katalogas.

Knygos swetimos spaudos.

Anegdotai iszsitarimai ir patarles isz gywenimo senowes Graekonu bei Rymionu " " 10c
Apie kalbu pradžia ir tikros rodos del apsisaugojimo nuo nepriteliu wedanczių isz tikro ir isganingo tikejimo kelio in prapultv. Czia rasztejas narodo kurios yra senlaukios ant swieto kalbos, nuo ko jos paeina, narodo kad lietuwi-zka kalba yra senlausia ir kad turi daugiau-tai nepriteliu, kurie stengiasi ja isznaikinti; ant galo paduoda rodas kaip nuo ju apsisaugoti. . . . 10c
Arielka yra nuodai paeinanti isz girtybes. Czia apraszo kas yra arielka, kaip ji kenkia žmogui, keturi abrozeliai parodo žmogaus pilwa kokios isz girtybes pastoja ligos ir paduoda rodas kaip nuo to iszsegydyti. 30c.
Abecela ir teip mokintuve del vaiku, sutaisyta A—es ir J. Sz. Yra tai geriausias lementorius, nes jame rasi daug naudingu, pamokinanczia straipsneliu, prie pabaigos gi poterial ir prisskymai 20c
Amerika Pirtyje, komedija Keturakio 10c
Angliszkai-lietuviszkas žodynelis, sutaisytas kn. P. Saurusaiczio, turi apie 35 0 žodžiu; angliszki žodžiai iszguldineti lietuviszkai. . . . 30c
Birutes dainos " " 10c
Budas gydymo. Daktariszka knyga 40c
Dainu skrynele " " 20c
Dailyde arba patarmes stalioriams, surinktos isz naujausiu knygu, su 120 paveikslu, Antano Dailides. Yra tai rankvedis mokintiems ir mokantiems stalioriszką darbą 40c
Etnologiszkos smulkmenos, D-ro J. Basanavyczians. Mokeliszki lietuviu praeities tyrinejimai, su viena mapa 25c
Egle žalcziu karaliene ir iszgriowimas Kaunno pilies 1362 m., du puikus dramai parasyti Aleksandro Guduczio . . . 25c
Genu Dede. Graži pasaka isz sziandieninio Lietuwiu padejimo " " 10c
Gywenimas Klemenso Marijos Hofbrauero, su trumpu apsakymu apie pargabenimą Dr-tes Atpirkejistu isz Taljjos in žiemiu karalystes akersai kalnus Alpomis wadinamus, wersta ant lietuwiszko Kn. Petro Saurusaiczio. Kas nori tureti dwaisziku nauju pasiskaitimu tegul nusiperka szą knlingelę 30c
Gyvenimas Jezaus Kristaus, pagal naujausius iszstyrinejimus surasztas 15c
Iszrankiai szventos Iszkviczijos, vartoti VI ir VII szimtmecziuose del praplatinimo kataliku tikejimo ant žemes. Parasze Mac Donald. Labai akyva knygute 10c
Isz ko kyla meilai ir viesokios skrandos žmonijoje. Parasze kn. Dembskis. Szi knyga paduoda svarbiausias isztraukas isz szventos Bibilijos, kurios perskaitte supraslit, kas yra Bibilja ir kodel kunigai draudžia ja žmonems skaityt 75c
Isz kur akmenys ant musu lauku atsirado? Geologiszkas Lietuvos isztyrinejimas, naudinga mokslisžka knygele 10c
Istorija Europos su mapoms " " 50c
Istorija gradinos Katrukos " " 10c
Istorija isz laiko Francuzu wainos atsitikusios Afrikoje 30c
Istorija arba apsakymas apie Lietuwos praeiga. Parasze Zanawykas. . . . 40c
Isziganimas wargdieniu. Knig..e pamokinanti kaip pagerint savo gywenima 25c
Intekme Socijalistiszku sanlygu ant wisu kulturos szaku. Geri pamokinimai darbininkams kaip pagerint savo buwi 15c
Ka darytie, kad butume sweiki ir ligai gywentumem 10c
Kankles, lietuwiszkos dainos su natomis, sutaisytos ant 4 balsu del wyru Calis I. . . . 20c
Kankles, lietuwiszkos dainos 4 balsams vyriszkiems sutaikytos: parupino Dr. V. Kudirka, II dalis 30c
Keli Žodžiai apie Auginima, parasztyti J. S. Kuokszczio. Labai naudinga knygele tevams, norintiems iszaugini savo vaikus ant sweiku, doru ir naudingu draugijai yra 10c
Kaip igytie pinigus ir turta " " 10c
Kaip apsiginti nuo koleros ir kiti naudingi skaitymai 10c
Kristijonas Duonelaitis " " 10c
Kas vra. o kas bus " " 10c
Krumpliu Jonas pasaka " " 10c
Keletas žodžiu apie nemuwius ir naudingi pamokinimai del Lietuwos žmoniu. . . . 10c
Kataliku Bažnyczia ir mokslas pagal Zahn'a verte kn. A. Milukas 15c
Kristijono Donelaiczio Rasztai 40c
Kapai Didžiu Kunigaikszczių ir Karaliu Vilniuje. Pagal A. Kirkorą, parasze N. Yra tai istoriszka-isztyrinejimas apie Vilniaus praeiti pagal paminklus, užsilikusius ant grabviecziu D. L. Kunigaikszczia ir Karaliu 10c
Krituoliai szviesos bei abrovai Sutaise Bevardis. Keliolika labai akyvu abrozu perkrartanczių tulus tikejimiszkus dogmatus 50c
Kabalas talpinantis sawyje wisokius užminimus ir ant ju reikalaujanti atsakymai. 10c
Kelios istoriszkos dainos. Gražios ir swarbios apie Lietuwos praeitia, jos lietuwiszkus kunigaikszczius. Kraštu skerdyne ir t. t. . . . 10c
Kelstutis, tragedija 5 aktuose del teatru 20c
Keletas žodžiu apie Rymo popiežiaus neklaidinguma 10c
Keletas rasztu apie Kražius, parasztyta D. Hutkeraiczio. Aiszkinai apraszo plowyne Kražiuose, kaip tas wiskas atsitiko, kiek ir koki žmones buwo aresztuoti, kiek sužeisti, kiek užmuszti, kiek nusudyti ir t. . . . 15c
Kuningas, puikus apraszymas isz gywenimo Lietuwiu parasztyta del Amerikos Lietuwiu. . . . 50c
Lengwas budas pacziam per sawes pramoctie rasztie, del nemokanczių . . . 10c
Lietuwiszkos dainos isz wisur surinktos, apie keturi szimtai dainu " " $2.00
Lietuviszkas Albumas. Laida I. Istoriszkos ir szelp jau Lietuvos vietos. Parengtas ir laiduotas kn. Miluko su pazeidžiu prenumeratoriu. Telpa cia gražus paveikslai su trumpais apraszymais žymiausiu Lietuvos vietu, isdirbimu ir naminiu darbu, kaip tai: Alitorius Auaros Vartu su stebokinga paveikslu Paneles Szvencziausios Vilniuje; Griuvesiai Mindaugio rumo Nagmiestelyj; Griuvesiai Lydos pilies; Griuvesiai Krevo pilies, Liekiai ir Nauji Trakai; Griuvesiai Medininku pilies; Gelgaudiszkis; Griuvesiai Gedemino pilies Vilniuje; Perkuno szventinyczia Kaune; Kedainiai, Mir, Vysokie Litevskie; Kretinga; Kražiai; Bakinikio bažnyczia; Kapas Simano Daukanto, Birutos kopiyczia, Palanga, Buomas ties klaipeda, Minijos sieula ties Garžiais, Nemunas ties Vilkija, Czia lietuvio Suvalku gubernijoj, tokia jau uke Kauno gub; tollaus cina paveikslai viskoliu lietuviu užsilemimu, naminiu padaru ir t. t. Apraszymas pavpiekiu dviejose kalbose—lietuviszkoj ir angliszkoj. Preke 50c
Lietuwos Tewynes Dainos, parasztytos kn. Antano Wienožinsko. Labai gražios dainos 20c
Lietuwiai amžiu žiudumuose Czia talpinasi tyrinejimai apie lietuwius, ju paežima, ir kalba nuo seniausiu amžiu. Knigele werta yra perskaitymo kiekwienam lietuwiui 10c
Litwini i Polacy. Lenkiszkoje kalboje. Iszrodo ka gero ar blogo lenkai lietuwiams padare ir ar turime su lenkais laikytie ar nuo ju szalintis 10c
Laisvos Valandos. Eiles. Parasze Vincas Kapsas (Dras Kudirka). Czia yra surinkta 23 mažesnes eiles garbaus musu poeto, jaunams amžiuje in kapus nužengusio, D-ro Kudirkos. Sziose jo eilese kiekvienas skaitytojas ras sau nusiraminimą ir dvasiszką naudą 15c
Laima ir Planetos. Knygele, tinkanti jaunuomenei del smagaus laiko praleidimo, nes isz jos gali nuburti apie savo laimę ar nelaimę, ar myli ji žinoma mergele, ar ją vaikinas myli ir t. . . . 25c
Lietuviszkas Sziupinys, II Laida. Konradas Vallenrodas 10c
Lietuviszki Dainiai pradžioj XIX szimmecziu. Kilusiszkai tautiszkas perejoddas Parenge Jr. Jonas 40c
Lietuviszki rasztai ir rasztininkai, rasztiniviszka peržvalgs Lietuvos Myletojo, ju gyvenimas ir darbai. Czia surasztyi gyventurai ir darbai visu lietuviu, kurie kenors gero parasze lietuviszkoje kalboje, kaipo tai: Dr. Basanavyczius, Irinaitis, S. Daukanto, vyskupo Volonczauskio, kn. Burbos ir kitu 40c
Lietuvos Kankles, turinczios 72 naujas dainas 15c
Lietuvos Istorija, parasztyta Simano Dankanto. Dvi dideles knygos, kožna po $1.50c arba abi už $3.00
Lietuwos Gaspadine. Mokina kaip pritaisyti Diewo dowana, isz kurios galima iszmokti gerai virti walgius ir atsakancziai westi kukne 20c
Lietuvystes praeitis, dabartis ir ateitis. Istoriszkai socijologiszkas pieszinys 25c
Lietuvial po maskoliu jungu. Parasze Dr. Pieszinys apie priespaudas ir persekiojimus lietuviu isz szalies maskoliszkos valdžios 10c
Maskolijos politika su Europa ir katalikiszka bažnyczia. Iszrodymas kaip maskolia persekiojo, kankina ir naikina lietuwius ir ju bažnyczias 10c
Musu mužikelis iszduotas ant naudos Lietuwos Ukinykams. Czia randasi trumpai apsakyta Lietuwos tautiszkas kilimas. Po tam rodos ukinykams prie gero wedimo ukinykystes, ir keletas pasakaicziu . . . 10c
Medega musu tautiszkai waistinykystai. Szioje knizoje apraszo wissa ligas, ju wardus kokiais jas wadina Kaunieczial ir Suwalkieczial, kokels waistais prasti žmones jas gydo 40c
Medega Simano Daukanto bijografijai (gywenimui). Yra tai naujause knigele ir labai akywa, kurioje apraszytas gymenimas Simano Daukanto nuo pat kudikystes iki jo smerties: kaip augo, kur mokinosi, ka welke ir t. t. Prie to ir je fotografija pastalpinta. . . 50c
Nesipriezyk. Komedija grajyjama teatruose 10c
Orleano Mergele, trazedija penkiuose aktuose su iesiejimu, isdedistą Tewynes Myletoju Dr-tes. Yra tai puikiause tragedija grajyjama teatruose, pirma syk iszversta ant lietuwiszkos kalbos Wilnoe Kapso. . . . 25c
Olga Liubatovycziute, vaizdelis isz gyvenimo nihilistu. Yra tai gražus ir užimantis apsakymas isz gyvenimos nihilistu Roaljoje, kaip mergina Olga Liubatovycziute, priguledama in nihilistu draugystę, daug sykiu apgavo ruskus oficoruikus ir gaudoma gudrial iszsitruokiez ja, pakau 10c
Pawasario Balsai, naujausiu dainu knygele, turinti 48 puikias daineles ir Libreto 4 aktuose 15c
Padejimas Lietuwiu tautos Rusu wieszpatystej (socijaliszkos pieszynis) 25c
Pataries ir dainos 10c
Petro Armino rasztai. Knygele turinti 51 puiku dainu 10c
Pamokinanti apraszymai isz gywenimo žmoniu ir wisokios rodos 15c
Praeite Vilniaus. Apraszo nuo pat pradžiu užsidejimo miesto Wilniaus, koki jame kilioszforiai buwo, koki lietuwiski kunigaikszczial gyweno, kokios kares jy aplanke ir daugybe kitu akywu Lietuwos atsitikimu 10c
Pradžemokslis Rankos Raszto del norincziu iszmoktie gražiai rasztie . . . 10c
Pradinis mokslas angliszkos kalbos 75c
Pilnas szimtmetinis kalendorius su planetomis 10c
Pamatai Tikejimo. Parasze V. V. Yra tai kamantinejimai Bibilijos ir nekurie perkratinejimai tikejimo dogmu. Knygele, sutekianti skaitytojui daug malsto iszganinglems dumojimams 15c
Pasakos pagal Krylovą. Parasze eilemis Vincas Kapsas (D-ras Kudirka). Telpa czia 15 pasaku, parasztyti eilemis 10c
Pirmutine paszelpa umai susirgus, teipogi geralai alkoholinlai ir taboka, pagal O. Buivida parasze N. Naudinga žmonems knygele 10c

Pasakos, Romanai, Novelios, Mythai.

Amžiaus galas Ponsko Piloto, kurs buvo sudžia Vienpaties Jerausz 5c
Anima Villa, naujausia ir gražiausia pasaka, Kuria skaitytojas atsižinagsi negales . . . 75c
Apieka Diewo, pasaka 50c
Andersono pasakos, P. Nerio. 10 gražiu pasaku vienoje knygeleje 15c
Apie Joną Twardaucką garsu burtinyka ir jo darbus sykiu su apraszymais apie burtus 25c
Awenmas Stepo Raudonosio, pasakos . . . 10c
Gywenimas Genawaites (Genowefos). Yra tai labai puiki ir pamokinanti pasaka, apie kuria lietuwiai jau daug kartu girdejo 50c
Diewaltis, apysaka szios gadynes. Yra tai gražiausia pasaka, kurios lietuwiai dar negird-jo. " " " 50
Duonos Jieszkotojai, apysaka H. Senkievicziaus 25c
Du puikus apraszymai apie nedorybe žydu ir pikta auglinima waiku 50c
Dejuja ant meszlyno. Apysaka musu dienu. Aukauja brollams lietuwiams Muszkonu . . . 10c
Istorija gražios Magelonos " " " 15c
Istorija septynlu Mokytoju " " " 50c
Juodupas Koniuszewskis, arba kankinimas su trumpu apsakymu apie pargabenimą Dr-tes Atpirkejistu isz Taljjos in žiemiu karalystes akersai kalnus Alpomis wadinamus, wersta ant lietuwiszkco Kn. Petro Saurusaiczio. Kas nori tureti dwaisziku nauju pasiskaitimu tegul nusiperka szą knlingelę 30c
Jeruzalės Kuniuszewskis, arba kankinimas Dr-tes Atpirkejistu isz Taljjos in žiemiu karalystes akersai kalnus Alpomis wadinamus, wersta ant lietuwiszkco Kn. Petro Saurusaiczio. Kas nori tureti dwaisziku nauju pasiskaitimu tegul nusiperka szą knlingelę 30c
Juokinczas pasakojimas apie Szaltabuizius ir du gražius straipsnlai isz ukinikystes . . . 5c
Kas teisybe tai nemelas, puiktos apysakeles isz lietuviu gywenimo 15c
Laukano Belsiawis. L. Tolstojaus apysakele, 10c
Kunigas, puikus apraszymas isz gywenimo lietuwiu 50c
Kn A. Bubos Prozaiski Rasztai. Szioje knygoje telpa 12 gražiu pasaku, parasztyta kn. Burbos, buwusio klebona lietuwiszkos parapijos Plymouth, Pa., kurios tai yra szitokios: "Tirmiszkiu Andrius", "Szwiesule", Draisybe ir iszmintis žmogaus", "Apiburta awis", "Tewo paskutinai žodžiai", "Naujalenkis isz priewartos", "Sesuo", "Už tewynes meile", "Burtininkas isz Cucugyano Austrijos", "Sodžiaus elgeta", "Welnio iszpaisintis", "Smertis ant nosies" 80c
Keksztu Simas ukiszka apysaka. Szi yra ne tik graži pasaka bet ir geras pamokinimas prie ukinikystes 10c
Kunigaikszczio Pasakos. Medega lietuwiszkos tologijos. Surinkta Dro J. Basanavičiaus. Czia telpa 14 senlausiu lietuwiszku mytologiszku pasaku, kaipo tai: Diewas ir welnias, Perkunasir velnias. Žmogus ir welnias: Apie rasanas ir raganius; Apie Deives, Laimos ir Laumes; Apie Dail; Apie Giltines; Apie Szaltį ir szalti; Apie wejus, Apie miltinus; Apie žalczius ir smakus; Apie wiksztalus ir wikaliokus. Yra tai juokinganiusios pasakos gydetos nuo senlausiu laiku in kures da ir szioliem daugybe lietuwiu tiki buk tai wiskowus teisybe $1.50
Maskolial 1812 metuose arba Jurgis Milosławskis 40c
Medejo pasakojimas. Szi knygele yra naudinga kiekwienam ant perskaitymo, nes czia apraszo atsitikimus wieno Medejo su wiskoiais žwerimis po žwerimus krasztus swieto. Yra tai akywas ir pamokinantis apsakymas su triunis abrozeliais 10c
Markus ir Aurelionas, aplsaka isz pirmu amžiu krikszczionystes 20c
Mythai. Pasakos ir Legendos Žemaicziu, surinktos Ed. Veckenstedt'o, verte J. Szliupas M. D. D. I. Yra tai akyviausios ir juokingiausios senoviszkos pasakos apie visokius stebuklus ir prajovus apie darbus geru ir piktu dievu, apie Laumes, Laimes, Raganius, Vilkalokus ir tt., in kuriuos sehowe lietuvial tikejo ir sziadien dar nekurie tiki. Kas vieną isz tu pasaku perskaitys panores ir visas skaityti. Preke 50c
Nedorybe Rymo Cheoriaus, istorija isz laiko ponawojimo Nerono 40c
Negirdetas daiktas ir geros rodos musu moferelems " 5c

Knygos sawos spaudos.

Argwi Apaireiszkimai Swiete, ant kuriu smones nuolatos žiuri, bet ju gerai nesupranta; su 7 abrozeliais. Naudingiausse knygele ant swieto dasižinojimui isz ko darosi žalbal, griausmai, lietus ir sniegas; kas yra debesial ir ant ko jie laikosi 30c
Aritmetika. Kniga iszsimokinimui rokundu. Preke 25c
HYGIENA. Daktariszka knyga arba mokslas apie užlaikymą sweikatos, isz kurios gali be pagelbos daktaro iszsigydyti nuo daugybes ligu. Szita knygele priwalo rastis kiekwienuose namuose, nes kas ją su atyda perskaitys, pataikys apsisaugoti nuo tukstanczių wiskoliligu, pataikys užlaikyti cielybeje sawo sweikatą, paliginti sawo amži ir mokes užsugintį sweikalą ir twirtais sawo waikelius. Preke 35c
Apie turtu iszdirbima. Parasze Schram; verte S. M. Veikajas gvildenantis politiszką ekonomiją. Koktais keliais isidirbę turtai, kaip jie susikrauna ir kaip atsilieja ant draugijos gyvenimo. . . . 35c
Geografija arba žemes apraszymas. Pagal Geikie, Naikovski ir kitus, sutaise Szernas. Yra tai naudingiausia isz visu sulygszioi isziejusiu lietuviszku knygu. Aiszkai ir supratamai apraszo visa musu žeme, jos pavidala, diduma ir platuma, jos kalnus, ju vardus, augszti, vulkanus melanczniu isz savos ugnies; isz kokiu žeme aluogsniu susideda, kur ir kiek joje yra angliu, geležies, aukso, druskos ir kitu geryblu; kiek marlu, aberu, upiu, ju vardai, plotis, gylis; koki kurtuose vandenys: surus, preski, saldus, ar kartus, kokiuose gyvunai gyvena ir tt. Žeme apraszyta dalimis. Iszkaitytos visos vieszpatystes, karalystes, kunigaiksztystes, respublikos ir tt. Kiek kurioje žemeje yra gyventoju: koki ju tikejimai, kalbos, paproczial, užsiemimai, pramones, isdirbial ir tieskos; koki miestai, su kiek gyventoju, fabrikai, pramoniu; kur koki oral: szalczial ar karszczial, lietus ar giedros; kur koks ligis dienos ir naktiesi; kur vienda yra lygi diena ir naktis; kur saule per keleta dienu nenusileidžia arba neužteka ir tt. Knyga didele 689 colu, 480 puslapiu, ant geros standžios popieros spaudinta, su 71 paveikslelliais: mapu; gyrulliu ir tt $2.00
Ta pati, apdaryta audimu kietuose apdaruose, auksinemis litaromis atspausti parastai ant nuamos ir svono. Preke . . $2.50
Istorija Suwienytu Walstiju Sziaurines Amerikos. Apraszo kaip Koliumbas atrado Amerika, koki cita tada žmones gyweno, koki žmones pirmiausiai isz Europos pradejo wažiuoti in Amerika, kokios kares buwo, už ka karewo ir kokiuose metuose; kiek prezidentu buwo, koki ir kiek kuris gero padare szial žemel. O ant pat galo talpinasi Konstitucija Suwienytu Walstiju, kuri yra reikalingiausiu dalyku perskaityti kiekwienam žmogui szioje Amerikos žemeje gywenancziam, idant suprastu kokos jis czia liesas turi, kas jam yra wale daryti, kas ne wale. Turi puslapiu 364. Preke $1.00
Drutuose, gražiuose apdaruose $1.35
Lenkai ir Lietuviai nuo 1228 iki 1430 m. Parasze pagal lenkiszkus istorikus Žemkainis. Iszleista "Tewynes Myletoju Draugystes". Yra tai apraszymas Lietuvos su Lenkija susivienyjimo ir jo pasekmes. Czia aiszkiai yra aprasztyta lenku politika kaip jie pasielge su lietuvos kunigaikszcziais: Keistuocziu, Vytautu ir kitais. Isz szios knygeles skaitytojas aiszkiai supras, ar lenku prieteiystes yra mums naudinga ar biedinga 15c
Lietuviu praeitai Mažojoje Azijoje nuo senoves iki jie pateko po vaidžiu persu. Parasze Lietuvos Myletojas. Knyga turi 223 puslaplus ir 4 dideles mapas, parodanczias vietas, kur senoveje gyveno lietuviu praeitai. Apraszo lietuviu padejima dar 800 metu priesz Kristaus gimimą 50c
Kaip Maskolija persekioja Lietuva. Pagal L'opression russe en Lithuanie supiesze kun. V. Dembskis 10c
Kaip geriausiai laidoti numirelį? Pieszinys Dro L. Wehlam. Isz angliszko iszguldė kun. V. Dembskis 15c
Kražiu Skerdyne. Apraszo ana balsu atsitikima kada 1893 m. maskoliai užpuole ant bažnyczios miestelyje Kražiu, musze, szaude ir pjowe nekaltus žmonis, iszgriowe altorius ir užpecze ijo bažnyczia. Aiszkiausiai apraszo ta wisa atsitikima 15c
Lietuwiszkas Lementorius su poteriais, katekizmais ir mistranturu 15c
Mokslas apie Žemę ir kitus svietus, ju buwy ir pabaiga. Apraszo kas yra žeme, kas ko ji sudeda, ant ko laikosi ir kaip sukasi; kas yra saule, žwaizdes, menulis; kaip toli yra in kitas žwaigždes; kas yra pilnas, kometos ir kitos retai matomos žwaigždes. Su 30 astronomiszku abrozeliu, turinti 225 puslapius. Yra tai wienatine knyga, isz kurios tikrai žmogus gali apsizwiesti 75c
Drutuose, gražiuose apdaruose $1.00
Mindaugis Lietuvos Karalius. Istoriszkas pavelkalas penkiuose aktuose. Lenkiszkai parasze Julius Slovacki, lietuviszkai verte Vincas Kapsas (Dras Kudirka). Knygele paskirta ypatingai teatro myletojams . . . $25c
Olitypa, apysaka isz laiko terpsawiszkos kares Indijonu Amerikos 25c
Puiki istorija ape Kantria Alana, kuri per 22 metus walkscziodama po swieta, daugybe žmoniu ir wargu kantrei iszkentejo 20c
Naujausis Lietuwiszkas Sapeinykas, surinktas ir suredit. isz daugel swetimtautiszku sapninyku ir suredytas pagal tikra Persizkai Egiptiszka sapninyka, su 310 aiszkiu abrozeliu, su apraszymu planetu ir pasiapeziu koktas senowes žmones waržoje inspejinusi ateities. Geriausei iszguldo wisokius sapnus 50c
Apdaryta 65c
Pawargele ir kaip gywena Kynai (Chinai). dwi labai akywos pasakaites 10
Paskutines mintios. (Isz lenkiszko). Pasaka isz atsitikimo miuszku kliosztoriuje . . . 10
Pajudinkime wyrai žemę. Labai graži pasaka 20
Pawogti arklai ir Mendelis Didgalwis Dwigradinos pasakoies 10
Plunksnos abrozelial. Szeszios naujos, labai gražios pasakos 20
Pajauta Lizdelikos dukte arba Lietuwa XIV szimtmetyje labai graži pasaka 75
Pamokslai Gražiu Žmoniu, parasztyti kn. Totoriaus (Tatare). Yra gražios ir labai pamokinanczios pasakos 60
Parmanosa arba baisumas Diewo rustybes. Parasze Szwentmikis. Apsakymai isz tikro atsitikimu isz Lietuwos lietuwiszku parapiju 10
Paveikslai. Parasze Žemaite. Graži pasaka apie valkina ir jauną mergina ir ju susipaczlavimą 15
Pamokslai Iszminties ir Teisybes iszguldineti Galwocziu wisu amžiu. Czia yra patilpę 128 gražiu, juokingu ir iszmintingu pasakaiczių. Kas nori tureti gražiu juokingu ir pamokinanczių skaitimu tegul nusiperka szią kningelę, o gardžiai pasijuoks. Žmones tures ką papasakoti ir ant kiekwieno užklausimo mokes duoti iszmintingą ateakymą 50c

Rankwedis Gromatu rasztymui. Yra labai naudingas knygele, kuri mokina, kaip reikia rasztyie gromatas in padystamus, prietelius, giminias, mylimaisias ir mylimuosius priekz apstwedima, in ponus, kunigus, wyskupus ir kitas augsztai stowinczias ypatas. Pasveikinimai (pavinczewines) ant Nauju Metu, dienoje warduwiu, gimimo ir kituose swarbiuose atsitikimuose 50c
Robinsonas Kruzius, morallaszka ir žingedi apysaka pasaweste jaunumenai 25c
Senu Gadyniu Iszmyke Gygi Sutverimai. Pagal Hutchinsona; sutaise Szernas. Ji apraszo senieusiu gadyniu ivairius sutverimus gyvenusius ant žemes dar priesz žmogaus ant jos atsiradima. Szlandien tu sutverimu kunus žmones sauklami gilus szuilinius, kadangi ar imdami isz žemes anglis, randa gilial palaidotus žemeje. Tuiu sutverimu atrado ozlelius, nesugedintus, kunus, užklotus eile keliolikos šeleniu storio žemes. The atrasti žemeje kunai yra sziandien iszstatyti ivairiuose muzejuose, isz kuriu žmones mokinasi pažinti, kaip sena yra musu žeme, kiek daug milijonu metu reikalavo pakol ant mirusio žverles kuno užaugo jos eile keliolikos šeleniu storio. Moksilincziai isz to semia brangiausia mokesla susipažinti kaip kokiu bodu gyvi sutverimai keitesi isz žemesniu in augartesnes veisles, ir pagal storuma ir senuma žemes sluogsniu, kurituose tu sutverimu kunus randa, gali be abejones aprasztyti, kaip senial ir žmogus ant musu žemes atsirado. Knyga turi 379 puslapiu stambaus druko, ant gražios popieros ir apie 180 paveikslu ir ivairiu senu gadyniu kanpykustu sutverimu. Preke $1.00
Trumpa Geografija. Sutaise Neris. Trumpai ir sugrantamai apraszo wisas 5 dalis swieto. Su 74 paveikslellais: mapu, žmoniu, gywuu ir ju medžiu. Tinkamiause geografija in pradine mokslaing 25c
Vanduo ant žemes, po žeme ir virszuje žemes. Rusiszkai parasze Rubakin'a. Verte Drugys, Iszleido T. M. Dr-te. Szi knygele, labai suprantamai kalbol, aprasze visas vandens permainas ir veikmes: kaip lis persikelecia in gara, kyla in virszu ir tenai tveria debesius, debesial, padangese atveje, keiczias in vandens lasnelius ar snigo lustelius ir vel krinta ant žemes, isz kurios buvo pakilę. Czia nukrito didelius darbus veikia: sniegas kartais uždengia cielus kalnus ir laidoja savo pusnyse žmonis ir gyvulius, paskui tirpdams nuo saules keicziasi in vandeni ir užlieja laukus, iszrezio ravus, upes ir upelius ir kavojasi po žeme kur vel veikia ta pati darbą kaip ir ant virszaus žemes 10c
Zmogus Nepluszkis. Verte isz szvediszko Neris. Graz apysakele: kaip turtingo prekejo sunus apsivede su varginga mergina ir lai mingiau gyveno už kitus, su turtingomis apsivedusiais. Szita apysakele užima kiekvieną jauną vaikina ar mergina ir mokina žmogiszkos dorybes 10c

MALDAKNYGES.

Maldas Aukso Altorius, katalikiszka maldu knygele. Maldos yra rytmetines, wakarines, prie spawiednes, komunijos mieziu, miszparu ir daugybe kitu; miestu maldos su abrozeliais: miszparai giedami lietuwiszki ir lotiniszki, daug lotyniszku giesmiu giedamu prie iszsetymo SS. Sakramento, proceseju, pakrapinimo ir tt. Yra 6 litanijos: psalmes Sz. Marijos P. ir Kanaliaus Dowido; aktai, rašancziai, stacijos, karunka, keliolika swentu giesmiu ir tt. Yra tai naujausia ir gražiausia knygele isz wisu lietuwiszku maldaknyziu, daili, balta, slidi popiera; stambus, aiszkus drukas Mieru 3¼x4¼ colial. Szitu knygeliu apdarai ir prekes yra sekanczios:

No. 1. Maldas Aukso Altorius, prastais drutais apdarais, auksintais krasztais, be apkalimo . . . . 50c.

No. 2. Maldas Akso Altorius, prastais, drutais apdarais, auksintais krasztais, apkaustytoms brianoms pasidabruotomis bletelemis, su kabute . . . . 75c.

No. 3. Maldas Aukso Altorius, moroko skuros mirkstytais apdarais, apwaleis kampais, auksinti krasztai, paraszais ir kwiekta $1.25

No. 4. Maldas Aukso Altorius, francuriszkos gluodnios skureles apdarais apwaleis kampais, auksinta kwietka, kryžius ir krasztai $1.50

No. 5. Maldas Aukso Altorius, baltos celiuliloidos apdarais, kwietkos ant wieno smonio kaulinemis kabutemis, auksinti krasztai $2.00

No. 6. Maldas Aukso Altorius, baltos celiuliloidos apdarai, iszkilusios kwietkos, su kauline kabute, auksinti krasztai . . . $1.50

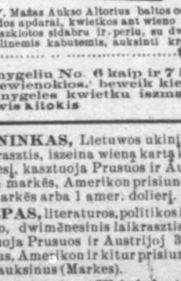

No. 7. Maldas Aukso Altorius baltos celiuliloidos apdarai, kwietkos ant wieno smonio iszkilotos sidabru ir periu, su dwiem kaulinemis kabutemis, auksinti krasztai $2.00

Knygeliu No. 6 kaip ir 7 kwietkos newienokios, beweik kiekwienos knygeles kwietka iszmarginimas wis kitokis

UKININKAS, Lietuwos ukinijku lai krasztis, iszeina wiena karta kas mėnesį, kasztuoja Prusuos ir Austrijoj 2½ markės, Amerikon prisiunėjant 4 markės arba 1 amer. dolierį.

VARPAS, literaturos, politikos ir mokslo, dwimėnesinis laikrasztis, kasztuoja Prusuos ir Austrijoj 3 auksinus, Amerikon ir kitur prisiunciant 4 auksinus (Markes).

Pinigus ir laiszkus ¡ **Ukininko** ir **Varpo** redakcija siuncziant reik toks adresas padėti:

Frl. Martha Saunus,
Rokaiten, per Neukirch,
Ost Pr. Germany.

DAKTARAI State Medical Dispensary gali jus iszgydyti!

Jie užtikrina iszgydyma, ir tas jums nieko ne kasztuoja, jeigu ne esate iszgydyti.

Roda dykai! Negydo jokiu neiszgydomu ligu.

Jus nieko nerizikuojat

jeigu esat iszgezgaminucti

Per specijalistus "State Medical Dispensary", ant pietvakarinio kampo State ir Van Buren ul.

Ju electro-chemiszkas gydymas yra geriausias ant visos pasaules. Jie nieko neima už egzaminavima ir roda. Jeigu jusu liga yra iszgydoma, tai bus gydoma po užtikrinimu; tai reiszkia jog jumis nieko ne kasztuoja už gydulės ir gydyma jeigu ne esate iszgydyti.

Farmeriai

ir žmones isz priemiesczių ir aplinkiniu miestu pribuva ant kožno trukio (treino) idant butu iszgydytais per gamtos specijalistus. Jie užtikrina iszgydyma kiekviename dalyke.

Egzaminavimai yra daromi pagal naujausias metodas, idant surasti liga.

Szitie daktarai klaidos jokios ne gali padaryti, nes jie viska daro su pagelba tikrumo instrumentu, kaip tai: Microscopa, Harmocytometero, Sphigmographo, Elektriszku balsu Reostato ir Stethecropo Phonondoscrope tirinejimo, iszcziupinejimo, iszbraszkinimo ir iszklausymo idant ant syk atrasti liga. Mokslas žymetinai nuženge pirmyn diognosose ligu. Specijalistai gali atrastie liga szlapume (mižaluose) per tirinejima su microscopu. Liga pati kaipo panorama atsidengia priesz iszlavinta aky specijalisto. Egzaminavimai yra lengvi ir be jokio skausmo. Jeigu jautiesi jog esi ligotu, tai atsiszauk in "State Medical Dispensary", ant pietvakarinio kampo State in Van Buren ul.

☞ Inejimas per 66 Van Buren ul.

Patemyk adresa.

URAH VYRAI!!!

Tu gali, ir busi iszgydytas!

Specijalistai "State Medical Dispensary" yra tai žmones,

kurie iszgydo nerviszka nusilpnejima ir visus dalykus prie to prisidedanczius jauname, vidutiniame ir sename amžiuje Baisios pasekmes jaunystes neiszmintingumo persižagimo senesniuose metuose ir pasekmes užviltku ir neatsakancziai gydytu ligu, kurios yra priežasczia: nustojimo sveikatos, silpnumo nugaros, skausmu krutineje, paniurumo, nemigos, fiziszko ir protiszko nusilpnejimo, svaigollo, prastojimo energijos ir užsitikejimo, nuliudimo, baimes, nesmagiu sapnu ir kitu tam panasziu symptomu. Tokiems ligoniams rodosi jog visi žmones ir mislis ir manavimus. Liga, jeigu per ligai užvilkta, priartina beprotyste ir myri. Jeigu buvai kada nors gydytas per kita daktara ir ne likai iszgydytu, tai delto, jog buvai gydomu pagal senas ir neatsakanczias metodas. Gydymai "State Medical Dispensary" yra nauji ir didelisi skyriaus nuo metodu vortojamu 30 metu atgal. Szitie specijalistai gali iszgydyti jus su electro-chemiszku gydymu ir užtikrina iszgydyma. Viska užlaiko didžiausioj paslaptyj. Szitie specijalistai turi szimtus geros valios padekavoniu nuo žmoniu kurie likosi iszgydyti.

Pusles ligos ir Striktura.

Didelis skaitilius žmoniu daug nukenczia prie nusiszlapinimo, nes szlapumas (mižalai) iszeina povalei, sunkiai ir su skausmu. Kaip kada pacientas turi atsikelti vidurnaktyj ir ne syki pasitaiko jog nusiszlapina kraujais. Tas yra labai pavojingas dalykas, nes gali kilti uždegimas, nuo kurio akmuo atsiranda puslej. Jeigu kenti nuo pusles lig